1885 TIZENKILENCZEDIK ÉVFOLYAM. 67. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, MÁRCZIUS 9.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

Budapest, má czius 8.

Lord *Granville* angol külügyminiszter, mint táviratаink jelezték, a felsőház legutóbbi ülésében hosszabb nyilatkozatot tett *Bismarck* herczeg multkori beszédére s Anglia és Németország kölcsönös viszonyára vonatkozólag, s az angol sajtó nagy megelégedéssel fogadja e nyilatkozatot, mint a mely ugyszólván megszünését jelzi az angol kabinet ügyetlenkedései által a két állam közt előidézett surlódásnak. A Németország és Anglia közötti viszony enyhébbé változása azonnal érezhetővé is lett az afghanisztáni kérdésben, a mennyiben most már Oroszország sokkal nagyobb engesztelékenységet tanusit. Az emlitett nyilatkozatot Lord Granville azon a kijelentésen kezdé, hogy nem akar kiterjeszkedni Bismarck ama megjegyzéseire, melyek a jegyzékekre és főleg azokra vonatkoznak, melyeket egyáltalán nem kellett volna közzétenni; reméli azonban, hogy a német birodalmi kanczellárnak rendes uton nyilatkozatokat kézbesithet, melyekből ki fog tünni, hogy az angol kormány eljárása nagyon különböző szinekben tüntethető fel. A mi pedig azt a beszédet illeti — ugymond Granville, — melyet a felsőházban heves parlamenti támadás hatása alatt tartottam, s mely őszinte sajnálatomra, Bismarck herczegre, — mint hiszem, szavaim horderejének félreértése következtében — kedvetlenül hatott, annak czélja lényegében Richmond ama támadásának visszautasitása volt, hogy politikánk oly rosz, hogy azt egy külföldi nagy államférfi elitélte. Bismarck «tanácsa» helyett talán Bismarck «véleményét» kellett volna mondanom. Ha hozzátettem, hogy ne várja Richmond, hogy Angolország teljesen föladja cselekvési szabadságát a külügyi és gyarmati kérdéseket illetőleg, ez Richmond és semmi esetre sem Bismarck herczeg ellen volt irányozva. Legnagyobb sajnálatomra azonban Bismarck herczeg e nyilatkozatomnak oly értelmet tulajdonit, a milyet határozottan nem volt szándékom e nyilatkozatnak adni. Bismarck herczeg a miatt is panaszkodott, hogy helytelenül oly tanácsot, vagy jobban mondva, nézeteket is közzétettem, melyeket, még ha igazak volnának, sem volt jogom megemliteni, mert azok nagyon bizalmas természetüek voltak. A mi e szavakat illeti: «Vegyék el Egyiptomot,» talán jobb kifejezést is használhattam volna, ha előzőleg beszédemet irásban készitettem volna el, noha e szavak bizonyára sem annexióra, sem protektorátusra, sőt még a jövőben leendő okkupáczióra sem voltak alkalmazhatók. A mi a bizalommal való visszaélést illeti, a legmélyebben fájlalnám az ilyesmit, mi magamra nézve sokkal kinosabb és hátrányosabb volna, mint bárki másra nézve. Felhozatott, hogy az, a mit a tanácsot vagy véleményt illetőleg mondtam, 1882-ben tett, nagyon bizalmas természetü és barátságos nyilatkozatokon alapulnak, de én nem ama bizalmas és barátságos nyilatkozatokra utaltam, melyeket Bismarck a birodalmi gyülésben megemlitett, hanem későbbi, nem bizalmas jellegü nyilatkozatokra, melyekből azt véltem kimagyarázhatónak, hogy ezelőtt két évvel az volt a német kormány reménye és óhaja, hogy a jövőben Angolország vállalja magára Európa érdekeinek képviselését Egyiptomban. Meg kell azonban itt jegyeznem, hogy ezzel nem azt akarom mondani, mintha e remény oly módon nyert volna kifejezést, mely a fennálló szerződésekkel összeegyeztethetetlen volna. Nem önvédelemből teszem e nyilatkozatot, hanem ama czélból, hogy hárittassanak el a félreértések, melyek szinte elkerülhetetlenek mindannyiszor, a hányszor a külügyekről tett fontos nyilatkozatok a külföldre táviratoztatnak. Alig képzelhetek magamnak mélyebb sértést a saját magam iránti tisztelet, vagy a velünk barátságban élő állam nagy külügyminiszterét megillető tisztelet ellen, hogy e házban egy oly kiváló személyiség minden ok nélkül megtámadtassék. A felsőház bizonyára megelégedéssel értesült Bismarck herczegnek e két nemzet jövőbeli viszonyára vonatkozó nyilatkozatáról; e szavak bizonyára mély hatással lesznek, annál inkább, mert azok a boszuság egy perczében mondattak. Mint látszik, Németországban azt hiszik, hogy ama nagy nemzet mostani állása iránt nincs meg nálunk a teljes elismerés. Ellenkezőleg, azt hiszem, nincs ország, a hol nem csupán a politikusok körében, hanem a lakosság minden rétegében bensőbben és örömestebben méltányolnák azt a fölöttébb fontos állást, melyet Németország egyesülése óta Európában elfoglal — mint épen Angolországban. Azt hiszem, hogy a jó viszony Németország és Anglia közt Európa érdekében is fekszik, valamint az is, hogy e viszony Francziaország és a többi állam iránt nem kevésbbé barátságos legyen. Meg vagyok győződve, hogy ma inkább, mint valaha érdekében áll Németországnak és Angolországnak, hogy a két állam közt a viszony barátságos legyen, különösen e pillanatban, midőn oly helyzetben vagyunk, hogy a világ majdnem minden pontján találkozhatunk. Mig közülünk mindenki saját jogait óvni fogja, a polgárosodás közös nagy müvében vállvetve s egymást készségesen támogatva kell, hogy előre haladjunk! Nyiltan és őszintén kijelentem, hogy minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy a menynyire telik, *továbbra is kövessem a békés politikát ugy, a mint azt Bismarck vázolta.*

A *párisi lapok* legtöbbje gunyosan magyarázgatja ezt a nyilatkozatot s gáncsolja annak alázatos hangját. A nemes lord beszéde — mondja a *Temps* — némi csodálkozást fog kelteni Európában; Lord Granville alázatos «confiteor»-ra szánta el magát s minden irányban megalázkodott, ugy hogy Bismarck herczegnek csakugyan vasból kellene lenni, ha enynyi bünbánat meg nem hatná. A *Paris* azt mondja, hogy nem akarja feszegetni a kinos bünbánó cselekedetet; de Anglia bizonyára tul fog adni a hihetetlenül gyönge miniszteren. A *France* ugy vélekedik, hogy az angol nép nem respektálhatja többé Gladstonet és Granvillet. A *Liberté* Bismarck herczeget Jupiternek nevezi, ki ha szemöldökét összevonja, reszket az Olimpus. A nevezett lap gunyolja az angol vezeklést, de azt az egy jót mégis elismeri a dologban, hogy ismét el van háritva egy ok, mely Európa nyugalmát megzavarhatá.

Budapest, márcz. 8.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt márczius 9-én d. u. 6 órakor értekezletet tart.

Az idei honvédségi tanzászlóaljak megalakulására vonatkozó miniszteri rendeletek alapján megkezdődött a legénység behivása, még pedig a zászlóaljak székhelyein április hó 7-ére. A tanzászlóaljak a kerületek székhelyein április 9-én alakulnak meg, mint a mult évben két havi tartamra. A tanzászlóaljak parancsnokaiként behivandó őrnagyok és alezredesek felől ez idő szerint még semmi biztosat nem lehet hallani.

A m. kir. honvédcsapatoknál eddig alkalmazásban volt dandár fegyvertisztek helyett jövőben féldandár vagyis ezred-fegyvertisztek nyernek alkalmazást. Tekintve, hogy egy honvéd gyalog-dandár fegyverkészlete, beleértve a 2-ik vonalbeli zászlóaljak fegyverkészletét is — 7—10,000 darabot számlál — a fegyvertisztek szaporitása mindenkép kivánatos. Köztudomásu dolog ugyanis, hogy kivált a téli rövid napok alatt foganatositott fegyvervizsgálatokon egy-egy lelkiismeretes munkás, bármily szerény legyen is — 80—100 fegyvernél többet átszemlélni képtelen s igy egy dandár fegyver készletének alapos átvizsgálása, még ha egy helyen volna is összpontositva, három hónapnál többet venne igénybe. Ennyi idő pedig a dandár fegyvertiszteknek nem adatott. Az ezred-fegyvertisztek intézményének létesitésében Bitteza százados központi kiküldöttnek bizonyára nagy érdeme van, egyike lévén ama szakavatott és gondosan körültekintő férfiaknak, kik észleléseiket javaslatokká és reformtervekké érlelik.

Mint *Bécsből* táviratilag értesülünk, *Tisza* Kálmán miniszterelnök, ki ma reggel odaérkezett, délelőtt hosszabb kihallgatáson ő felségénél több ügyben előterjesztéseket tett és délben gr. *Kálnoky* külügyminiszterrel és *Szőgyény* osztályfőnökkel értekezett. Délután a miniszterelnök visszautazott Budapestre.

A főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyában a kormány s a főrendek közt folyó alkudozásokról a következőket irja a *N. Fr. Pr.* e hó 7-iki kelettel: Tisza Kálmán magyar miniszterelnök holnap reggel Bécsbe érkezik, a délelőtt folyamában a király magánkihallgatáson fogadja s hir szerint még ugyanaz nap délután visszautazik Budapestre. Politikai körökben a miniszterelnöknek ezt az utazását a főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslatnak küszöbön lévő főrendiházi tárgyalásával és azokkal az egyezkedési tárgyalásokkal hozzák összefüggésbe, a melyek most a kormány és mágnások a legbefolyásosabb frakcziója közt ez idő szerint folynak. Azok, kik a főrendiházban a kormány javaslatát ellenzik, eltekintve a püspököktől, a kiknek magatartása még nincsen egészen tisztázva, — két csoportba oszthatók. Az egyik csoport, a melynek élén Samassa érsek áll, elvileg ellenzi a javaslatot, s azt a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el. A másik csoport, a melyhez igen tekintélyes mágnások — mint a Károlyi grófok, Festetich Tasziló gróf és mások — tartoznak, általánosságban hajlandó elfogadni a törvényjavaslatot, belemegy a részletes vitába, de lényeges módositásokat kiván még pedig a tervbe vett változtatások alapját eddigelé a mérsékelt ellenzék által javasolt módositások képezik, melyek szerint a korona kinevezési joga csak harminez felsőházi tagra terjedhet ki, ellenben a felsőház tagjainak egy részét a törvényhatóságok választanák. A mágnások e frakcziója és a kormány közt való egyezségre érintkezési pontokat kerestek, s hir szerint találtak is ilyeneket. Az egyezkedési tárgyalások során fölmerült kérdések leginkább a kinevezendő felsőházi tagok számára, az indigenákra és czimzetes püspökökre vonatkoznak. Az emlitett csoport már régebben kijelentette, hogy a felsőház ama tagokra nézve, kiknek felsőházi joga nem a születésen és nem a hivatalon alapul, föladja a választási elvet, s most csak a körül forog a kérdés, hogy mennyiben korlátoztassék a koronának a kormány javaslatában kontemplált kinevezési joga. A mi a kinevezendő tagok számának 30-ban való megállapitását illeti, kétségtelen, hogy e kivánsághoz nem ragaszkodnak; a törvényjavaslat a kinevezendő tagok számának maximumát a szervezésnél az egyház egy negyedére, később egy harmadára tervezi. Most a kinevezendő tagok ily számának meddig való leszállitása képezi az alkudozások tárgyát. Az indigenák tudvalevőleg a javaslat értelmében oly irányа opczióra kötelesek: vajjon a magyar, vagy az osztrák törvényhozásnak óhajtanak-e tagjai lenni. Az emlitett mágnáscsoport azt kivánja, hogy azok az indigenák, a kik Magyarországon levő birtokaik után 3000 frt adót fizetnek — ilyenek ez idő szerint kilenczen vannak — ne köteleztessenek opczióra. Végül a czimzetes püspököket illetőleg, a kormánynyal alkudozó frakczió azt kivánja, hogy ha nem is valamennyi, legalább egyes a törvényben taxative felsorolandó czimzetes püspököknek és apátoknak az egyházi méltóságon alapuló felsőházi jog biztosittassék. A tárgyalások során az az eszme is felmerült, hogy azok a főnemesi családok, a melyek eddig helylyel birtak a főrendiházban, de jövőre a czenzus következtében felsőházi jogaikat elvesztik, teljes koru családtagjaik által maguk közül egy-egy tagot választhassanak be a felsőházba. Ezt a tervet azonban, mint kivihetetlent elejtették. A miniszterelnök bécsi utazását ez egyezségre vonatkozó tárgyalásokra vezetik vissza. Azt is beszélik, hogy Széchen Antal gr. udvari főmarsal a törvényjavaslat tárgyalása alkalmával Budapestre utazik és a javaslat mellett beszédet fog mondani.

A szentendrei képviselőválasztás.

A kérvénynyel megtámadott szentendrei választást igazoló biráló bizottsági itélet ellen, amelyet tudvalevőleg Literáty Ödön, Lázár Ernő s felvinczi Gal Jenő urak hoztak, a biráló bizottság ezek által leszavazott kisebbsége *Győrffy* Gyula, *Balogh* Géza képviselők különvéleményt jelentettek be. Hangzik ez ekkép:

A szentendrei választás ügyében a II-ik biráló bizottságnak 1885. évi márczius hó 7-én hozott és kihirdetett itéletével szemben a kisebbség véleményének indokai a következők:

Az 1884. évi junius hó 15. napján Szent-Endrén megtartott orsz. képviselőválasztás *megsemmisitendő első* sorban azért, mert az arról felvett jegyzőkönyv, noha a kérvényezők amaz állitása, hogy a szavazás alkalmával szavazatok tényleg visszautasitattak, de e *visszautasitott szavazatokról külön jegyzék nem vezettetett*, a védelem által sem tagadtatván, bebizonyitottnak tekintendő, az 1874. évi 33. t.-cz. 85. §-a c) pontjának második bekezdésében előirt kellékkel nem bir.

A visszautasitott szavazatok külön jegyzéke annyira fontos a választás érvényességének megitélésében, hogy anélkül lehetetlen megállapitani azt, hogy a visszautasitott szavazóknak volt-e választási joguk, vagy nem, törvényesen utasittattak-e vissza vagy nem, a jogtalanul visszautasitottak neve alatt nem szavaztak-e olyanok, kik különben választási joggal nem birnak, szóval e jegyzék nélkül lehetetlen megállapitani, a szavazásra jogosultak többségét, mi a választás tulajdonképeni czélja lévén, annak igazolása a választási jegyzőkönyv eminens feladatát képezi, nem lehet megállapitani az igazi többség valódi akaratát, melyet a szavazatoknak ilyen nem ellenőrizhető visszautasitása által tetszés és önkény szerint juttathatnának kifejezésre.

A szentendrei választás törvényessége tekintetében nem csak az emlitett lényeges kellék hiánya miatt megbizhatatlan a választási jegyzőkönyv, hanem főként azért, mert *az a jkönyv hamisitványt is foglal magában.* Ugyanis a választási jkönyv szerint Czemmel Mátyás nevü választó 1884. évi junius hó 15-én Krausz Lajosra szavazott, holott az illető a kérvényhez 11. szám alatt csatolt hiteles halotti bizonyitvány szerint már 1883. évi julius hó 13-án halott volt. Igy van az Herbst Péter szavazóval is, ki a választás alkalmával a kérvénynél csatolt bizonyitvány szerint szintén halott volt.

A választás megsemmisitése mondandó ki más okokból is.

Mertsa Károly és társai által beadott kérvényben felsorolt és a választás érvényének megdöntésére alkalmasnak látszó tények igazolására előbb a vizsgálat, majd később a pótvizsgálat elrendeltetvén, most csak az a kérdés elbirálandó, hogy vajjon a két izben foganatositott vizsgálat igazolta-e ama tényeket, melyekre elrendeltetett s ennek eredményéhez képest hozandó itélet a választás érvényessége felett.

A kérvényben felsorolt és vizsgálat tárgyát képező *panaszok a vizsgálat során perrendszerüleg igazoltattak*, ennélfogva a bizottság két izben vizsgálatot rendelő határozatának természetes folyományaként a választás megsemmisitése mondandó ki, mert

1. arra rendeltetett el a vizsgálat: «Igaz-e az, hogy Zsámbék községben 1884. évi junius hó 12-én a községházában összegyült választók előtt Nyirák Gyula községi jegyző nyilatkozatot tett, és a Krausz-párt nevében megigérte, hogy ha a községi választók szavazatukat Krauszra adják, nevezett képviselőjelölt a község összes adóhátralékát kifizeti, a községi kutat megcsináltatja, és azon felül minden egyes választónak szavazatáért 10 frtot, és fuvardij czimén 6 frtot fog fizetni.»

E vizsgálati pontra nézve kihallgatott tanuk közül az 1884. évi november 8. Budapesten felvett vizsg. jkvben a 3., 4., 5. és 6. tanu, az 1884. évi november 11. Budapesten felvett vizsgálati jkvben a 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. és 9. tanu, az 1885. évi január 22-én Zsámbékon felvett jkvben a 3. és 5. tanu, az 1885. évi január 21-én Zsámbékon felvett jkvben a 7. és 8. tanu, vagy is számszerint 16-an eskü alatt vallják, hogy 1884. évi január 12. urnapján a községházánál választói értekezlet tartatott, s hogy ott Nyirák Gy. községi jegyző ama nyilatkozatot tette, hogy ha a választók Krauszra adják szavazatukat, akkor Krausz a községi kut megcsináltatására 1000 frtot ad, azonfelül minden választó ki Krauszra szavaz, szavazásáért 10 frtot, fuvar czimén 6 frtot kap.

Az 1885. évi jan. 22. Zsámbékon felvett jkvben az 1-ső tanu hit alatt vallja, hogy Nyirák Gyula azt nyilatkoztatta ki, miszerint azok, kik Krauszra szavaznak szavazatukért 10 frtot és fuvar dijczimén 6 frtot kapnak.

Az 1884. évi nov. 19. Zsámbékon felvett jkvben a 3. tanu az igéretet hallotta, de nem tudja ki tette azt, mert e tömeg közt állván a beszélőt nem láthatta. Ugyanitt a 8. tanu hit alatt vallja, hogy a jegyző nyilatkozott s a választóknak szavazatukért 5 frtot igért.

Az 1885. január 22. Zsámbékon felvett jkvben a 6 tanu, a községbiró hit alatt vallja, hogy a jegyző nyilatkozatott tett ugyan a panaszolt értelemben, de nem igéret alakjában, hanem csak mint másoktól hallottakat beszélte el.

Az 1884. nov. 8. Budapesten felvett jkvben az 1-ső tanu, maga Nyirák Gyula hit alatt vallja, hogy tett ugyan nyilatkozatot oly értelemben, hogy Krausz Lajos a községi kut megcsináltatására 1000 frtot ad, hogy a választók kik Krauszra szavaznak 10 frtot és fuvardij czimén 6 frtot kapnak, de azt ő nem igéretként és megbizásból tette, hanem magánbeszélgetés alakjában, mint Szent-Endrén hallottakat a községháza termében a körülállóknak egyszerüen elbeszélte.

Ezen vallomásokkal szemben az 1884. nov. 11. Budapesten felvett jkvben a 12., 13., 14. és 17. tanu, az 1884. nov. 19. Zsámbékon felvett jegyzőkönyvben a 4. és 7. tanu azt állitja hit alatt, hogy bár az 1884. évi Junius 12-én urnapján tartott összejövetel alkalmával elejétől végig a községházánál voltak, a jegyző Nyirák az összejövetelen ott sem volt s igy nem is nyilatkozott.

Ezeknek vallomása azonban eltekintve attól, hogy negativ körülményre vonatkozik, mit tanu vallomással bizonyitani nem lehet, a Nyirák Gyula beismerése és 20 tanu pozitiv vallomásával szemben figyelembe nem jöhet.

A többi kihallgatott, számszerint 23 tanuvallomása nem döntheti meg a fentebb elősorolt pozitiv vallomásokat és Nyirák Gyula jegyző beismerését, mert ezen tanuk részint a gyülésen nem voltak jelen, részint a községháza termén kivül, az udvaron tartózkodtak, részint pedig csak akkor jelentek meg az értekezleten, midőn a Nyirák Gyula nyilatkozatáról pozitiv vallomást tevő tanuk igazolása szerint Nyirák Gyula beszédét már befejezte s igy ez a 23 tanu vallomása egyáltalán nem zárja ki a panaszolt tény megtörténtét.

Az 1-ső panasz ama része ellenben, hogy Nyirák Gyula az adóhátralékok kifizetését is kilátásba helyezte volna, csak két és pedig az 1885 jan. 21-én kihallgatott első és 1884. nov. 4-én kihallgatott 3 tanu által állittatván, ha teljesen igazoltnak nem is tekinthető, de meg sem is czáfoltatott, mert tanuk vallomása szerint eme nyilatkozatot Nyirák Gy. nem 1884. junius 12-én, hanem az azt megelőző ünnepnapon tartott értekezleten tette s ez az oka, hogy a kihallgatott tanuk eme tényről, miután emez értekezleten nem voltak jelen, nem is nyilatkozhattak, de különben is a vizsgálat elrendelésének nem is az volt a czélja, hogy az állapittassék meg, vajjon Nyirák Gyula az adóhátralék kifizetését helyezte-e kilátásba, hanem czélja az volt, hogy megállapittassék, vajjon egyáltalán tett-e Nyirák Gyula a btk. 185. §-ába ütköző igéretet, eme körülmény pedig a tanuk vallomása által már igazolva van.

De eme vallomások helyett állitják egyszersmind ama bizonyitvány teljes hitelét, melyet Nyirák Gyula és társai aláirva a községi előljáróság a község hivatalos pecsétje alatt kiadott, s mely a védelem által beadott nyilatkozathoz csatoltatott. Eme bizonyitvány, mely a védelem kérelmére hivatalosan adatott ki, a tanuvallomásokkal egybehangzóan azt mondja, hogy 1884. évi junius 12-ére összehivott értekezleten amaz előnyök beszéltettek meg a község házánál, melyek a községre várakoznak, ha a község Krauszra szavaz».

Hogy miben állottak ez előnyök? a tanuk vallomásából ismeretes, de igazoltatott továbbá az is, hogy az 1884. junius 12-iki értekezletet a kisbirák hivták össze, a miért egyenkint 5 frt dijazásban részesültek.

Igazoltatott továbbá, hogy a Nyirák jegyző által a szó beszéd után kilátásba helyezett előnyök tényleg is megvalósultak részben, mert az 1884. évi nov. 11-én Budapesten, az 1884. évi nov. 19-én Zsámbékon, ugyancsak ott 1885. január 22-én felvett jegyzőkönyvek szerint *3 tanu határozottan vallja, hogy szavazatukért pénzt kaptak* és pedig a két első fejenként 15 frtot, a harmadik pedig 10 frtot, és itt nem lesz érdektelen az 1884. évi nov. 11-én kihallgatott 1-ső tanu ama vallomása sem, hogy ő a 15 frton felül a választás után még 4 frtot kapott mint osztalékot ama költségből, mely a választásra volt szánva, s a melyből a választás után egy-egy szavazóra még 4 frt jutott.

Az első pont alatti panasz ezek szerint tehát a vizsgálat során kétségtelenül bebizonyittatott.

2-or arra rendeltetett el a vizsgálat: «Igaz-e, hogy *Perbál* községében a kisbiró több izben nyilvánosan kidobolta, hogy *mindazon polgárok, kik a Krausz pártra állanak, szavazatukért 8—10 vagy több forintot kapnak* s hogy minden a községi előljáróság tudatával történt.»

Ez a panasz is a vizsgálat által bebizonyittatott, noha az 1884. nov. 4. Budapesten felvett jegyzőkönyvben a 11., 12., 13. és 14. tanu és a kihallgatott előljárósági tagok tagadják azt, hogy ez a dobolás az ők tudta és beleegyezésükkel történt volna, azt azonban elismerik, hogy a községben dobolás utján való nyilvánosságra hozatal az előljáróság tudta és utasitása nélkül nem történhetik meg.

Az 1885. jan. 22. Zsámbékon felvett jegyzőkönyvben az első tanu, *a kisbiró elismeri, hogy egyizben kidobolta, hogy aki Krauszra szavaz, költségre 8 frtot kap* s hogy a Krausz-párt részére a korcsmában áldomás lesz, azt azonban tagadja, hogy azt az előljárók tudtával tette volna.

A kihallgatott többi tanuk eskü alatt vallják, hogy a dobolást hallották, csak az időre nézve térnek el mibő következik, hogy az többizben történhetett, hogy a *dobolás utján tett igéret be is váltatott* az igazoltatott a Budapesten 1884. nov. 4-én felvett jkvben a 12 tanu és a községi biró ama vallomása által, hogy ő a választás után azért, hogy Krausz Lajosra szavazott 15 frtot kapott, és tudja, hogy ugyanazért mások is és többen kaptak.

3-szor arra rendeltetett a vizsgálat: «Igaz-e az, hogy Nagy Sándor, Öreg Gábor, Békás István, Sütő István, Ványi Sándor és László Mihály töri lakosok és választók szavazatukért a 22. sz. nyilatkozatban megnevezett kortesektől egyenként 10 frtot és fuvardij czimen 6 frtot kapnak.»

Nevezettek 1884. nov. 3-án Budapesten felvett jegyzőkönyv szerint kihallgattatván, *hit alatt vallják, hogy a 10 frtot személyenkint megkapták* és pedig az 1. 2. 4. és 6-ik tanu a községházánál magától a birótól.

Az azonban, hogy fuvardij czimen 6 frtot kaptak volna, nem nyert igazolást, mivel ők tényleg nem is fuvaroztak.

4. arra rendeltetett el a vizsgálat: «igaz-e az, hogy ifj. Lengyel József, M. Kovács István, P. Szalai Mihály, K. Szalai József, és T. Szalai István *sz. monostori* lakosok *egyenkint 10—10 frtot kaptak* Krausz Lajos korteseitől, hogy reá szavazzanak.»

Ezek az 1884. nov. 4-én Budapesten felvett jegyzőkönyv szerint kihallgattatván, hit alatt vallják, hogy *P. Szalai Mihályon kivül, a ki csak 3 frtot kapott, a többiek szavazataikért 10—10 frtot kaptak*, s csakis azért adták szavazatukat Krausz Lajosra; megkapták pedig az 1., 2. és 4-ik tanu magától a birótól, mint 1885. jan. 29-én Sz.-Endrén felvett jegyzőkönyvben mint 10-ik tanu maga a biró is megerősit, s csak is az összegre nem emlékszik.

Megkapták azon 10 frtot az 1885. jan. 26-án Szent-Endrén felvett jegyzőkönyvben a 2., 3., 4., 5., 7., 10. 11. és 12-ik és pedig a 2., 5., 10., 12-ik tanuk magától a birótól, az 1885. január 29-én Sz.-Endrén felvett jegyzőkönyvben a 3., 4., 5., 6-ik kihallgatott tanuk is szinte a birótól.

Öt forintot kaptak az 1885. jan. 26-án Sz.-Endrén felvett jegyzőkönyvben a 8. és 9-ikén kihallgatott tanuk szinte a birótól egy részben.

Az 1885. jan. 28-án Sziget-Monostoron kihallgatott tanuk azt vallják, hogy Toth Ferencz előttük kijglentette, hogy neki a tanukat be kell járni.

Ezen tanuvallomások értékére nézve nem érdektelen a pótvizsgálat és az azt követő tárgyalás során felmerült és igazolt ama körülmény, hogy a vizsgáló biztos által Sziget-Monostoron megejtendő vizsgálatról noha senkinek nem lehetett tudomása, Dávid János szigetmonostori lakos a sz.-monostori tanukihallgatásra már előre tanukat jelentett be. *Honnan tudta Dávid János, hogy Sz.-Monostoron másnap a vizsgáló biztos kihallgatást fog eszközölni?* vagy ha ezt sejtette honnan tudta ez egyszerü földmüves, hogy az általa bejelentett tanuk a terhelő tanuvallomások meggyöngitése érdekében szükségesek? vagy ha annyira sziven feküdt az igazság kideritése, miért küldötte tanu bejelentő czédulaját dr. Robicsek ügyvédhez, és nem a vizsgáló biztoshoz, és miért küldötte épen Plattner biró által, kinek leginkább állott érdekében ezen tanuk kihallgatása? Különben a Dávid János által feladott tanuvallomások, eltekintve attól, hogy ezen tanuk többnyire Dávid János vérrokonai és eltekintve attól, hogy azt Tóth Ferencz határozottan megtagadta, eltekintve attól, hogy az 1885. január 29-dikén Szent-Endrén fölvett jegyzőkönyv szerint kihallgatott Ristics Pantru ez állitást megczáfolja — már azért sem dönthetik meg a többi kihallgatott tanuk vallomásait — mert az nem az ő tényükre, hanem csak is a Tóth Ferencz tényére vonatkozik, s mert az ezen vallomásttevő tanuk sem állitják; hogy akár Tóth Ferencz akár a többi tanu, kik beismerték, hogy pénzt kaptak, hamis vallomást tettek volna.

Egy embernek ily nyilatkozata — ha az igazoltatik is, mások vallomásának megdöntésére, avagy csak kétségessé tételére sem alkalmas.

Igazoltatott a pótvizsgálat során, hogy mint az 1885. jan. 26. Sz.-Endrén felvett jkönyv igazolja, *Mészáros József* 40 ftot kapott, hogy azt azok közt — kik Krausz pártjára allanak — kioszsza.

Igazoltatott 1885 jan. 29-én felvett jkönyvből, hogy az ott 10. sz. a. kihallgatott *Platner József biró Krausz választói között* 115 frtot tényleg kiosztott.

5-ször arra rendeltetett el a vizsgálat: «Igaz-e az, hogy Cseri József, O. Lengyel József, Mészáros István, Bika Béni és Pécsi András, k.-monostori lakosok Krausz kortesei által egyenkint 10—25 frttal kináltattak meg, hogy nevezettre szavazzanak».

Ezek az 1884 nov. 4. Budapesten felvett jkönyv szerint kihallgattatván, hit alatt valják, hogy nekik a Krauszra adandó szavazatukért 15—25 frt igértetett.

Kétség e vallomásokhoz csak annyiban férhet, a mennyiben Mészáros Istvánnal szemben, — ki azt állitja, hogy ő Däner János, és Pecsi Andrással szemben, ki azt állitja, hogy ő Pap Sámuel által kináltatott meg, igy Däner János mint Pap Sámuel tagadásban vannak.

6-szor elrendeltetett a vizsgálat a *Krausz Lajos sajátkezüleg irt* és Molenda Rudolfhoz intézett és a kérvényezők által becsatolt *levél körülményeire*.

A levél valódiságát Krausz Lajos képviselője elismerte, de igazolta az 1885. évi február hó 5-én Budapesten felvett jkönyv szerint Molenda Rudolf s az 1885. évi február hó 13. napján Budapesten felvett jkönyv szerint Beke József tanu is igazolja.

A levél körülményeinek vizsgálatánál az 1885. évi febr. 13-iki jkönyvből az is kiderült, hogy *Krausz Lajos Beke József jegyzőnek* a választási czélokra, elszámolás kötelezettsége nélkül *személyesen adott 500 vagy 600 frtot*, továbba, hogy *ugyanily czélra* elszámolás kötelezettsége nélkül *Schissler Péter kezéhez szintén 1100 frtot tétetett*, mely összegből Schiessler tanu vallomasa szerint 130 frtot a zenészeknek fizetett, 100 forint pedig még nála van s igy a 85 pilis-csabai választo «fuvarára» elköltött öszszesen 870 frtot. Moltuda Károly tanu ellenben azt vallja, hogy Schiessler e 870 frtot nemcsak fuvarokra költötte, hanem abból a szavazatokat is fizette 10 forintjával.

A levélnek vizsgálati uton kideritett eme körülményei nem csak a vesztegetést igazolja, hanem azt is, hogy *vesztegetési pénzeket Krausz Lajos személyesen is fizetett ki.* A kérdéses levélnek pedig ama tartalma, hogy *Krausz* Lajos a fuvaron kivül ellátás fejében 5 frtnál többet az orsz. szabadelvü párt központi bizottságának állitólagos tanácsára nem adhat, azt bizonyitja, hogy *ő a nevében tett igéretek és vesztegetésekről nem csak tudomással birt, hanem az alkudozásokba maga is személyesen befolyt*, s hogy a levél keltekor a szavazóknak csak fuvart és az ellátásra 5 frtnál többet — a levél szavai szerint — azért nem igért, mert «mandátumát koczkáztatni s bünvádi vizsgálatnak magát kitenni nem akarja.»

A felhozottakból kétségtelenül kiderül az, hogy *mindama vádak, melyekre nézve a vizsgálat elrendeltetett, a tanuvallomások által igazoltattak*, sőt a két rendbeli vizsgálat nyomán még az is bebizonyitatott, *hogy a vesztegetési kisérletek és vesztegetések a Krausz érdekében nyiltan a községházán, másutt a községben dobszóval üzettek, s hogy a vesztegetéseket* a legtöbb esetben *maguk a községi birák és jegyzők közvetitették*, a mint ezt az illető előljárók saját beismerése igazolta.

Mindezeknél fogva megsemmisitendő a választás még azért is, mert a vizsgálat szám és névszerint deritette ki, hogy Krausz Lajosra több szavazó csak is pénzért szavazott s hogy ekként a Krausz Lajosra esett többség határozottan a btkv. 185. §-ába ütköző büntetendő cselekmény eredménye lévén, az abban részes *170 ellen a bünvádi eljárás folyamatban van*, s igy a biráló bizottság az igazolás esetében egy oly eljárást fog jóváhagyni törvényhozási uton, melyet a birói hatalom kénytelen néhány nappal később a büntető igazságszolgáltatás szigorával sujtani.

De nem lehet a választást igazolni azért sem, mert a védelem a vizsgálat által kiderített és eltagadhatatlan visszaélések és vesztegetések kapcsán minden tárgyalás alkalmával elismerte azt, hogy igen is a Krausz párt részéről követtettek el olyanok, de erre az ellenpárt még nagyobb mérvü vesztegetései és a szavazókra gyakorolt pressziója által kényszeritve volt. Ezen többszörös és nyilt beismerést oly cselekményeknek, melyek nemcsak a választás meghamisitására vezetnek, hanem még a büntető igazságszolgáltatás által is üldözendő cselekményeket képeznek, a választás érvényességét egymagában is teljesen nullificálja, és az ezen beismerés által konstatált cselekmények alapján a biráló bizottság saját erkölcsi reputácziójának sulyos koczkázata nélkül a választást igazolandónak ki nem mondhatja, mert ezen igazolás a választás alatt elkövetett s már a büntető igazságszolgáltatás által üldözőbe vett cselekmények törvényhozási szankczióját jelentené.

Ezen beismeréssel szemben nem veheto komolyan a védelem ama védekezése, hogy ilyen cselekményeket az ellenpárt hasonló, sőt nagyobb mértékben követett el, vagy ha komolyan veendő, ugy az még egy hatalmasabb indokkal több arra, hogy a választás, mely a két egymással szemben álló párt közt foganatositott árverezés eredményeként jelentkezik — kérlelhetetlenül megsemmisittessék.

A felhozott adatok és tények részint a tárgyalások során, részint a két rendbeli vizsgálat folytán felvett és hivatkozott jegyzőkönyvekben foglalt tanuvallomásokon alapulnak és azok alapján, *letett esküunkhöz hiven; mi alólirottak csak a választás megsemmisitésére adhattuk szavazatunkat.* Kelt Budapesten, 1885. évi márcz. 7.

Győrffy Gyula
Balogh Géza.

VIDÉK.

* **A hevesmegyei alispán.** A Majzik Viktor halála által megürült hevesmegyei alispáni szék betöltésére megyeszerte már is több jelöltet emlegetnek; nevezetesen: *Almássy* Sándor függ.-kerül. orsz. képviselőt, *Kaszap* Bertalan megyei árvaszéki elnököt, és Lipcsey Tamás tiszafüredi szolgabirót. Miután, hallomás szerint, Almássy Sándor a jelöltséget elfogadni nem hajlandó, a Gyöngyös szerint, a megválasztáshoz legtöbb kilátással Kaszap Bertalan árvaszéki elnök bir.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 8.

— ***Személyi hirek.*** *A király* dr. Zalka János győri püspököt bizta meg a pannonhalmi főapát választásának vezetésével és a választást husvét utánra tervezik. — *Frigyes főherczeg* e hó 6-án ünnepelte névnapját. A katonai hatóságokon kivül a megye és a város küldöttei is tisztelegtek nála. A névnapi ünnepélyen *Albrecht* főherczeg is jelen volt. — *Torlonia* herczeg esküvője *Bonaparte* Lätitia herczegnővel abbamarad, mert a Vatikán ellenzi a házasságot. — *Tisza Kálmán* miniszterelnök tegnap este Bécsbe utazott, de holnap visszaérkezik. — *Boné Géza* fehérmegyei alispánt, székesfehérvári hirek szerint, kinevezik a pénzügyi igazgatási birósághoz. — *Spiegl Edgar*, a bécsi *Extrablatt* főszerkesztője, több napi tartózkodásra Budapestre érkezett. — *Varga Emil* lovassági tábornok tegnap Aradra érkezett, hogy a szokásos szemlét megtegye. — *Tamásfi* a székesfehérvári törvényszék uj elnöke tegnap vette át a törvényszék vezetését.

— ***Simor János herczegprimás*** ma oly alapitványt tett az esztergomi főkáptalannál, mely levelezőnk távirati jelentése szerint általános lelkesülést szült. A nagylelkü egyházfejedelem 200,000 frtot tett le a jövő évben megnyitandó érseki árvaházra, melynek számára külön házat is vásárol, s azt saját költségére teljesen fölszereli. Az árvaházban az esztergomi főegyházmegye tanitóinak és szegény hiveinek árváit ingyen fogják eltartani és nevelni. A biboros főpap ez intézet létesitésénél is tanujelét adta hazafiságának, a mennyiben elrendelte, hogy az árvaházban a gyermekek magyar apáczák felügyelete alatt fognak lenni, kik a nem magyar ajku árvákkal elsajátittatják hazai nyelvünket. A herczegprimás ezenkivül még egy hasonló nagy adománynyal lepte meg Esztergomot, értesitvén a főkáptalant, hogy a bazilika kupolájának javitására és diszitésére 200,000 frtot fog kiutalványozni. Esztergomban mindenki áldja a primás nagylelküségét, hogy ily magasztos módon gondoskodott a székváros és az egyházmegye nagyszámu szegényeiről.

— **Mire jó a villamosság?** W. németországi városban S. erdésznek két tacskója van, testre, szellemre és vérmérsékletre valóságos mintaképei a takszliknak, de sajnos, soha sincsenek tisztában az iránt, hogy mit szabad és mit nem szabad enniök, és hogy ezen a kétségen keresztülessenek, mindent felfalnak, a mi szájuk ügyébe kerül. Főképen az erdész tejfölös edényeit választották ki nagyon is gyakori támadásaik czélpontjává, min az öreg erdész annyival inkább boszankodott, mert mind a két tacskó valamennyi edényről gondosan lenyalta a tejfölt, a lefelezett tejet pedig ott hagyta. Gazdájuk megpróbálta ugyan a tacskókra a korbácscsal meggyőzően hatni, de tacskót veréssel még senki sem téritett meg. Az öreg erdész már eltökélte, hogy eladja a két borzebet, midőn egy barátja jó tanácscsal szolgált neki, hogy miképen szoktathatja le borzebeit a torkoskodásról. E czélból kicsiny, de erős villamos telepet állitott fel a tejfölös edények közelében, aztán az edények tartalmát összekötötte a sodrony egyik sarkával, az asztal horganylemezét pedig a sodrony másik sarkával. Az egész ház népsége feszülten várta, hogy a két tacskó mit fog hozzá szólni. Nem is tartott sokáig és előbb az egyik, majd meg a másik sompolygott elő. Miként a megtestesült rosz lelkiismeret, előbb gyanusan körülnéztek és aztán neki iramodtak a tejfölös edények felé és az édes folyadékba mártották orrukat, de ép oly hamar ott is hagyták megint. Ugy látszott, a villamos tejfel nem izlett nekik. Aztán bámészkodva és ijedten körültekintettek; nyilván azt hitték, hogy a villamos ütés ellenséges kéztől eredt. De mivel senkit sem láttak, megint a tejhez mentek. Azonban most még gyorsabban ugrottak le az asztalokról és veszetten szaladtak az udvarba. Attól fogva egyiküket se lehetett arra birni, hogy a tejfölös edényekhez közeledjenek.

— ***Egy püspök deportáltatása Szibériába*** képezi ma Oroszországban a közbeszéd tárgyát. Az esetről a következőket távirják Oroszországból: Hryniewiecki vilnai püspök, kit Szibériába deportáltak, Pétervárra való elutazása előtt Harasimovicz kanonokot nevezte ki helytartójává. Erről értesitette a pétervári konzisztoriumot és a vilnai egyházkerület összes lelkészi karát, azzal a megjegyzéssel, hogy azok a papok exkommunikáltatni fognak, akik a püspöki rendelet ellenére cselekeszuek. A vilnai főkáptalan, a kormány által helytartó választására szólittatván fel, Hryniewiecky püspök rendeletére utalt és kijelentette, hogy nem áll jogában helytartót választani. Kantakuzen herczeg ennélfogva Harasimovicz kanonokot Pétervárra idézte. Harasimovicz arra a felszólitásra, hogy mondjon le a püspöki helytartóságról, azt válaszolta, hogy csakis a püspök vagy a szentszék oldhatja fel kötelessége alul. Kantakuzen herczeg erre azt mondta: «Semmi közünk sincs a pápai kuriához; miután önként nem mond le hivataláról, ennélfogva önt egyelőre Velszkben fogjuk internálni. Ha a kormánynak értésére esik, hogy ön ugy mint Hryniewiecki püspök helyettest nevezte ki, ugy hogy ön Kolba (az archangeli kerület legészakibb részébe) fog deportáltatni. Egyuttal kijelentem önnek, hogy a vilnai káptalan, a mely nem teljesitette a kormány rendeletét, nem fog többé helyettest választani. A kormány maga veszi kezébe az adminisztrácziót, de csak ideiglenesen, mert egészen meg fogjuk szüntetni a vilnai egyházkerületet.» — Jacobini bibornok ugyanebben az ügyben jegyzéket intézett Giers orosz külügyminisz-

terhez: «A szent atya nagy fájdalommal értesült a püspöknek Szibériába való számüzetéséről. A pápa kötelességének ismeri az orosz kormányt figyelmeztetni, hogy Harasimovicz csak Oroszországnak többszöri kivánatára és ismételt visszautasitó válasza után erősittetett meg az apostoli kuria által. De ha már ezt az orosz kormány által protegált egyházfejedelmet telmentették állásától, mennyivel szomorubb lehet a többi katholikus püspökök helyzete Oroszországban!»

— **Dr. Wagner János jubileuma.** Wagner János egyetemi tanár ma ülte meg ötvenéves orvosi gyakorlatának jubileumát, mely alkalommal mindenfelől elhalmozták szerencse-kivánatokkal, üdvözlő iratokkal és ovácziókkal. Az ovácziók sorát az egyetem orvosi tanulóinak hallgatói, Wagnernek mostani tanitványai nyitották meg. Az orvostanhallgatók már korán reggel igen nagy számmal gyültek össze az üllői-uti első belkóroda tantermében, mely ez ünnepies alkalomra csinosan volt diszitve. Az orvosi kar tanárai közül is sokan eljöttek, hogy jelen legyenek a körben egészen családias jellegü ünnepélyen. Ott láttuk Lenhossék Józsefet, Korányi Frigyest, Lumniczer Sándort, Jendrássik Jenőt, Hőgyes Endrét, Than Károlyt, Réczey Imrét, Antal Gézát, Bita Dezső egyetemi rektort. Továbbá Markusovszky miniszteri tanácsost. Jelenvoltak továbbá az ünnepeltnek volt tanitványai közül igen sokan és volt tanársegédei csaknem teljes számmal. Néhány perczczel tiz óra után az orvostanuló ifjuság küldöttsége *Gubicza* József negyedéves orvostanhallgató vezetése mellett megjelent a jubiláló tudóst, ki nemsokára zajos éljenzés közt lépett a terembe, mellét a vaskorona rend jelvénye diszitette, mellyel őt a mai ünnep alkalmából tüntette ki a király. Az éljenzés csilapodtával *Lenhossék* Miksa (Lenhossék József kitünő tudósunk fia) járult az ünnepelt elé megható szavakkal üdvözölve a szeretett tanárt és kiváló emberbarátot. — Szépen előadott beszédében kiemelte a tiszteletet és szeretetet, melylyel az ifjuság iránta viseltetik s elmondta, hogy a mai nap kettős ünnepe az ifjuságnak, mert a kitünő tudós csak kevéssel ezelőtt épült föl sulyos betegségéből és ma egészségének helyreálltát együtt ünnepelhetik orvosi müködésének ötvenedik évfordulójával. Rámutatott a jubiláns sikerült arczképére, melyet az ifjuság hálájának és szeretetének maradandó emléke gyanánt abban a teremben állittatott fel, melyben az ünnepelt oly sok éven üdvös tevékenységet fejtett ki. Az ifjuság szónokának lelkes beszédét harsány éljenzés követte s az örömzaj közepett lehullott a lepel a teremben lévő olajfestményről. A kép, melyet Stetka Gyula festett, ülő helyzetben ábrázolja dr. Wagnert. Lenhossék orvostanhallgató szép beszédére a meghatottságtól remegő hangon válaszolt a jubiláns, szerényen sokalva a neki tulajdonitott érdemeket. Legnagyobb örömét és főbüszkeségét — ugymond — tanitványainak hálájában és szeretetében találja, továbbá abban, hogy az általa képzett gyakorló orvosok az ország sok helyén amaz alapeszméket hirdetik, melyeket ő érvényre juttatni iparkodott. Végül üdvözölte tanitványait, kiknek sikeres müködést, megérdemelt jutalmat kivánt fáradságos, de hálás pályájukon. A jelenvolt tanárok ezután a szétoszló ifjuság lelkes éljenzése közt egyenkint üdvözölték tanártársukat. Az egyszerü, de megható ünnep után erzsébetteri lakására tért a jubiláns hol az üdvözlésre készen várták már különböző deputácziók. A tanári testület részéről dr. Balogh Kálmán, dr. Korányi Frigyes és dr. Fodor József tanárokból álló küldöttség tisztelgett az ünnepeltnél. Volt tanitványainak üdvözletét dr. Angyán Béla, dr. Müller Kálmán, és dr. Tordai Ferencz tolmácsolták. A budapesti kir. orvosegyesület megbizásából dr. Lumniczer Sándor és dr. Réczey Imre üdvözölték a kitünő tudóst. Végre volt tanársegédei és gyakornokai részéről dr. Plósz Pál tanár vezetése mellett dr. Kurez Gusztáv, dr. Lechner Károly és dr. Miskolczy Imre köszöntötték volt tanárukat, diszes kiállitásu albumot nyujtva át, mely összes volt segédeinek és gyakornokainak fényképeit foglalja magában. Az albumban a következők arczképei láthatók: Jendrássik Ernő, Biró Géza, Angyán Béla, Kurtz Gusztáv, Machik Béla, Engel Imre, Jenei Gyula, Ujfalussy József, Plósz Pál, Purjesz Zsigmond, Lechner Károly, Marosi Kálmán, Miskolczy Imre, Belky János, Jordán Ferencz, Székács Béla, Kenessey Károly, Vecsey István, Biró Ede, Mester Gyula, Pápay Kálmán, Weiszharth Gyula, Kovácsy István, Áron Sándor, Frischmann Gyula, Both János és Gombos Ferencz. A kolozsvári egyetem tanári karának üdvözletét dr. Hőgyes Endre adta át. A bécsi és pozsonyi orvosi egyetemek pedig diszoklevelet küldtek dr. Wagner Jánosnak sokoldalu jótékony müködésének elismeréseül. Üdvözlő iratok érkeztek még a bécsi és pozsonyi orvosi egyesületektől, továbbá a berlini, jenai és düsseldorfi egyetemektől és számos hazai orvosegyesülettől. Ezeken kivül számtalan üdvözlő táviratot kapott az ország minden részéből az ünnepelt.

— **A feszkelődő románok.** Topánfalván, Kercsorán és Albakon nagyobb mérvü zavargásokra tettek előkészületeket a románok. Mint az *Ellenzék*-nek irják, a lázadó Hóra és Kloska emlékét akarták megünnepelni, mely tudvalevőleg közigazgatási uton el volt tiltva. Az emlitett községekbe 60 tagból álló megerősitett csendőr csapatot rendeltek ki már néhány nap előtt, s ezek megszállva tartják a községeket. A mennyire az elővigyázati intézkedések szigorából következtetni lehet, a hatóság komolyabb természetü mozgalom kitörésétől tartott.

— **Egy tanitó jubileuma.** A sátoralja-ujhelyi zsidó hitközség — mint nekünk távirják — ma este ünnepelte meg tanitójának, Singer Izraelnek huszonötéves jubileumát. Az iskola nagytermében egybegyültek délelőtt tiz órakor a hitközség elöljárói, az ünnepeltnek volt tanitványai, a városbeli felekezeti iskolák képviselői, Viczmándy Ödön alispán helyettese: Dokus Gyula, továbbá Nemes Ferencz kir. tanfelügyelő, Friedlieber Albert iskolaszéki elnök. A volt tanitványok nevében dr. Reichard Salamon üdvözölte a jubilánst, kartársainak szerencsekivánatait pedig Knöpfler Sándor tanitó tolmácsolta. Este száz teritékü lakomát rendeztek az ünnepelt tiszteletére. Ki vidékről, sőt külföldről is számos üdvözlő táviratot és levelet kapott.

— **A karwini bányaszerencsétlenségről** a mai nap folyamában a következő ujabb hirek érkeztek: A János-aknában szakadatlanul folytatják a munkát a holttestek felszállitására. Tegnap délután két óráig 66 holttestre bukkantak, melyek legnagyobb része borzasztóan összeégett, a többi pedig megfuladt. Még negyven holt test van lent az aknában, melyeknek felszállitása sok nehézséggel jár, mert az aknafalak 300 méter hosszuságban beomlottak. Több napig fog tartani, mig valamenyi holttestet megtalálják és felszállitják. Egy Halama nevü munkás csodálatos véletlen által menekült meg. Lent az aknában dolgozott, a mely a robbanás szinhelye volt, de egy másik csoport észrevette, magához rántotta és ismét életre hozta. A munkások csak tegnap délután 4 órakor akadtak a robbanás voltaképeni szinhelyére. A munkával csak lassan haladnak, mert a légköneggázok miatt lehetetlen az aknában megmaradni; a holttestek egy hosszu teremben feküsznek sorban egymás mellett. A hiányzó bányalámpák után itélve, 145 munkás veszett el. Ez a számitási alap azonban nem egészen megbizható. A halál háromféle módon állott be: a robbanási központ közelében elégés folytán, továbbá megfuladás és agyonütés által. Egész napon át asszonyok és gyermekek állták körül az aknakaput, és valahányszor egy holttestet felszállitanak, szivszaggató jajveszéklés hallatszik. A robbanás a többi aknákba csak azért nem hatott át, mert ezek külön biztossági szelepekkel birnak. Larisch gróf egy londoni táviratában elrendelte, hogy az inséget mindenképen enyhitsék. A gróf hétfőn vagy kedden érkezik Karwinba. A munkások méltóságteljes nyugodtsággal viselkednek és a holttestek felszállitásánál a hatóságnak kezére jár. — Egy levelező a következő sürgönyt küldi Karwinból: A füreszmalomból jövök, hol az eddig felszállitott 66 holttest egymás mellett fekszik. A füreszmalom sötét faépület, ablak nélkül, csak egy ajtóval. A deszkát és gyaluforgácsot kihordták belőle és a holttesteket egymás mellé a földre rakták. Félhomály tölti be a tért; mindegyik holttest mellett egy gyertya ég, hogy a rokonok a felismerés borzasztó munkáját könnyebben végezhessék. A gyertyavilág besugározza mindegyiknek az arczát és az eltorzittatlan vonásoknak enyhe, szelid kifejezést ad. Valamennyien könnyü halállal mulhattak ki. A felszállitott munkások nagyobb része fiatal emberekből áll. A tér közepén három erőteljes ifju alak fekszik egymás mellett. Három testvér, árva fiuk, kiknek az egész helységben nem voltak rokonaik. Mentül tovább hatol a mentő legénység az aknába, annál nehezebbé és veszélyesebbé válik a munka. A holttesteket jobbára omladék boritja és minden egyes tagot ki kell ásni a kő- és romhalmazból. A délután folyamában nem szállitottak fel több holttestet. A közös siron tizenkét ember dolgozik. A különben csendes faluban zajos izgatottság uralkodik. Vitatkozó munkáscsoportok, jajveszékelő asszonyok, robogó bérkocsik váltakoznak egymással. Az elhaltak száma, mint most már határozottan állitják — 123. A hátramaradt 43 özvegy és 79 árva ellátására most még csak a testvérperzsely áll rendelkezésre, melyhez az uradalmi bányapénztár az évi jövedelemnek husz százalékával járul. A katasztrófa bekövetkeztekor a légsulymérő állása 730 miliméterre csökkent: ez a robbanó gázok terjedését elősegitette. A harmadik tárnában, mely külön ventillátorral birt, a katasztrófát észre sem vették és a munkások egész a munkaidő végéig dolgoztak. Az ötödik tárnában hallották a dörrenést, mire a felügyelőt gyakorló személyzet távozásra szólitotta fel a munkásokat. *Tudósitónk távirata* szerint ma délután két órakor volt a már kiásott 56 munkásnak temetése, a holttestek feketébe voltak öltöztetve, mindegyik koporsó felett egy kereszt állott és a koporsókon az e felirat volt olvasható: «Szerencse fel az utolsó munkára.» A gyászmenetet beláthatatlan embertömeg kisérte, az emberek messze vidékről eljöttek a temetésre. A halottas ház előtt gyültek össze az özvegyek és árvák, kik nem birtak halottjaktól megválni. A karwini és peterwaldi bányalegénység zászlóval és zenével, égő bányalámpákkal vonult ki; jelen volt továbbá az Albrecht főherczeg-féle bányalegénységnek jó része, a menetet a karwini bányalegénység inditotta meg öt zászlóval; ezeket öt pap követte; aztán jöttek a kocsik ötvenhat koporsóval; az evangelikus vallásu halottakat holnap temetik el. A kocsikat a hivatalnokok követték, élükön a főmérnökkel. Eddig *hetven* holttestet ástak ki; azt beszélik, hogy már sokkal több került elő, de hogy a borzasztó jeleneteknek elejét vegyék, eltitkolják. A katasztrófa inditó okául azt mondják, hogy tilos helyen robbantottak és hogy a szelep egy ideig nem működött.

— **Márczius 15-ének** megünneplésére országszerte előkészületeket tesznek. *Egerben* a jogakadémiai polgárság megy elöl jó példával, hozzácsatlakozott a honvédegylet s igy az ünnepély impozáns lesz. *Békés* megyében csaknem minden községbeli kaszinó megemlékezik a nagy napról, az *orosházi* és *szarvasi* függetlenségi es negyvennyolczas kör, *Csabán* a polgári kör és *Gyulán* az olvasó-kör pedig nagyobb szabásu ünnepélyeket terveznek. *Nyiregyházán* közvacsora lesz, s üdvözlő táviratot menesztenek Kossuthhoz. *Szegeden* az alsó városi népkör szavalattal és alkalmi felolvasással egybekötött társas-estélyt rendez, az iparegyletben pedig az iparos, kereskedő és gazdálkodó értelmiség gyül össze, hogy megünnepelje a történelmi nagy napot.

— **Rablogyilkosság** történt e hó 4-én *Szepsi-Szent-Györgyön* az országos vásár alkalmával. Az eset következő: *Péter Veres* András, hidvégi lakos febr. 4-én reggel bejött a vásárba, hogy két ökröt vásároljon. Miután vásárt nem köthetett, a tüszőjében levő 160 frttal hazafelé indult, s a barompiaczról a Szemerja városrész felé vezető mezei utra tért. Hogy egyedül volt-e, vagy másokkal, azt megállapitani biztosan nem lehet. Tegnap reggel egy szemerjai asszony, a mint kis fiával az erdő felé ment fáért, az erdő szélén megfojtva találta Péter Veres Andrást. A szerencsétlen ember fejjel befelé fordulva ott feküdt a friss havon. A kendő, melylyel megfojtották, még a nyakán volt. Füle, minthogy a gyilkosok lábánál fogva tovább vonszolták, a sérülés következtében erősen vérzett. Tüszője le volt oldva derekáról s pénze elrabolva. A gyilkosok elvitték sapkáját is. Péter Veres András középtermetü, 30 éves, gyenge testalkatu ember volt. Falujában mindenki szerette s mint páratlan becsületes embert ismerte. Fiatal nőt és három kis árvát hagyott maga után, kik közül a legnagyobb 5 éves. A csendőrség erélyesen nyomozza a gyilkost vagy gyilkosokat.

— **Gyalog forspont.** Érdekes eset történt nemrég *Veresváron*, a mint a P. L.-nak irják. Az ottani birónak valami dolgoban Galgóczra kellett rándulnia. Fogta magát és felkereste a falubeli forspontot, hogy vigye rögtön Galgóczra, mert sürgős teendői vannak. Az előfogatos kijelentette, hogy nem állhat rendelkezésre, mert lovai nincsenek otthon. A berugott állapotban levő biró azonban nem tágitott, s hosszas alkudozás után a zsidó előfogatos vállalkozott, hogy öt forintért be fogja magát a két kerekü taligába, s elviszi a birót Galgóczra. Egyuttal kikötötte, hogy minden közbeeső állomáson egy liter bor jár neki. Az alku megtörtént és a vállalkozó szellemü zsidó az országuton menők nagy derültségere behuzta a kordélyt Galgóczra.

— **Kettős öngyilkosság Debreczenben.** Tegnap reggel jelentést tettek a debreczeni kapitányságnak, hogy a nagyerdő egyik rejtekében egy férfi s egy nő holtteste fekszik átlövve. Rögtön kimentek a helyszinére, hol a nőt már meghalva, a férfit pedig haldokolva találták. A férfi neve *Balogh* Károly, foglalkozására nézve gőzmalmi munkás volt; a nő neve *Engel* Sándorné szül. *Kovács* Eszter. A nő szerelmi viszonyban állott a férfival. — Még csak ennyi volt kinyomozható a szörnyü tettről. Hogy mi inditotta a szerencsétleneket az öngyilkosságra, azt nem tudhatni. Mindkettő mellett kilőtt revolver (két-két golyó hijával) találtatott s mind a négy golyó a testekben bennök van.

— **Eltünt milliók.** Egy rendkivül érdekes történet, mely már két évszázad óta izgatja a kedélyeket, az utóbbi időkben megint előtérbe lépett; milliókról van szó, melyeket Hollandiába vándorolt bajorok német rokonaiknak hagyományoztak, melyeket sok nehézség leküzdése után a bajor meghatalmazottnak ki is fizettek és melyek azóta — eltüntek. A hagyományozók voltak: *Schleder* György Trierből, ki 1636-ban Amsterdamban meghalt és rokonaira 7 tonna aranyat hagyott (1 tonna = 100.000 németalföldi forint); *Joas* András Mátyás, az előbbinek veje, ki Amsterdamban 1664-ben halt meg és 14 tonna aranyat hagyott hátra; unokaöcscse *Joas* János 1709-ben ugyancsak Amsterdamban halt meg és szintén több tonna aranyat hagyott az örökösöknek; *Joas* (Jais) Ignácz, ki II. Károly spanyol király alatt San Domingo kormányzója volt és rokonainak 1,700.000 frtot hagyományozott, és végül *Pongratz* József Antalt, ki bajor rokonainak 2.800,000 frtot hagyományozott. A rokonok a napokban kiadtak egy röpiratot, melyben azt bizonyitják, hogy *Halder* augsburki bankár annak idejében átvette a milliókat és hogy 1855-ben halottas ágyán meggyónta, hogy ezekkel az örökségekkel szerezte nagy vagyonát; nála 60 millió van letétben és kéri a gyóntató atyát, hogy értesitené erről az örökösöket. A lelkész ezt megtette, de Halder örököse megtagadott minden felvilágositás. A rokonok 1871-ben kérvényt nyujtottak be a német birodalmi gyüléshez, de a kérvényről nem tétetett jelentés. A bajor kamarák pedig kijelentették, hogy illetéktelenek az ügy elitélésére. A bajor államminiszterium is megtagadott 1883-ban minden beavatkozást. Az örökösök meghatalmazottja ezután Halder bankár örököséhez fordult, de ez egyszerüen kiutasitotta öt. Az örökösök már most a beszerzett bizonyitékok alapján f. évi jan. 12-én bünfenyitő feljelentést tettek Halder örökösei ellen és az augsburgi esküdtszék lesz hivatva az ügyben dönteni.

Rövid hirek. *Veszprémmegyében.* Péterd, Románd és Gyimóth községekből 16 ember kivándorol Amerikába, mert még adójukat sem tudják megfizetni. — *Orosházán* él egy Horváth István nevü gazda, ki 100 éves kora daczára együtt dolgozik 70 éven felül levő fiaival, unokáival és dédunokáival. Valamennyien egy házban laknak. — *Csabán* Priska Pál földmüvesnek és nejének 9 évi házas életük alatt 25 gyermekök született, kik közül 24 fiu és egy leány. — *Pozsony* mellett a Lanfranconi féle kőbányában egy dynamittöltény fölrobbant és négy munkást sulyosan megsebesitett. — *Szebenben* két hét alatt a harmadik medvét mutogatják. A legutóbbit egy 18 éves oláh legény lőtte le a közeli havason oly puskával, a melynek a csövet drót tartotta össze, hogy szét ne menjen. — *Papkeszi* községben Szenes ref. lelkész 8 éves fiacskája kutgémből rögtönzött hintán játszott egy másik fiuval; a gém egyszer felbillent, és a kis Szenes fiut agyonütötte. — *Debreczenben* az eddig jeltelenül hagyott honvédek közös sirja fölé Boros Sándor odavaló lakos siremléket emelt, melyet e hó 15-én lepleznek le. — *Istensegits* bukovinai községből hat csángó indult el szekeren Gyorokra; tegnap Kolozsvárra értek, hol a polgármester uti pénzzel látta el őket. — *A Frankfurtban* meggyilkolt Rumpff rendőrtanácsos két gyermeke 2745 márka állami évjáradékot fog kapni. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot már benyujtották a képviselőházban. Az egyik gyermek egy tizenhat éves leány, tébolyodott, a másik 17 éves fiu, rendkivül beteges. — *Győrött* a Kisfaludy-szoborbizottság e hó 7-én ülést tartott, melyben felolvasták a Kisfaludy Árpád által fogalmazott felhivást; a felhivási iveket legközelebb szétküldik az egész országba. — *Nyiregyházán* Blumberg József kereskedő tanoncza, Klein Lajos, nyomtalanul eltünt. Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot, mely eddig eredménytelen maradt. A fiu valószinüleg a büntetéstől való félelem miatt megszökött. — *Bécsben* tegnap egy 17 éves leány öngyilkossági szándékkal a Dunába vetette magát. Egy hajós kimentette a hullámokból. Az öngyilkos leány egy németországi kereskedőnek a lánya és kétségbeesett lépésének családi viszály volt az oka. — *Szegeden* Veigner Ferdinánd kőfaragó tegnap részeg állapotban darabokra törte felesége karját. A szomszédok meglynchelték volna az embertelen férjet, ha meg nem szökik. Estére elfogták. — *A rátóthi határban* e hó 5-én megfagyva találták Majsai Ágostont, ki a falunak 28 éven át volt kisbirója. Hartyánból részeg állapotban jött hazafelé, s egy árokba dült, hol elnyomta az álom, melyből többé föl nem ébredt.

= **Öngyilkossági kisérletek.** *Kovács* Gábor 21 éves fiatal földmives, a ki már másfél év óta fekszik a Rókus-kórházban, hosszas betegsége miatt annyira elkeseredett, hogy tegnap éjjel, a kórház egyik félreeső zugában gyufaoldatot ivott. Tettét azonban csakhamar észrevették, s most már tul van a veszélyen. — *Csápek* Ágoston vasuti felvigyázó neje, szül. *Kajanek* Ludmilla asszony ma délelőtt a Dunába ugrott, de még élve kimentették s beszállitották a Rókus-kórházba.

= **Zsebtolvajlás az operaházban.** *Glosz* Arthur szalóczi lakos tegnap érkezett a fővárosba s este az operaházban volt. Előadás után, a mint felső kabátját felöltötte, ismeretlen zsebtolvaj ellopta pénztárczáját, melyben 5—600 frtnyi készpénz s egy 4000 frtról szóló váltó volt.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A m. kir. operában** hosszabb távollét után először lépett fel Turolla Emma k. a. Verdi *Álarczos bál* czimü dalmüvében. A Wiltné asszony értékes, de rövid vendégszereplése által félbeszakitott olasz opera saison tehát ismét megkezdődött. Az illuziót még teljesebbé tette Perotti Gyula vendégfellépte, ki a próbát, mint rendesen ugy ma is olaszul énekelte. Bignio volt az egyedüli a főszereplők közt, ki magyarul énekelt, s énekelt avval a gonddal és izléssel, mely a derék müvész minden fellépését jellemzi. Turolla k. a. Amáliája már eléggé ismeretes a közönség előtt. A nagy és csengő hanggal s a müvésznőt jellemző szaggatott ének-modorral előadott kedvencz szerepének nagy külső hatása volt. A második felvonás kettősét Perottival megismételtette a közönség s felvonás végével bokrétákkal lepték meg tisztelői. Az apródot Kordin k. a. énekelte.

— **Hangverseny.** *Theer* Frigyes zongoratanár ma a Mauritz és Magrini czég zongoratermében hangversenyt rendezett, melyben néhány jelesebb tanitványát mutatta be az egybegyült nagyszámu közönségnek. A szereplők mindannyian szabatosan játszottak s néhányukat igazán élvezettel hallgatták a jelenvoltak. Korniss Ágost Liszt egy rhapszódiáját játszotta elismerésre méltó technikát tanusitó preczizióval. Czobor Károly Chopin néhány közkedveltségü darabjával, Raditz Olga kisasszony pedig Heller egy etudejével aratott tetszést. A hangverseny kiváló pontja Feleki Ludovika kisasszony játéka volt, ki Mendelssohn egyik «Lied ohne Worte»-jét és Krug egy ábrándját adta elő, kellő érvényre emelve e müvekben rejlő szépségeket. A hallgatóság zajos tapsokkal és óriási bokrétával tüntette ki Theer tanár e tehetséges növendékét. Megemlitjük még Laczkovics Darinka kisasszonyt, Bloch Leót és a kis Laczkó Adolfot és Klárát, kik csinos játékukkal szintén kivivták a közönség tetszését.

— **Matinée.** *Siposs* Antal magán-zeneakadémiájában érdekes matinéé volt ma délelőtt. A diszes hölgyközönség soraiban voltak: Cserhalmay Ferenczné, Melha Kálmánné, Mellbród Frigyesné, Hugmeyerné, Csiszárné, dr. Kissné, Vörös Kálmánné, Horánszky Nándorné urnők, Horánszky Emilia, Nagy Jolán, Hugmeyer Stefania, Dietrich Ilona kisasszonyok s még számosan. A müsort Juhász Aladárnak egy hat kézre irt zongora-trioja nyitotta meg, melyet Hugmeyer Stefánia, Linghoffer Vilma és Paczolay Camilla kisasszonyok játszottak szép technikával. Ezután Buzás Gizella kisasszony énekelt népdalokat szép lelkes hanggal és kellő kitartással, Siposs Antal «Fulemile» dalát Bischitzky Gizella kisasszony, Liszt magyar rhapszódiáját pedig Kluger Blanka kisasszony játszotta el. A közremüködőket zajosan megtapsolta a közönség.

— **A zenekedvelők egylete** ma délután tartotta a holnap előadandó *Faust* oratorium főpróbáját, mely Wiltné a. Ney, Dalnoki s néhány egyleti tag közre müködésével kitünően sikerült. Az előadás iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Székely Imre** zenedei tanár, az intézet kimüvelési zongora osztályának növendékeivel matinéet rendezett a Harmonia társulat zongora termében, melyet a jobbára ismerősökből álló közönség egészen megtöltött. A tanitványok közt van néhány tehetséges, kiken meglátszik, hogy sokat tanultak, igy Krausz Róza k. a. egy Raff-féle Gigue-ben szép készültséget mutatott be, szintugy Zimmermann Ottilia k. a. is, ki Liszt E-dur polonaiset szorgalomra valló gyakorlottsággal adta elő. A zongora számok közt Metczler Gusztáv (Huber tanitványa) játszott hegedün egy Beethoven szonátát nyugodt vonókezeléssel s tetszetős hanggal.

— **Nádai,** a nemzeti szinház jeles müvésze, Györbe megy vendégszerepelni Jakab Lajos társulatához, hol A bálkirálynő, Két év multan s Egy kis vihar czimü egyfelvonásos vigjátékokban, tovabbá a Protekczió és a Vasgyárosban lép fel.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A 45-ös bizottság** ma *Királyi* Pál elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a tanácsnoki állomásokra az ajánló lisztát megállapitotta. A bizottság mindenek előtt kimondta, hogy kerületenkint ejti meg a szavazást, nem a tagok magánvéleményei szerint. Ehez képest szavazott dr. *Nagy* Lajosra és *Rózsa* Péterre mind a kilencz kerület, *Matuska* Alajosra nyolcz kerület (a 2—9.), dr. *Pözel* Istvánra hat kerület (az 1., 2., 3., 4., 5. és 9-ik), *Lung* Györgyre 1 kerület (az 1-ső), *Barta* Lászlóra 1 (a 8-ik) és *Biró* Antalra két kerület (a 6. és 7.) E szerint a 45-ös bizottság jelöltjei: Nagy, Rózsa, Matuska, Pözel.

— **Harminczhatezer forintra** rug az a szubvenczió, illetőleg kárpótlás, a mit Feld Zsigmond, a városligeti német arena igazgatója kér a várostól azért, ha a nyárra a szinkört minden második nap magyar előadásra átengedi. Tudniillik előadásonkint 600 frt kárpótlást kér, de viszont ő viseli a napi költséget oly formán, hogy a magyar társulatnak csak oda menni és játszani kell s a bevételt azé. Most ez ajánlatra *Evva* Lajos és *Feleky* Miklós zárt ajánlatokat nyujtanak be, hogy ki mennyit volna hajlandó ebből a 36,000 frtból átvállalni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Petőfi-társaság** nagy közönség előtt tartotta meg mai ülését is. A fölolvasások sorát *Szana* Tamás nyitotta meg *Balassa Bálint szerelme* czimü nagyérdekü tanulmányával, mely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. A fiatal költő első vagy talán egyetlen igazi szerelmének tárgya Losonczi Anna, Losonczi István leánya volt, kit 1579-ben már Ungnád Kristóf neje gyanánt mutat be Bornemisza Péter egyik könyvének ajánlata. A temesvári hős özvegye leányaival nógrádmegyei birtokán tartózkodott s itt ismerkedtek meg fiatal korukban Bálint és Anna. Hogyan keletkezett viszonyuk s miként erősödött az Balassa keblében szilaj lángolássá, hivebb történelmi adatok hiányában nehéz megállapitani. Balassa szerelméről csakis mélyen borongó szerelmi dalai nyujtanak némi tájékozást s a fölolvasó ezekből vett szemelvényekkel szinezte ki a költő szerelmének rajzát a viszony bensőségétől a szakadásig. Balassa kedvese elvesztése miatt érzett bánatában katonának áll be. De visszatérve a harcztérről, lantját ujra megszólaltatja s Anna nevére szerzett ének ismét csak arról tanuskodik, hogy a régi szerelem még mindig kiolthatatlanul ég szivében. Midőn azonban hirét veszi Anna férjhezmenetelének, egy ideig még a szerelem és boszuság közt ingadozik, de végre is átlátja epekedéseinek hasztalan voltát s az özvegy gerlicze rászánja magát a Dobó Krisztinával való házasságra. Tudvalevőleg ez a frigy sem volt a legboldogabb. — A közönség zajos tapsokkal adózott érdekes tanulmányáért Szana Tamásnak s aztán nagy figyelemmel hallgatta *Szabó* Endre humoros költeményét: az *Életbölcseség*-et, melyet maga a költő olvasott föl. A hallgatóság zajos tetszéssel jutalmazta *Komócsy* Józsefet is, ki *Radó* Antalnak *Sisiphus* czimü hosszabb költeményét mutatta be, mely arról tanuskodik, hogy szerzőjének ki sikerült müforditásaival magára vonta az irodalmi körök figyelmét, önálló alkotásokra is kiváló tehetsége van. Megtapsolta a közönség *Palágyi* Lajos kezdő irónak *A néphez* czimü hazafias versét is, melyet szintén Komócsy olvasott föl. Utolsónak maradt *P. Szathmáry* Károly történelmi rajza: *A helybenhagyott ember,* mely egy székely nemes ifjunak: Bándy Jánosnak boldogtalan szerelmét beszéli el. A daliás ifju beleszeret egy báró leányába, de a büszke mágnás tudtára adja, hogy előbb valami magas állásra kell szert tennie s csak azután számithat a szép bárókisasszony kezére. Bándy János elzarándokol Bécsbe, Mária Terézia királynő udvarába, a hol annyira kitünteti magát, hogy fokról-fokra emelkedve, udvari tanácsossá lesz. Ezt az állást már elég magasnak tartja arra, hogy kielégitse az öreg báró hiuságát s haza indul a királynő adománylevelével, mely őt nagy földbirtok urává teszi. Telhetetlensége azonban visszaveti őt már-már elért czéljától, mert a királynő megtudja, hogy udvari tanácsosa visszaélt jóságával, s megfosztja őt az adománylevéltől. Bándy János ismét oda jut, a hol nehéz küzdelmét megkezdte. A kevély báró elutasitja, s kedvese, a ki oly aggódó szivvel várta hazajöttét, beáll apáczának s a kolostor szomoru magányába temeti titkolt szerelmét és viruló ifjuságát, Bándy Jánost megőrjiti a kegyetlen sorsnak ez a sok csapása, s ezzel vége szakad történetének is, melyet nagy részvéttel hallgatták ma a Petőfi-társaság vendégei és zajos tapsokkal tüntették ki elbeszélőjét. — A fölolvasásokat zárt ülés követte.

— **A terézvárosi kaszinóban** (Teréz-körut 2. sz.) e hónap 10-én (kedden) este 7 órakor *Tolnay* Lajos tart felolvasást. A felolvasás után társas vacsora és táncz következik.

— **Az «Ujpesti férfidalárda»** e hó 9-én (hétfőn) esteli 8 órakor a Willburger-féle helyiségben rendkivüli gyülést tart, melyre a tagok, valamint az egylet iránt érdeklődők meghivatnak.

— **A magyar tudományos akadémia** II. (bölcs.-tört.- és társad. tudományi) osztálya márcz. 9-én (hétfőn) délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgysora a következő: 1. Báró Nyáry Jenő l. t. székfoglalója: «Magyarország bronz-kulturája.» 2. Kovács Gyula l. t. székfoglalója: «Sylvanus (Szilágyi) Márton tanitása az eljegyzésről 1690-ben.» 3. Ortvay Tivadar l. t.: «A praehistorikus kőipar hazánkban, különös tekintettel az éjszakeurópai országok praehisztorikus kőiparára.»

A képzőművészeti társulat közgyülése.

A képzőmüvészeti társulat ma délelőtt tartotta évi közgyülését. Népes összejövetele volt ez a müvészeknek, a közélet számos előkelőségének, a hazai müvészetek iránt érdeklődőknek s külsőleg is mutatta, hogy a társulat müködése a főváros minden körét melegen érdekli. Ott volt a közülési zöld asztal körül: gr. Szapáry Géza főudvarmester, Szlávy József koronaőr, br. Lipthay Béla, gr. Károlyi Tibor, gr. Apponyi Sándor, továbbá Szalay Imre és Berzeviczy Albert miniszteri tanácsosok, Tárkányi apát-kanonok stb.

E közgyülések az utóbbi években csöndes megelégedés közt röviden folynak le. A társulat egészségesen fejlődik, a házépités krizisén szerencsésen tulesvén. A müvészek munkássága és tehetsége benső életerejét növeszti, a közönség érdeklődése pedig tevékenységére hat.

Most is hamar véget ért a közgyülés.

A vitás inditvány, melyet a választmány határozata elől a közgyülésre akartak apellálni, visszavonatott. A társulat nagyérdemü elnökéé volt az inditvány, mely szerint a társulat az idén, tekintve az országos kiállitást, többet forditson müvásárlásokra, mint rendesen. Tizennégyezer frtot nevezett meg az inditvány, melyet azonban a felebbezni akaró müvészek visszavontak, s ekkép ezen a közgyülésen sem volt semmi vita. Az elnöki beszéd — mint alább közöljük — foglalkozott az inditvány eszméjével, s kiemelte, hogy a társulat ne a vagyon szerzésre törekedjék inkább, mintsem a müvészetek a müvészetnek nyujtandó áldozatokra.

Ipolyi Arnold püspök elnöki megnyitó beszéde most is széles is tiszta látkörbe állitása a mult év müvészi eseményeinek. Bővelkedik kritikai eszmékben, hangoztat óhajtásokat, emleget kivánatos irányokat és hévvel buzdit a nemzeti jellegnek kifejezésére, mely képzőmüvészetünknek megadja individualitását.

A mély ismeretü, nagy müérzékü főpap évről-évre egy-egy tanulmányt nyujt ily alkalomkor müvészeti viszonyainkról. Mert a megnyitó beszédek mindig magvas mütanulmányok s egymás mellé állitva, képzőmüvészeti történelmünknek becses kutfőit alkotják. Nyomtatásban közkézre adva, tág hatáskört nyernek, eszmeébresztőkké válnak és müvészeti történelmünk egy-egy évi haladásának utmutatói, sőt nemcsak a megtett utat jelzik, hanem a helyes irányt is.

A választmányi jelentésen, a pénztári előterjesztésen kivül főtárgya az volt még a közgyülésnek, hogy kitünő müvészünket, *Lotz* Károlyt, ki az opera szinház falfestményeinek alkotásával oly fénybe emelte pályáját, egyhangulag, zajos éljenzéssel a társulat tiszteleti tagjául választották. Végül pedig kiegészitették a választmányt.

Ipolyi Arnold elnök megnyitóképen csak kisebb részét olvasta föl essay-szerü müvének, mely nyomtatásban ugy is kiosztatott a közgyülésen, s minden tagnak megküldetik. Azt a részt olvasta föl, mely a társulatra nézve aktuálisabb.

Szintén Munkácsyról és az őszszel kiállitott remekmüvéről emlékezik meg először, s a magasabb müszempontokat kiemelve, rámutat a megelégedés, öröm és lelkesedés külső nyilatkozataira, melyek a mester remekének kiállitását hazájában kisérték.

A müesarnok kiállitásáról is megemlékezve, azt mondja: «Hazai produkcziónk kielégitő száma mellett, a nemzeti, a magyar mü-irány azonban inkább hanyatlott. Mert ez az idén alighogy egy-két müben mutatkozott, mig harmadéve már oly tömegesen lépett fel, hogy azt immár megerősödve véltük. Igaz, hogy az ily fejlődésben rövid időköz, s nem képezheti határozott megállapodás itéleti tárgyát. Nehány érdemes müvön kivül, az egyéb különféle tárgyu s határozottabb irány nélküli magyar festői mü sem mutatott valami jelentékeny haladást. Legtöbb elismerés érheti még magyar tájképfestészetünket». A kiállitások nevezetes momentuma a nagy dij, melynek az idei kiadása szép remények méltó előlege volt. Ezt Zala György szobormüve (Mária és Magdolna csoportja) nyerte meg, nagyobbszerü és kiváló, monumentális jellegénél és alkotásánál fogva. Annál örvendetesebb esemény ez, minél szomorubb csapás Huszár Adolf halála.

«A müvészi mozgalmakat Ipolyi mind felsorolja, azokat is, melyek a társulat körén kivül jelentkeztek; ilyen a mester-iskola felállitása, egyes kiválóbb intézetek szobrászati és festészeti diszitése, a Deák-mauzoleum, az uj országház, a müemlékek restaurálása stb. De megemlékezik a fogyatkozásokról is, melyek képzőmüvészeti mozgalmaink szellemi s anyagi terén mutatkoznak.

A nemzeti irányu és jellegü magyar müvek száma, melyek három év előtti tömeges fellépte, mint emlitők' magasabb reményre jogositott, mind kevesebb és gyengébb. Elég legyen erre jellemzésül csak annyit felhoznunk, — igy szól Ipolyi — hogy utóbbi kiállitásunkon alig néhány közönségesebb magyar genre mellett, még a rococo is, legfelebb mosolyt gerjeszthető alakjaival, bővebben volt képviselve mint csak a magyar genre is. Ennyire megcsappant a magyar lelkesedés s felburjánozott helyette a rosz izlés. Mig épen tavalyi előterjesztésünkben a német müprodukczió statisztikai adataival figyelmeztettünk, hogy, ha már külföldieskedünk, kövessük, ne csak a külföld iskolai chablonjai alakjait, hanem azon ujabb fordulatát is, hogy nemzeti a történeti kép ott jelenleg immár a müalkotásnak igen tetemes százalékát képezi. A magyar történeti festészet geniusa pedig épen gyászt ölthet, mert müveit sem kiállitásunkon, sem másutt nem üdvözölhettük, sőt már ennek óhajtását is ürügyek alatt nyiltan megszólják. Történetfesteszeti pályadijunk pedig, melynek pályanyertesei az előbbi években annyi reménynyel kecsegtettek, jelenleg, évek sora után az idén először, kiadható sem volt többé.»

A *nemzeti irányról* igy emlékezik meg:

Vajjon csupán és pusztán csak müvészetet akarunk-e létesiteni Magyarországon, ugy a mint azt a külföld müiskoláiban és életében találjuk, az antik s modern müvészet ódon képleteivel és mai genrejaval; vagy pedig ezentul áll-e még magasabb feladat előttünk, hogy a külföldi müvirágzás és fejlődés alapján fölemelkedve, e müvészetet, ugy mint más népek müfejlődésök legmagasabb fokán, saját vérünkké és husunkká, nemzetivé és magyarrá akarjuk tenni; valamint tettük irodalmunkat a latin, a német és franczia utánzások kezdeményezése után nemzetivé és magyarra; melylyel most épen ugy, mint nemzetünk más szellemes jellegével, belépünk a világ egyéb müvelt népei szellemvilágának bármily szerény mértékben gyarapitására és ezzel nemzeti individualitásunknak érvényesitésére.

Kétségtelen, hogy aligha lesz köztünk valaki, ha csak a nemzeti jelleget érzi vagy birja és azt ki nem vetkőzte valami beteges divatos kozmopolitizmus fitogtatásáért, ki a másik kérdést, a nemzeti müvészetet, a magyar nemzeti népies müfejezés irányát ne javallaná, és ne tartaná a nemzeti müalkotás s az ezt előmozditó magyar országos képzőmüvészeti társulat egyik czéljának. Én legalább állásomban a társulat élén, megtisztelve önök bizalma és választása által, ezt tartom egyik legfőbb feladatunknak.

Mert megengedem, hogy más boldogabb népek, melyek duzzadozó felesleges erővel rendelkeznek, tehetségekkel dusan megáldva bővelkednek, kik, miután otthon biztositák nemzeti létüket, fiaikkal idegen világrészeket is boldogithatnak, népesithetnek és termékenyithetnek, megengedhetik maguknak a luxust, hogy iparban és müvészetben gondtalanul a legnagyobb kozmopolitizmust kifejtve és mások számára termelve, idegen isteneknek szolgálva, egyedül játszi mulatságuknak is áldozhatnak a müvészetben, irodalomban, tudományban. Deus illis haec otia fecit.

De nekünk, kiknek a legszükségesebbre is alig van kellő erőnk s elég módunk és tehetségünk; kik mint elszakadott ága nemünknek egyedül és részvét nélkül állunk, és kik a szükségesnél is kevesebben vagyunk, idegenszerü elemekkel nemcsak körülvéve, hanem immár túl szaturálva, és hogy nemcsak tengve nemzeti egyediségünket és létünket fentartsuk, hanem államilag és a társadalomban, az irodalomban, tudományban és müvészetben is érvényesitsük, — ami nélkül nincs nemzet és nincs nép, mely e névre méltó volna, — minden erőnket meg kell feszitenünk, minden alkalmat és helyet fel kell használnunk, hogy ennek kifejezést adjunk nemcsak külsőségekben és szóban, de tényben, a nemzet legbensőbb benső jellegével, a komoly munkában, valamint még a mulatságban is, örömben és élvezetben; — a mint hogy teszi minden önérzetes nép dalában, zenéjében is stb. Nálunk tehát, ha valahol, nem közömbös dolog, mily irányokat vesz a müvészet is. Nálunk a csekélyebb figyelmetlenség és gondatlanság a czélon túlcsapás nem közönbös dolog. A csekélyebb hiba vagy a czélon túl lövő üres fenhéjazás, roszhimü fitymálása a hazainak és pöffeszkedés az idegenszerüvel, a kozmopolitizmussal, veszedelmes lehet, a nemzetben hanyatlást és pusztulást idézhet elő.

S ez az, tisztelt társulat, a minek élénk tudatával kell birni mindenkinek, de nevezetesen azoknak, kik bármily csekély körben az ügyek élén állanak, kezdve az elemi iskolamestertől a legfőbbig; e vezéreszmének át kell hatnia egy szóval mindannyit, kik hivatva vannak a nemzeti nagy munkában, bármily napszámosi teendőt vállalva magokra, részt venni. Ehhez még az idő is sürget. Nincs már fölösleges időnk, hogy várhatnánk, mert eddig is már sokat mulasztánk. Ha most, midőn nemzetünk századok multán ismét egyszer sorsát kezébe véve intézheti, midőn annak megint urává lett, nem sietünk fejlődő uj intézményeinknek ugyszólván alapjainál nemzeti geniuszunknak nyilatkozatot adni; ha most nem tüzzük ki hangosan ez irányt, hanem bágyadtan vagy ferdén tárjük és veszszük a divat irányait, akkor a kozmopolitizmus csábhabjainak fejünk fölé toluló áramlatai, félő hogy össze ne csapjanak nemzeti irányunk elmosására és pusztulására. S im ezért fontos nálunk a müvészetben is a nemzeti irány, a magyar jelleg. Azért mindig, valahányszor felőle szó van, vagy épen negálva jogosultsága kérdésbe vétetik, magasra kell azt emelnünk, s érte a sikra mindannyiszor ki kell szállnunk.

Még a következő részt adjuk a megnyitó előterjesztésből, mely a *társulat ügyeire* vonatkozik:

Ha müvészetünk magasabb virágzását előmozditani kivánjuk, ha tőle nagyobb monumentális alkotásokat igénylünk s a hazai irány emelését várjuk, meg kell egyszersmind részünkről is adnunk az ily magasabb alkotás feltételeit, elő kell mozditanunk a rendelkezésünkre álló eszközökkel és költségekkel annak kellő produkczióját.

És, hála istennek, valóban oly helyzetben van immár társulatunk, hogy ezt az eddiginél jóval nagyobb mérvben teljesitheti. Vagyonunk már a félmillió forintot jóval meghaladja. Most értesülünk épen, hogy társulatunk egyik elhunyt lelkes tagja, gróf *Pálffy-Daun Lipót,* kihez gyermekkora óta a legnemesebb viszony füzött, és ki mint mükedvelő is nalunk ismetelve kiállitott, végrendeletében testvére gyermekei utódok nélküli kimulta esetén társulatunknak *százötezer frtot* hagyományozott. Ily hagyományokat, a mint már egyesektől vettünk, tavaly például Zsivora Györgytől 1000 frtot, ugy mindinkább remélhetünk. Nem is emlitve, hogy alapitónk száma is évről évre növekedik. Társulatunk félmilliot haladó vagyonát pedig csupán 78 ezer frt terheli, még mint házaink épitése alkalmával akkor felvett költség maradványa, de mely évenkinti szabályozott 8400 frt tőke- és kamattörlesztéssel évről évre már enyészőben van, mig házaink jövedelmei közel 16 ezer forint levén, e törlesztési költségeit kétszeresen fedezi. Ezen felül egyéb jövedelmünk, a tagdijakból (közel huszezer forint) alapitványokból, mükiállitások és eladásokból, közel jár a negyvenezer forinthoz. Fájdalom! ebből az összes adminisztráczió folyton szaporitott igényeivel mindinkább emelkedve, az összeg oly tetemes részét nyeli el, hogy eddig a müvészet előmozditására, pártolására, képvásárlásra, aránylag a legminimálisabb összegek voltak kiadhatók. Ez utóbbit csak két év előtt emelhettük mintegy ötezer forintra és csak tavaly hatezerre. Ez összegnél pedig maga az adminisztráczió majdnem háromszor annyiba, sőt hozzátéve azt, hogy házainkon minduntalan felmerülő hiányok javitást és pótlást kivántak, majdnem egész tiszta jövedelmünket rendesen igénybe vették, igy a lefolyt évben is közel 8000 forintot kellett beépitenünk és beruháznunk, főleg azért, hogy Munkácsy nagy képe kiállitható legyen. Ezért kellett legnagyobb termünket magasbra emelnünk, mert máskép nem fért volna bele.

Végre annyi év sanyaru terhei után a legutóbbi években annyira emelkedtek jövedelmeink is, hogy az idén a tetemes adminisztrácziói költségek daczára is, még mintegy husz ezer forint oly tiszta jövedelmünk maradt, melylyel végre a müvészetet is már egyszer méltón dotálhatjuk. Tekintve ezt, elnöki kötelességemnek tartottam a választmánynak s a közgyülésnek előterjesztenem, hogy ha nem is az egész huszezer frt, ámbár ezt bátran lehetne tenni, legalább is 15 vagy 14 ezer frt forditassék az idén már egyszer nagyobb müvásárlásra vagy müvészi magasabb feladatokra és megrendelésekre.

Ugyis ez az, a mi a társulat főczélját képezi, miután alapszabályaink ezt világosan kitüzik, hogy a társulat czélja a hazai képzőmüvészetet minden ágában felkarolni, mind szellemi, mind anyagi érdekeit előmozditani, a müizlést nemesbiteni, a müszeretetet terjeszteni. Annál inkább indokolja azt jelenleg immár müvészeink és tagjaink nagy mérvben szaporodó száma. Addig mig produkáló müvészeink száma csekélyebb volt, midőn alig husz jelent meg müveivel kiállitásainkon, beérhettük még az 5—6000 frt kiállitási képvásárlási költséggel. De jelenleg, midőn produkáló müvészeink száma is már a 100-at jóval haladja és kiállitásainkon is több mint hetven magyar müvész százhetven müvel jelenik meg, az eddigi müvásárlási budget nem tartható fenn többé eredménynyel, hacsak hanyatlani nem akarunk. Vegyük ehhez szaporodó tagjaink számát. Mig alig hogy 900, vagy annyi tagunk sem volt, kilenczezer forint jövedelemmel, addig megfelelő lehetett az 5000 forintos képvásár, melyet a tagok között való kisorsolásra bocsátottunk. Jelenleg azonban a tagok száma már százakkal tulhaladja a kétezret. Csak az évi tagdij is meghaladja már a 20 ezer frt jövedelmet; nem is számitva a százakra menő pártfogó és alapitó tagok dijait. Ily részvéttel és tagszámmal szemben az előbbi kisebb összegeken vásárolt kevés és csekélyebb becsü képek száma épen semmi arányban sem áll többé. Sőt ellenkezőleg mind a közönségre, mind a müvészekre nézve deprimáló hatással van. Azért ugyanis, hogy a vásárlásra szánt kis összegen mennél több képet szerezhessünk a tagok közt való kisorsolásra, a vásárnak is olcsónak kellett lenni. Olcsó müvek lenyomott áron vétettek, s a müvésznek, hogy müvét a kiállitáson értékesithesse, olcsó portékát kellett hoznia. De ez egyaránt a müvészet, a müvész s a közönség kárára vezet. Volt eset, hogy a megnyert müvek nem csak ki nem elégitették, de nem is kellették.

Ez állapotból, végre egyszer már ki kell emelkednünk. Erre intenek azonkivül még az idő s a mai körülmények is. Itt áll előttünk az idei nagy kiállitás, melyen müvészetünk egész erejét megfeszitve kiván megjelenni, hogy itthon először méltón mutathassa be magat a világnak. Fájdalom, ennek nem teheti ezt áldozattal csupa hazafiságból megvárhatja ennek hasznát és költségei megtéritését is. Járuljunk a ránk vállalt nemes feladat nobile officiumánál fogva itt is segélyezéséhez. E szerint ez idén két nagy kiállitás is lévén, mind a kettőnek vásárán nem lehet ily csekély költséggel megjelennünk, minőt máskor egy nagy és mellékes kiállitásunk vett igénybe. Másképen is, ha valaha épen most van müvészetünk fejlődésében, midőn leginkább van szüksége gyámolitásra.

A müvészetnek és kiállitási képvásárunknak e magasabb dotácziójára felhozott indokokkal szemben, csak azaz egy ellenvetés állhatna, hogyha netalán az idei képvásár nem szolgáltatna elegendő méltó mütárgyat a megvételre; a mi ugyan nem igen gondolható, az idei kettős nagy kiállitás alkalmával. De hajlandók vagyunk ezt érvül elfogadni, s ez esetben azt ajánlanók, hogy ha a kiállitási jury e tekintetben valóban megakadna, misem ellenzi azt, hogy a fenmaradó összeggel a jövő évi képvásár dotáltassék. Vagy a mit még nemesebb és magasabb

terhez: «A szent atya nagy fájdalommal értesült a püspöknek Szibériába való számüzetéséről. A pápa kötelességének ismeri az orosz kormányt figyelmeztetni, hogy Harasimovicz csak Oroszországnak többszöri kívánatára és ismételt visszautasító válasza után erősittetett meg az apostoli kuria által. De ha már ezt az orosz kormány által protegált egyházfejedelmet telmentették állásától, mennyivel szomorubb lehet a többi katholikus püspökök helyzete Oroszországban!»

— **Dr. Wagner János jubileuma.** Wagner János egyetemi tanár ma ülte meg ötvenéves orvosi gyakorlatának jubileumát, mely alkalommal mindenfelől elhalmozták szerencse-kívánatokkal, üdvözlő iratokkal és ovácziókkal. Az ovácziók sorát az egyetemi orvosi fakultásnak hallgatói, Wagnernek mostani tanítványai nyitották meg. Az orvostanhallgatók már korán reggel igen nagy számmal gyültek össze az üllői-uti első belkóroda tantermében, mely ez ünnepies alkalomra csinosan volt díszitve. Az orvosi kar tanárai közül is sokan eljöttek, hogy jelen legyenek a tisztában egészen családias jellegü ünnepen. Ott láttuk Lenhossék Józsefet, Korányi Frigyest, Lumniczer Sándort, Jendrássik Jenőt, Hőgyes Endrét, Than Károlyt, Réczey Imrét, Antal Gézát, Bita Dezső egyetemi rektort. Továbbá Markusovszky miniszteri tanácsost. Jelenvoltak továbbá az ünnepeltnek volt tanítványai közül igen sokan és volt tanársegédei csaknem teljes számmal. Néhány perczczel tiz óra után az orvostanuló ifjuság küldöttsége *Gubicza* József negyedéves orvostanhallgató vezetése mellett meghivta a jubiláló tudóst, ki nemsokára zajos éljenzés közt lépett a terembe, mellét a vaskorona rend jelvénye díszítette, mellyel öt a mai ünnep alkalmából tüntette ki a király. Az éljenzés csilapodtával *Lenhossék* Miksa (Lenhossék József kitünő tudósunk fia) járult az ünnepelt elé megható szavakkal üdvözölve a szeretett tanárt és kiváló emberbarátot. — Szépen előadott beszédében kiemelte a tiszteletet és szeretetet, melylyel az ifjuság iránta viseltetik s elmondta, hogy a mai nap kettős ünnepe az ifjuságnak, mert a kitünő tudós csak kevéssel ezelőtt épült föl sulyos betegségéből és ma egészségének helyreálltát együtt ünnepelhetik orvosi működésének ötvenedik évfordulójával. Rámutatott a jubiláns sikerült arczképére, melyet az ifjuság hálájának és szeretetének maradandó emlékeként gyanánt abban a teremben állíttatott fel, melyben az ünnepelt oly sok éven üdvös tevékenységet fejtett ki. Az ifjuság szónokának lelkes beszédét harsány éljenzés követte s az örömzaj közepett lehullott a lepel a teremben lévő olajfestményről. A kép, melyet Stetka Gyula festett, ülő helyzetben ábrázolja dr. Wagnert. Lenhossék orvostanhallgató szép beszédére a meghatottságtól remegő hangon válaszolt a jubiláns, szerényen sokalva a neki tulajdonitott érdemeket. Legnagyobb örömét és főbüszkeségét — ugymond — tanítványainak hálájában és szeretetében találja, továbbá abban, hogy az általa képzett gyakorló orvosok az ország sok helyén amaz alapeszméket hirdetik, melyeket ő érvényre juttatni iparkodott. Végül üdvözölte tanítványait, kiknek sikeres működést, megérdemelt jutalmat kivánt fáradságos, de hálás pályájukon. A jelenvolt tanárok ezután a szétoszló ifjuság lelkes éljenzése közt egyenkint üdvözölték tanártársukat. Az egyszerü, de megható ünnep után erzsébetvárosi lakására tért a jubiláns hol az üdvözlésre készen várták már különböző deputácziók. A tanári testület részéről dr. Balogh Kálmán, dr. Korányi Frigyes és dr. Fodor József tanárokból álló küldöttség tisztelgett az ünnepeltnél. Volt tanítványainak üdvözletét dr. Angyán Béla, dr. Müller Kálmán, és dr. Tordai Ferencz tolmácsolták. A budapesti kir. orvosegyesület megbizásából dr. Lumniczer Sándor és dr. Réczey Imre üdvözölték a kitünő tudóst. Végre volt tanársegédei és gyakornokai részéről dr. Plosz Pál tanár vezetése mellett dr. Kurcz Gusztáv, dr. Lechner Károly és dr. Miskolczy Imre köszöntötték volt tanárukat, díszes kiállítású albumot nyujtva át, mely összes volt segédeinek és gyakornokainak fényképeit foglalja magában. Az albumban a következők arczképei láthatók: Jendrássik Ernő, Biró Géza, Angyán Béla, Kurtz Gusztáv, Machik Béla, Engel Imre, Jenei Gyula, Ujfalussy József, Plósz Pál, Purjesz Zsigmond, Lechner Károly, Marosi Kálmán, Miskolczy Imre, Belky János, Jordán Ferencz, Székács Béla, Kenessey Károly, Vecsey István, Biró Ede, Mester Gyula, Pápay Kálmán, Weiszharth Gyula, Kovácsy István, Áron Sándor, Frischmann Gyula, Both János és Gombos Ferencz. A kolozsvári egyetem tanári karának üdvözletét dr. Hőgyes Endre adta át. A bécsi és pozsonyi orvosi egyetemek pedig diszoklevelet küldtek dr. Wagner Jánosnak sokoldalu jótékony működésének elismeréséül. Üdvözlő iratok érkeztek még a bécsi és pozsonyi orvosi egyesületektől, továbbá a berlini, jenai és düsseldorfi egyetemektől és számos hazai orvosegyesülettől. Ezeken kívül számtalan üdvözlő táviratot kapott az ország minden részéből az ünnepelt.

— **A fészkelődő románok.** Topánfalván, Kercsorán és Albakon nagyobb mérvü zavargásokra tettek előkészületeket a románok. Mint az *Ellenzék*-nek irják, a lázadó Hóra és Kloska emlékét akarták megünnepelni, mely tudvalevőleg közigazgatási uton el volt tiltva. Az említett községekbe 60 tagból álló megerősített csendőr csapatot rendeltek ki már néhány nap előtt, s ezek megszállva tartják a községeket. A mennyire az elővigyázati intézkedések szigorából következtetni lehet, a hatóság komolyabb természetü mozgalom kitörésétől tartott.

— **Egy tanító jubileuma.** A sátoralja-ujhelyi zsidó hitközség — mint nekünk tavirják — ma este ünnepelte meg tanítójának, Singer Izraelnek huszonötéves jubileumát. Az iskola nagytermében egybegyültek délelőtt tiz órakor a hitközség elöljárói, az ünnepeltnek volt tanítványai, a városbeli felekezeti iskolák képviselői, Viczmándy Ödön alispán helyettese: Dókus Gyula, továbbá Nemes Ferencz kir. tanfelügyelő, Friedlieber Albert iskolaszéki elnök. A volt tanítványok nevében dr. Reichard Salamon üdvözölte a jubilánst, kartársainak szerencsekívánatait pedig Knöpfler Sándor tanító tolmácsolta. Este száz terítékü lakomát rendeztek az ünnepelt tiszteletére. Ki vidékről, söt külföldről is számos üdvözlő táviratot és levelet kapott.

— **A karwini bányaszerencsétlenségről** a mai nap folyamában a következő ujabb hirek érkeztek: A János-aknában szakadatlanul folytatják a munkát a holttestek felszállítására. Tegnap délután két óráig 66 holttestre bukkantak, melyek legnagyobb része borzasztóan összeégett, a többi pedig megfuladt. Még negyven holttest van lent az aknában, melyeknek felszállítása sok nehézséggel jár, mert az aknafalak 300 méter hosszuságban beomlottak. Több napig fog tartani, mig valamenynyi holttestet megtalálják és felszállítják. Egy Halama nevü munkás csodálatos véletlen által menekült meg. Lent az aknában dolgozott, a mely a robbanás szinhelye volt, de egy másik csoport észrevette, magához rántotta és ismét életre hozta. A munkások csak tegnap délután 4 órakor akadtak a robbanás voltaképeni szinhelyére. A munkával csak lassan haladnak, mert a légköneggázok miatt lehetetlen az aknában megmaradni; a holttestek egy hosszu teremben feküsznek sorban egymás mellett. A hiányzó bányalámpák után itélve, 145 munkás veszett el. Ez a számítási alap azonban nem egészen megbízható. A halál háromféle módon állott be: a robbanási központ közelében elégés folytán, továbbá megfuladás és agyonütés által. Egész napon át asszonyok és gyermekek állják körül az aknakaput, és valahányszor egy holttestet felszállítanak, szívszaggató jajveszéklés hallatszik. A robbanás a többi aknákba csak azért nem hatott át, mert ezek külön biztossági szelepekkel birnak. Larisch gróf egy londoni táviratában elrendelte, hogy az inséget mindenképen enyhítsék. A gróf hétfőn vagy kedden érkezik Karwinba. A munkások méltóságteljes nyugodtsággal viselkednek és a holttestek felszállításánál a hatóságnak kezére jár. — Egy levelező a következő sürgönyt küldi Karwinból: A füreszmalomból jövök, hol az eddig felszállított 66 holttest egymás mellett fekszik. A füreszmalom sötét faépület, ablak nélkül, csak egy ajtóval. A deszkát és gyaluforgácsot kihordták belőle és a holttesteket egymás mellé a földre rakták. Félhomály tölti be a tért; mindegyik holttest mellett egy gyertya ég, hogy a rokonok a felismerés borzasztó munkáját könnyebben végezhessék. A gyertyavilág besugározza mindegyiknek az arczát és az eltorzittatlan vonásoknak enyhe, szelid kifejezést ad. Valamennyien könnyü halállal mulhattak ki. A felszállított munkások nagyobb része fiatal emberekből áll. A tér közepén három erőteljes ifju alak fekszik egymás mellett. Három testvér, árva fiuk, kiknek az egész helységben nem voltak rokonaik. Mentül tovább hatol a mentő legénység az aknába, annál nehezebbé és veszélyesebbé válik a munka. A holttesteket jobbára omladék boritja és minden egyes tagot ki kell ásni a kő- és romhalmazból. A délután folyamában nem szállitottak fel több holttestet. A közös siron tizenkét ember dolgozik. A különben csendes faluban zajos izgatottság uralkodik. Vitatkozó munkáscsoportok, jajveszékelő asszonyok, robogó bérkocsik váltakoznak egymással. Az elhaltak száma, mint most már határozottan állítják — 123. A hátramaradt 43 özvegy és 79 árva ellátására most még csak a testvérperzsely áll rendelkezésre, melyhez az uradalmi bányapénztár az évi jövedelemnek husz százalékával járul. A katasztrófa bekövetkeztekor a légsulymérő állása 730 miliméterre csökkent: ez a robbanó gázok terjedését elősegítette. A harmadik tárnában, mely külön ventillátorral birt, a katasztrófát észre sem vették és a munkások egész a munkaidő végéig dolgoztak. Az ötödik tárnában hallották a dörrenést, mire a felügyelőt gyalog személyzet távozásra szólította fel a munkásokat. *Tudósitónk távirata* szerint ma délután két órakor volt a már kiásott 56 munkásnak temetése, a holttestek feketébe voltak öltöztetve, mindegyik koporsó felett egy kereszt állott és a koporsókon az a felirat volt olvasható: «Szerencse fel az utolsó munkára.» A gyászmenetet beláthatatlan embertömeg kísérte, az emberek messze vidékről eljöttek a temetésre. A halottas ház előtt gyültek össze az özvegyek és árvák, kik nem birtak halottjaiktól megválni. A karwini és peterwaldi bányalegénység zászlóval és zenével, égő bányalámpákkal vonult ki; jelen volt továbbá az Albrecht főherczeg-féle bányalegénységnek jó része, a menetet a karwini bányalegénység inditotta meg öt zászlóval; ezeket öt pap követte; aztán jöttek a kocsik ötvenhat koporsóval; az evangelikus vallásu halottakat holnap temetik el. A kocsikat a hivatalnokok követték, élükön a főmérnökkel. Eddig *hetven* holttestet ástak ki; azt beszélik, hogy már sokkal több került elő, de hogy a borzasztó jeleneteknek elejét vegyék, eltitkolják. A katasztrófa inditó okául azt mondják, hogy tilos helyen robbantottak és hogy a szelep egy ideig nem működött.

— **Márczius 15-ének** megünneplésére országszerte előkészületeket tesznek. *Egerben* a jogakadémiai polgárság megy elöl jó példával, hozzácsatlakozott a honvédegylet s igy az ünnepély impozáns lesz. *Békés* megyében csaknem minden községbeli kaszinó megemlékezik a nagy napról, az *orosházi* és *szarvasi* függetlenségi és negyvennyolczas kör, *Csabán* a polgári kör és *Gyulán* az olvasó-kör pedig nagyobb szabásu ünnepélyeket terveznek. *Nyiregyházán* közvacsora lesz, s üdvözlő táviratot menesztenek Kossuthhoz. *Szegeden* az alsó városi népkör szavalattal és alkalmi felolvasással egybekötött társas-estélyt rendez, az iparegyletben pedig az iparos, kereskedő és gazdálkodó értelmiség gyül össze, hogy megünnepelje a történelmi nagy napot.

— **Rablógyilkosság** történt e hó 4-én *Szepsi-Szent-Györgyön* az országos vásár alkalmával. Az eset következő: *Péter Veres* András, hidvégi lakos febr. 4-én reggel bejött a vásárba, hogy két ökröt vásároljon. Miután vásárt nem köthetett, a tüszőjében levő 160 frttal hazafelé indult, s a barompiaczról a Szemerja városrész felé vezető mezei utra tért. Hogy egyedül volt-e, vagy másokkal, azt megállapitani biztosan nem lehet. Tegnap reggel egy szemerjai asszony, a mint kis fiával az erdő felé ment fáért, az erdő szélén megfojtva találta Péter Veres Andrást. A szerencsétlen ember fejjel befelé fordulva ott feküdt a friss havon. A kendő, melylyel megfojtották, még a nyakán volt. Füle, minthogy a gyilkosok lábánál fogva tovább vonszolták, a sérülés következtében erősen vérzett. Tüszője le volt oldva derekáról s pénze elrabolva. A gyilkosok elvitték sapkáját is. Péter Veres András középtermetü, 30 éves, gyenge testalkatu ember volt. Falujában mindenki szerette s mint páratlan becsületes embert ismerte. Fiatal nőt és három kis árvát hagyott maga után, kik közül a legnagyobb 5 éves. A csendőrség erélyesen nyomozza a gyilkost vagy gyilkosokat.

— **Gyalog forspont.** Érdekes eset történt nemrég *Vereszáron*, a mint a P. L.-nak irják. Az ottani birónak valami dologban Galgóczra kellett rándulnia. Fogta magát és felkereste a falubeli forspontot, hogy vigye rögtön Galgóczra, mert sürgős teendői vannak. Az előfogatos kijelentette, hogy nem állhat rendelkezésre, mert lovai nincsenek otthon. A berugott állapotban levő biró azonban nem tágított, s hosszas alkudozás után a zsidó előfogatos vállalkozott, hogy öt forintért be fogja magát a két kerekü taligába, s elviszi a birót Galgóczra. Egyuttal kikötötte, hogy minden közbeeső állomáson egy liter bor jár neki. Az alku megtörtént és a vállalkozó szellemü zsidó az országuton menők nagy derültségére behuzta a kordélyt Galgóczra.

— **Kettős öngyilkosság Debreczenben.** Tegnap reggel jelentést tettek a debreczeni kapitányságnak, hogy a nagy erdő egyik rejtekében egy férfi s egy nő holtteste fekszik átlőve. Rögtön kimentek a helyszinére, hol a nőt már meghalva, a férfit pedig haldokolva találták. A férfi neve *Balogh* Károly, foglalkozására nézve gözmalmi munkás volt; a nő neve *Engel* Sándorné szül. *Kovács* Eszter. A nő szerelmi viszonyban állott a férfival. — Még csak ennyi volt kinyomozható a szörnyü tettről. Hogy mi indította a szerencsétleneket az öngyilkosságra, azt nem tudhatni. Mindkettő mellett kilőtt revolver (két-két golyó hijával) találtatott s mind a négy golyó a testekben bennök van.

— **Eltünt milliók.** Egy rendkivül érdekes történet, mely már két évszázad óta izgatja a kedélyeket, az utóbbi időkben megint előtérbe lépett; milliókról van szó, melyeket Hollandiába vándorolt bajorok német rokonaiknak hagyományoztak, melyeket sok nehézség leküzdése után a bajor meghatalmazottnak ki is fizettek és melyek azóta — eltüntek. A hagyományozók voltak: *Schleder* György Trierből, ki 1636-ban Amsterdamban meghalt és rokonaira 7 tonna aranyat hagyott (1 tonna = 100.000 németalföldi forint); *Joas* András Mátyás, az előbbinek veje, ki Amsterdamban 1664-ben halt meg és 14 tonna aranyat hagyott hátra; unokaöcscse *Joas* János 1709-ben ugyancsak Amsterdamban halt meg és szintén több tonna aranyat hagyott az örökösöknek; *Joas* (Jais) Ignácz, ki II. Károly spanyol király alatt San Domingo kormányzója volt és rokonainak 1,700.000 frtot hagyományozott, és végül *Pongratz* József Antalt, ki bajor rokonainak 2.800,000 frtot hagyományozott. A rokonok a napokban kiadtak egy röpiratot, melyben azt bizonyitják, hogy *Halder* augsburki bankár annak idejében átvette a milliókat és hogy 1855-ben halottas ágyán meggyónta, hogy ezekkel az örökségekkel szerezte nagy vagyonát; nála 60 millió van letétben és kéri a gyóntató atyát, hogy értesitené erről az örökösöket. A lelkész ezt megtette, de Halder örököse megtagadott minden felvilágositást. A rokonok 1871-ben kérvényt nyujtottak be a német birodalmi gyüléshez, de a kérvényről nem tétetett jelentés. A bajor kamarák pedig kijelentették, hogy illetéktelenek az ügy elitélésére. A bajor államminiszterium is megtagadott 1883-ban minden beavatkozást. Az örökösök meghatalmazottja ezután Halder bankár örököséhez fordult, de ez egyszerüen kiutasitotta öt. Az örökösök már most a beszerzett bizonyitékok alapján f. évi jan. 12-én bünfenyitő feljelentést tettek Halder örökösei ellen és az augsburgi esküdtszék lesz hivatva az ügyben dönteni.

Rövid hirek. *Veszprémmegyében.* Péterd, Románd és Gyimóth községekből 16 ember kivándorol Amerikába, mert még adójukat sem tudják megfizetni. — *Orosházán* él egy Horváth István nevü gazda, ki 100 éves kora daczára együtt dolgozik 70 éven felül levő fiaival, unokáival és dédunokáival. Valamennyien egy házban laknak. — *Csabán* Priska Pál földmüvesnek és nejének 9 évi házas életük alatt 25 gyermekök született, kik közül 24 fiu és egy leány. — *Pozsony* mellett a Lanfranconi féle kőbányában egy dynamittöltény fölrobbant és négy munkást sulyosan megsebesitett. — *Szebenben* két hét alatt a harmadik medvét mutogatják. A legutóbbit egy 18 éves oláh legény lőtte le a közeli havason oly puskával, a melynek a csövet drót tartotta össze, hogy szét ne menjen. — *Papkeszi* községben Szenes ref. lelkész 8 éves fiacskája kutgémből rögtönzött hintán játszott egy másik fiuval; a gém egyszer felbillent, és a kis Szenes fiut agyonütötte. — *Debreczenben* az eddig jeltelenül hagyott honvédek közös sirja fölé Boros Sándor odavaló lakos siremléket emelt, melyet e hó 15-én leplezenek le. — *Istensegits* bukovinai községből hat csángó indult el szekeren Gyorokra; tegnap Kolozsvárra értek, hol a polgármester uti pénzzel látta el őket. — *A Frankfurtban* meggyilkolt Rumpff rendőrtanácsos két gyermeke 2745 márka állami évjáradékot fog kapni. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot már benyujtották a képviselőházban. Az egyik gyermek egy tizenhat éves leány, tébolyodott, a másik 17 éves fiu, rendkivül beteges. — *Győrött* a Kisfaludy-szoborbizottság e hó 7-én ülést tartott, melyben felolvasták a Kisfaludy Árpád által fogalmazott felhivást; a felhivási iveket legközelebb szétküldik az egész országba. — *Nyiregyházán* Blumberg József kereskedő tanoncza, Klein Lajos, nyomtalanul eltünt. Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot, mely eddig eredménytelen maradt. A fiu valószinüleg a büntetéstől való félelem miatt megszökött. — *Bécsben* tegnap egy 17 éves leány öngyilkossági szándékkal a Dunába vetette magát. Egy hajós kimentette a hullámokból. Az öngyilkos leány egy németországi kereskedőnek a lánya és kétségbeesett lépésének családi viszály volt az oka. — *Szegeden* Veigner Ferdinánd kőfaragó tegnap részeg állapotban darabokra törte felesége karját. A szomszédok meglyncselték volna az embertelen férjet, ha meg nem szökik. Estére elfogták. — *A rátóthi határban* e hó 5-én megfagyva találták Majsai Ágostont, ki a falunak 28 éven át volt kisbirója. Hartyánból részeg állapotban jött hazafelé, s egy árokba dült, hol elnyomta az álom, melyből többé föl nem ébredt.

= **Öngyilkossági kisérletek.** *Kovács* Gábor 21 éves fiatal földmives, a ki már másfél év óta fekszik a Rókus-kórházban, hosszas betegsége miatt annyira elkeseredett, hogy tegnap éjjel, a kórház egyik félreeső zugában gyufaoldatot ivott. Tettét azonban csakhamar észrevették, s most már tul van a veszélyen. — *Csápek* Ágoston vasuti felvigyázó neje, szül. *Kajanek* Ludmilla asszony ma délelőtt a Dunába ugrott, de még élve kimentették s beszállították a Rókus-kórházba.

= **Zsebtolvajlás az operaházban.** *Glosz* Arthur szalóczi lakos tegnap érkezett a fővárosba s este az operaházban volt. Előadás után, a mint felső kabátját felöltötte, ismeretlen zsebtolvaj ellopta pénztárczáját, melyben 5—600 frtnyi készpénz s egy 4000 frtról szóló váltó volt.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A m. kir. operában** hosszabb távollét után először lépett fel Turolla Emma k. a. Verdi *Álarczos bál* czimü dalmüvében. A Wiltné asszony értékes, de rövid vendégszereplése által félbeszakitott olasz opera saison tehát ismét megkezdődött. Az illuziót még teljesebbé tette Perotti Gyula vendégfellépte, ki a grófot, mint rendesen ugy ma is olaszul énekelte. Bignio volt az egyedüli a főszereplők közt, ki magyarul énekelt, s énekelt avval a gonddal és izléssel, mely a derék müvész minden fellépését jellemzi. Turolla k. a. Amáliája már eléggé ismeretes a közönség előtt. A nagy és csengő hanggal s a müvésznőt jellemző szaggatott ének-modorral előadott kedvencz szerepének nagy külső hatása volt. A második felvonás kettősét Perottival megismételtette a közönség s felvonás végével bokrétákkal lepték meg tisztelői. Az apródot Kordin k. a. énekelte.

— **Hangverseny.** *Theer* Frigyes zongoratanár ma a Mauritz és Magrini czég zongoratermében hangversenyt rendezett, melyben néhány jelesebb tanítványát mutatta be az egybegyült nagyszámu közönségnek. A szereplők mindannyian szabatosan játszottak s néhányukat igazán élvezettel hallgatták a jelenvoltak. Korniss Ágost Liszt egy rhapsodiáját játszotta elismerésre méltó technikát tanusitó preczizióval. Czobor Károly Chopin néhány kézkedveltségü darabjával, Raditz Olga kisasszony pedig Heller egy etudejével aratott tetszést. A hangverseny kiváló pontja Feleki Ludovika kisasszony játéka volt, ki Mendelssohn egyik «Lied ohne Worte»-jét és Krug egy ábrándját adta elő, kellő érvényre emelve e müvekben rejlő szépségeket. A hallgatóság zajos tapsokkal és óriási bokrétával tüntette ki Theer tanár e tehetséges növendékét. Megemlitjük még Laczkovics Darinka kisasszonyt, Bloch Leót és a kis Laczkó Adolfot és Klárát, kik csinos játékukkal szintén kivivták a közönség tetszését.

— **Matinée.** *Siposs* Antal magán-zeneakadémiájában érdekes matinéé volt ma délelőtt. A díszes hölgyközönség soraiban voltak: Cserhalmay Ferenczné, Mellia Kálmánné, Mellbród Frigyesné, Hugmeyerné, Csiszárné, dr. Kissné, Vörös Kálmánné, Horánszky Nándorné urnők, Horánszky Emilia, Nagy Jolán, Hugmeyer Stefania, Dietrich Ilona kisasszonyok s még számosan. A müsort Jahász Aladárnak egy hat kézre irt zongora-triója nyitotta meg, melyet Hugmeyer Stefánia, Linghoffer Vilma és Paczolay Camilla kisasszonyok játszottak szép technikával. Ezután Buzás Gizella kisasszony énekeit népdalokat szép kellemes hanggal és kellő kitartással, Siposs Antal «Fülemile» dalát Bischitzky Gizella kisasszony, Liszt magyar rhapszódiáját pedig Kluger Blanka kisasszony játszotta el. A közreműködőket zajosan megtapsolta a közönség.

— **A zenekedvelők egylete** ma délután tartotta a holnap előadandó *Faust* oratorium főpróbáját, mely Wiltné a. Ney, Dalnoki s néhány egyleti tag közreműködésével kitünően sikerült. Az előadás iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Székely Imre** zenedei tanár, az intézet kimüvelési zongora osztályának növendékeivel matinéet rendezett a Harmonia társulat zongora termében, melyet a jobbára ismerősökből álló közönség egészen megtöltött. A tanítványok közt van néhány tehetséges, kiken meglátszik, hogy sokat tanultak, igy Krausz Róza k. a. egy Raff-féle Gigue-ben szép készültséget mutatott be, szintugy Zimmermann Ottilia k. a. is, ki Liszt E-dur polonaiset szorgalomra valló gyakorlottsággal adta elő. A zongora számok közt Metczler Gusztáv (Huber tanitványa) játszott hegedün egy Beethoven szonátát nyugodt vonókezeléssel s tetszetős hanggal.

— **Nádai,** a nemzeti szinház jeles müvésze, Györbe megy vendégszerepelni Jakab Lajos társulatához, hol A bálkirálynő, Két év multan s Egy kis vihar czimü egyfelvonásos vigjátékokban, továbbá a Protekczió és a Vasgyárosban lép fel.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A 45-ös bizottság** ma *Királyi* Pál elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a tanácsnoki állomásokra az ajánló lisztát megállapitotta. A bizottság mindenek előtt kimondta, hogy kerületenkint ejti meg a szavazást, nem a tagok magánvéleményei szerint. Ehez képest szavazott dr. *Nagy* Lajosra és *Rózsa* Péterre mind a kilencz kerület, *Matuska* Alajosra nyolcz kerület (a 2—9.), dr. *Pözel* Istvánra hat kerület (az 1., 2., 3., 4., 5. és 9-ik), *Lung* Györgyre 1 kerület (az 1-ső), *Barta* Lászlóra 1 (a 8-ik) és *Biró* Antalra két kerület (a 6. és 7.) E szerint a 45-ös bizottság jelöltjei: Nagy, Rózsa, Matuska, Pözel.

— **Harminczhatezer forintra** rug az a szubvenczió, illetőleg kárpótlás, a mit Feld Zsigmond, a városligeti német arena igazgatója kér a várostól azért, ha a nyárra a szinkört minden második nap magyar előadásra átengedi. Tudniillik előadásonkint 600 frt kárpótlást kér, de viszont ő viseli a napi költséget oly formán, hogy a magyar társulatnak csak oda menni és játszani kell s a bevétel azé. Most ez ajánlatra *Evva* Lajos és *Feleky* Miklós zárt ajánlatokat nyujtanak be, hogy ki mennyit volna hajlandó ebből a 36,000 frtból átvállalni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Petőfi-társaság** nagy közönség előtt tartotta meg mai ülését is. A fölolvasások sorát *Szana* Tamás nyitotta meg *Balassa Bálint szerelme* czimü nagyérdekü tanulmányával, mely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. A fiatal költő első vagy talán egyetlen igazi szerelmének tárgya Losonczi Anna, Losonczi István leánya volt, kit 1579-ben már Ungnád Kristóf neje gyanánt mutat be Bornemisza Péter egyik könyvének ajánlata. A temesvári hős özvegye leányaival nógrádmegyei birtokán tartózkodott s itt ismerkedtek meg fiatal korukban Bálint és Anna. Hogyan keletkezett viszonyuk s miként erősödött az Balassa keblében szilaj lángolássá, hivebb történelmi adatok hiányában nehéz megállapitani. Balassa szerelméről csakis mélyen borongó szerelmi dalai nyujtanak némi tájékozást s a fölolvasó ezekből vett szemelvényekkel szinezte ki a költő szerelmének rajzát a viszony bensőségétől a szakadásig. Balassa kedvese elvesztése miatt érzett bánatában katonának áll be. De visszatérve a harcztérről, lantját ujra megszólaltatja s az Anna nevére szerzett ének ismét csak arról tanuskodik, hogy a régi szerelem még mindig kiolthatatlanul ég szivében. Midőn azonban hirét veszi Anna férjhezmenetelének, egy ideig még a szerelem és boszuság közt ingadozik, de végre is átlátja epekedéseinek hasztalan voltát s az özvegy gerliczére rászánja magát a Dobó Krisztinával való házasságra. Tudvalevőleg ez a frigy sem volt a legboldogabb. — A közönség zajos tapsokkal adózott érdekes tanulmányáért Szana Tamásnak s aztán nagy figyelemmel hallgatta *Szabó* Endre humoros költeményét: az *Életbölcseség*-et, melyet maga a költő olvasott föl. A hallgatóság zajos tetszéssel jutalmazta *Komócsy* Józsefet is, ki *Radó* Antalnak *Sisiphus* czimü hosszabb költeményét mutatta be, mely arról tanuskodik, hogy szerzőjének, ki sikerült müforditásaival magára vonta az irodalmi körök figyelmét, önálló alkotásokra is kiváló tehetsége van. Megtapsolta a közönség *Palágyi* Lajos kezdő irónak *A néphez* czimü hazafias versét is, melyet szintén Komócsy olvasott föl. Utolsónak maradt *P. Szathmáry* Károly történelmi rajza: *A helybenhagyott ember*, mely egy székely nemes ifjunak: Bándy Jánosnak boldogtalan szerelmét beszéli el. A daliás ifju beleszeret egy báró leányába, de a büszke mágnás tudtára adja, hogy előbb valami magas állásra kell szert tennie s csak azután számithat a szép bárókisasszony kezére. Bándy János elzarándokol Bécsbe, Mária Terézia királynő udvarába, a hol annyira kitünteti magát, hogy fokról-fokra emelkedve, udvari tanácsossá lesz. Ezt az állást már elég magasnak tartja arra, hogy kielégitse az öreg báró hiuságát s haza indul a királynő adománylevelével, mely öt nagy földbirtok urává teszi. Telhetetlensége azonban visszaveti öt már-már elért czéljától, mert a királynő megtudja, hogy udvari tanácsosa visszaélt jóságával, s megfosztja öt az adománylevéltől. Bándy János ismét oda jut, a hol nehéz küzdelmét megkezdte. A kevély báró elutasitja, s kedvese, a ki oly aggódó szivvel várta hazajöttét, beáll apáczának s a kolostor szomoru magányába temeti titkolt szerelmét és viruló ifjuságát. Bándy Jánost megőrjiti a kegyetlen sorsnak ez a sok csapása, s ezzel vége szakad történetének is, melyet nagy részvéttel hallgattak ma a Petőfi-társaság vendégei és zajos tapsokkal tüntették ki elbeszélőjét. — A fölolvasásokat zárt ülés követte.

— **A terézvárosi kaszinóban** (Teréz-körut 2. sz.) e hónap 10-én (kedden) este 7 órakor *Tolnay* Lajos tart felolvasást. A felolvasás után társas vacsora és táncz következik.

— **Az «Ujpesti férfidalárda»** e hó 9-én (hétfőn) esteli 8 órakor a Willburger-féle helyiségben rendkivüli gyülést tart, melyre a tagok, valamint az egylet iránt érdeklődők meghivatnak.

— **A magyar tudományos akadémia** II. (bölcs.-tört.- és társad. tudományi) osztálya márcz. 9-én (hétfőn) délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgysora a következő: 1. Báró Nyáry Jenő l. t. székfoglalója: «Magyarország bronz-kulturája.» 2. Kovács Gyula l. t. székfoglalója: «Sylvanus (Szilágyi) Márton tanítása az elgyézésről 1690-ben.» 3. Ortvay Tivadar l. t.: «A praehistorikus kőipar hazánkban, különös tekintettel az éjszakeurópai országok praehistorikus kőiparára.»

A képzőművészeti társulat közgyülése.

A képzőművészeti társulat ma délelőtt tartotta évi közgyülését. Népes összejövetele volt ez a müvészeknek, a közélet számos előkelőségének, a hazai müvészetek iránt érdeklődőknek s külsőleg is mutatta, hogy a társulat müködése a főváros minden körét melegen érdekli. Ott volt a közülési zöld asztal körül: gr. Szapáry Géza főudvarmester, Szlávy József koronaőr, br. Lipthay Béla, gr. Károlyi Tibor, gr. Apponyi Sándor, továbbá Szalay Imre és Berzeviczy Albert miniszteri tanácsosok, Tárkányi apát-kanonok stb.

E közgyülések az utóbbi években csöndes megelégedés közt röviden folynak le. A társulat egészségesen fejlődik, a házépités krizisén szerencsésen tulesvén. A müvészek munkássága és tehetsége benső életerejét növeszti, a közönség érdeklődése pedig tevékenységére hat.

Most is hamar véget ért a közgyülés.

A vitás inditvány, melyet a választmány határozata elől a közgyülésre akartak apellálni, visszavonatott. A társulat nagyérdemü elnökéé volt az inditvány, mely szerint a társulat az idén, tekintve az országos kiállitást, többet forditson müvásárlásokra, mint rendesen. Tizennégyezer frtot nevezett meg az inditvány, melyet azonban a felebbezni akaró müvészek visszavontak, s ekkép ezen a közgyülésen sem volt semmi vita. Az elnöki beszéd — mint alább közöljük — foglalkozott az inditvány eszméjével, s kiemelte, hogy a társulat ne a vagyon szerzésre törekedjék inkább, mintsem a müvészetek a müvészetnek nyujtandó áldozatokra.

Ipolyi Arnold püspök elnöki megnyitó beszéde most is széles is tiszta látkörbe állitása a mult év müvészi eseményeinek. Bővelkedik kritikai eszmékben, hangoztat óhajtásokat, emleget kivánatos irányokat és hévvel buzdit a nemzeti jellegnek kifejezésére, mely képzőművészetünknek megadja individuálitását.

A mély ismeretü, nagy müérzékü főpap évről-évre egy-egy tanulmányt nyujt ily alkalomkor müvészeti viszonyainkról. Mert a megnyitó beszédek mindig magvas mütanulmányok s egymás mellé állitva, képzőművészeti történelmünknek becses kutfőit alkotják. Nyomtatásban közkézre adva, tág hatáskört nyernek, eszmeébresztőkké válnak és müvészeti történelmünk egy-egy évi haladásának utmutatói, söt nemcsak a megtett utat jelzik, hanem a helyes irányt is.

A választmányi jelentésen, a pénztári előterjesztésen kivül fötárgya az volt még a közgyülésnek, hogy kitünő müvészünket, *Lotz* Károlyt, ki az opera szinház falfestményeinek alkotásával oly fénybe emelte pályáját, egyhangulag, zajos éljenzéssel a társulat tiszteleti tagjául választották. Végül pedig kiegészitették a választmányt.

Ipolyi Arnold elnök megnyitóképen csak kisebb részét olvasta föl essay-szerü müvének, mely nyomtatásban ugy is kiosztatott a közgyülésen, s minden tagnak megküldetik. Azt a részt olvasta föl, mely a társulatra nézve aktuálisabb.

Szintén Munkácsyról és az öszszel kiállitott remekmüvéről emlékezik meg először, s a magasabb müszempontokat kiemelve, rámutat a megelégedés, öröm és lelkesedés külső nyilatkozataira, melyek a mester remekének kiállitását hazájában kisérték.

A műcsarnok kiállitásáról is megemlékezve, azt mondja: «Hazai produkcziónk kielégitő száma mellett, a nemzeti, a magyar mü-irány azonban inkább hanyatlott. Mert ez az idén alighogy egy-két müben mutatkozott, mig harmadéve már oly tömegesen lépett fel, hogy azt immár megerősödve véltük. Igaz, hogy az ily fejlődésben rövid időközök nem képezhetik határozott megállapodás itéleti tárgyát. Nehány érdemes müvön kivül, az egyéb különféle tárgyu s határozottabb irány nélküli magyar festői mü sem mutatott valami jelentékeny haladást. Legtöbb elismerés érheti még magyar tájképfestészetünket». A kiállitások nevezetes momentuma a nagy dij, melynek az idei kiadása szép remények méltó előlege volt. Ezt Zala György szobormüve (Mária és Magdolna csoportja) nyerte meg, nagyobbszerü és kiváló, monumentális jellegénél és alkotásánál fogva. Annál örvendetesebb esemény ez, minél szomorubb csapás Huszár Adolf halála.

«A müvészi mozgalmakat, Ipolyi mind felsorolja, azokat is, melyek a társulat körén kivül jelentkeztek; ilyen a mester-iskola felállitása, egyes kiválóbb intézetek szobrászati és festészeti diszitése, a Deák-mauzoleum, az uj országház, a müemlékek restaurálása stb. De megemlékezik a fogyatkozásokról is, melyek képzőművészeti mozgalmaink szellemi s anyagi terén mutatkoznak.

A nemzeti irányu és jellegü magyar müvek száma, melyek három év előtti tömeges fellépte, mint emlitők magasabb reményre jogositott, mind kevesebb és gyengébb. Elég legyen erre jellemzésül csak annyit felhoznunk, — igy szól Ipolyi — hogy utóbbi kiállitásunkon alig néhány közönségesebb magyar genre mellett, még a rococo is, legfeljebb mosolyt gerjeszthető alakjaival, bővebben volt képviselve mint csak a magyar genre is. Ennyire megcsappant a magyar lelkesedés s felburjánozott helyette a rosz izlés. Mig épen tavalyi előterjesztésünkben a német müprodukczió statisztikai adataival figyelmeztettünk, hogy, ha már külföldieskedünk, kövessük, ne csak a külföld iskolai chablonjai alakjait, hanem azon ujabb fordulatát is, hogy nemzeti a történeti kép ott jelenleg immár a müalkotásnak igen tetemes százalékát képezi. A magyar történeti festészet geniusa pedig épen gyászt öltött, mert müveit sem kiállitásunkon, sem másutt nem üdvözölhettük, söt már ennek óhajtását is aürügyek alatt nyiltan megszólják. Történetfestészeti pályadijunk pedig, melynek pályanyertesei az előbbi években annyi reménynyel kecsegtettek, jelenleg, évek sora után az idén először, kiadható sem volt többé.»

A *nemzeti irányról* igy emlékezik meg:

Vajjon csupán és pusztán csak müvészetet akarunk-e létesiteni Magyarországon, ugy a mint azt a külföld müiskoláiban és életében találjuk, az antik s modern müvészet ódon képleteivel és mai genrejával; vagy pedig ezentul áll-e még magasabb feladat előttünk, hogy a külföldi müvirágzás és fejlődés alapján fölemelkedve, e müvészetet, ugy mint más népek müfejlődésök legmagasabb fokán, saját vérünkké és husunkká, nemzetivé és magyarrá akarjuk tenni; valamint tettük irodalmunkat a latin, a német és franczia utánzások kezdeményezése után nemzetivé és magyarrá; melylyel most épen ugy, mint nemzetünk más szellemes jellegével, belépünk a világ egyéb müvelt népei szellemvilágának bármily szerény mértékben gyarapitására és ezzel nemzeti individualitásunknak érvényesitésére.

Kétségtelen, hogy aligha lesz köztünk valaki, ha csak a nemzeti jelleget érzi vagy birja és azt ki nem vetkőzte valami beteges divatos kozmopolitizmus fitogtatásáért, ki a másik kérdést, a nemzeti müvészetet, a magyar nemzeti népies müfejezés irányát ne javallaná, és ne tartaná a nemzeti müalkotás s az ezt előmozditó magyar országos képzőművészeti társulat egyik czéljának. Én legalább állásomban a társulat élén, megtisztelve önök bizalma és választása által, ezt tartom egyik legfőbb feladatunknak.

Mert megengedem, hogy más boldogabb népek, melyek duzzadozó felesleges erővel rendelkeznek, tehetségekkel dusan megáldva bővelkednek, kik, miután otthon biztositák nemzeti létüket, fiaikkal idegen világrészeket is boldogithatnak, népesithetnek és termékenyithetnek, megengedhetik maguknak a luxust, hogy iparban és müvészetben gondtalanul a legnagyobb kozmopolitizmust kifejtve és mások számára termelve, idegen isteneknek szolgálva, egyedül játszi mulatságuknak is áldozhatnak a müvészetben, irodalomban, tudományban. Deus illis haec otia fecit.

De nekünk, kiknek a legszükségesebbre is alig van kellő erőnk s elég módunk és tehetségünk; kik mint elszakadott ága nemünknek egyedül és részvét nélkül állunk, és kik a szükségesnél is kevesebben vagyunk, idegenszerü elemekkel nemcsak körülvéve, hanem immár túl szaturálva, és hogy nemcsak tengve nemzeti egyediségünket és létünket fentartsuk, hanem államilag és a társadalomban, az irodalomban, tudományban és müvészetben is érvény sitsük, — ami nélkül nincs nemzet és nincs nép, mely e névre méltó volna, — minden erőnket meg kell feszitenünk, minden alkalmat és helyet fel kell használnunk, hogy ennek kifejezést adjunk nemcsak külsőségekben és szóban, de tényben, a nemzet legbensőbb benső jellegével, a komoly munkában, valamint még a mulatságban is, örömben és élvezetben; — a mint hogy teszi minden önérzetes nép dalában, zenéjében is stb. Nálunk tehát, ha valahol, nem közömbös dolog, mily irányokat vesz a müvészet is. Nálunk a csekélyebb figyelmetlenség és gondatlanság a czélon túlcsapás nem közönbös dolog. A csekélyebb hiba vagy a czélon túl lövő üres fenhéjázás, roszhimü fitymálása a hazainak és pöffeszkedés az idegenszerüvel, a kozmopolitizmussal, veszedelmes lehet, a nemzetben hanyatlást és pusztulást idézhet elő.

S ez az, tisztelt társulat, a minek élénk tudatával kell birni mindenkinek, de nevezetesen azoknak, kik bármily csekély körben az ügyek élén állanak, kezdve az elemi iskolamestertől a legfőbbig; e vezéreszmének át kell hatnia egy szóval mindannyit, kik hivatva vannak a nemzeti nagy munkában, bármily napszámosi teendőt vállalva magokra, részt venni. Ehhez még az idő is sürget. Nincs már fölösleges időnk, hogy várhatnánk, mert eddig is már sokat mulasztánk. Ha most, midőn nemzetünk századok multán ismét egyszer sorsát kezébe véve intézheti, midőn annak megint urává lett, nem sietünk fejlődő uj intézményeinknek ugyszólván alapjainál nemzeti geniuszunknak nyilatkozatot adni; ha most nem tüzzük ki hangosan ez irányt, hanem bágyadtan vagy ferdén türjük és veszszük a divat irányait, akkor a kozmopolitizmus csábjainak fejünk fölé toluló áramlatai, félő hogy össze ne csapjanak nemzeti irányunk elmosására és pusztulására. S im ezért fontos nálunk a müvészetben is a nemzeti irány, a magyar jelleg. Azért mindig, valahányszor felőle szó van, vagy épen negálva jogosultsága kérdésbe vétetik, magasra kell azt emelnünk, s érte a sikra mindannyiszor ki kell szállnunk.

Még a következő részt adjuk a megnyitó előterjesztésből, mely a *társulat ügyeire* vonatkozik:

Ha müvészetünk magasabb virágzását előmozditani kivánjuk, ha tőle nagyobb monumentális alkotásokat igénylünk s a hazai irány emelését várjuk, meg kell egyszersmind részünkről is adnunk az ily magasabb alkotás feltételeit, elő kell mozditanunk a rendelkezésünkre álló eszközökkel és költségekkel annak kellő produkczióját.

És, hála istennek, valóban oly helyzetben van immár társulatunk, hogy ezt az eddiginél jóval nagyobb mérvben teljesitheti. Vagyonunk már a félmillió forintot jóval meghaladja. Most értesültünk épen, hogy társulatunk egyik elhunyt lelkes tagja, gróf *Pálffy-Daun Lipót*, kihez gyermekkora óta a legnemesebb viszony füzött, és ki mint mükedvelő is nálunk ismetelve kiállitott, végrendeletében testvére gyermekei utódok nélküli kimulta esetén társulatunknak *százötezer frtot* hagyományozott. Ily hagyományokat, a mint már egyesektől vettünk, tavaly például Zsivora Györgytől 1000 frtot, ugy mindinkább remélhetünk. Nem is emlitve, hogy alapitónk száma is évről évre növekedik. Társulatunk félmilliót haladó vagyonát pedig csupán 78 ezer frt terheli, még, mint házaink épitése alkalmával akkor felvett költség maradványa, de mely évenkinti szabályozott 8400 frt tőke- és kamattörlesztéssel évről évre már enyészőben van, mig házaink jövedelmei közel 16 ezer forint levén, e törlesztési költségeit kétszeresen fedezi. Ezen felül egyéb jövedelmünk, a tagdija ból (közel huszezer forint) alapitványokból, müküllitások és eladásokból, közel jár a negyvenezer forinthoz. Fájdalom! ebből az összes adminisztráczió folyton szaporitott igényeivel mindinkább emelkedve, az összeg oly tetemes részet nyeli el, hogy eddig a müvészet előmozditására, pártolására, képvásárlásra, aránylag a legminimálisabb összegek voltak kiadhatók. Ez utóbbit csak két év előtt emelhettük mintegy ötezer forintra és csak tavaly hatezerre. Ez összegnél pedig maga az adminisztráczió majdnem háromszor annyiba, söt hozzátéve azt, hogy házainkon minduntalan felmerülő hiányok javitást és pótlást kivántak, majdnem egész tiszta jövedelmünket rendesen igénybe vették, igy a lefolyt évben is közel 8000 forintot kellett beépitenünk és beruháznunk, föleg azért, hogy Munkácsy nagy képe kiállitható legyen. Ezért kellett legnagyobb termünket magasbra emelnünk, mert máskép nem fért volna bele.

Végre annyi év sanyaru terhei után a legutóbbi években annyira emelkedtek jövedelmeink is, hogy az idén a tetemes adminisztrácziói költségek daczára is, még mintegy husz ezer forint oly tiszta jövedelmünk maradt, melylyel végre a müvészetet is már egyszer méltón dotálhatjuk. Tekintve ezt, elnöki kötelességemnek tartottam a választmánynak s a közgyülésnek előterjesztenem, hogy ha nem is az egész huszezer frt, ámbár ezt bátran lehetne tenni, legalább is 15 vagy 14 ezer frt forditassék az idén már egyszer nagyobb müvásárlásra vagy müvészi magasabb feladatokra és megrendelésekre.

Ugyis ez az, a mi a társulat főczélját képezi, miután alapszabályaink ezt világosan kitüzik, hogy a társulat czélja a hazai képzőművészetet minden ágában felkarolni, mind szellemi, mind anyagi érdekeit előmozditani, a müzlést nemesbiteni, a müszeretetet terjeszteni. Annál inkább indokolja azt jelenleg immár müvészeink és tagjaink nagy mérvben szaporodó száma. Addig mig produkáló müvészeink száma csekélyebb volt, midőn alig husz jelent meg müveivel kiállitásainkon, beérhettük még az 5—6000 frt kiállitási képvásárlási költséggel. De jelenleg, midőn produkáló müvészeink száma is már a 100-at jóval haladja és kiállitásainkon is több mint hetven magyar müvész százhetven müvel jelenik meg, az eddigi müvásárlási budget nem tartható fenn többé eredménynyel, hacsak hanyatlani nem akarunk. Vegyük ehhez szaporodó tagjaink számát. Mig alig hogy 900, vagy annyi tagunk sem volt, kilenczezer forint jövedelemmel, addig megfelelő lehetett az 5000 forintos képvásár, melyet a tagok között való kisorsolásra bocsátottunk. Jelenleg azonban a tagok száma már százakkal túlhaladja a kétezret. Csak az évi tagdij is meghaladja már a 20 ezer frt jövedelmet; nem is számitva a százakra menő pártfogó és alapitó tagok dijait. Ily részvéttel és tagszámmal szemben az előbbi kisebb összegeken vásárolt kevés és csekélyebb becsü képek száma épen semmi arányban sem áll többé. Söt ellenkezőleg mind a közönségre, mind a müvészekre nézve deprimáló hatással van. Azért ugyanis, hogy a vásárlásra szánt kis összegen mennél több képet szerezhessünk a tagok közt való kisorsolásra, a vásárnak is olcsónak kellett lenni. Olcsó müvek lenyomott áron vétettek, s a müvésznek, hogy müvét a kiállitáson értékesithesse, olcsó portékát kellett hoznia. De ez egyaránt a müvészet, a müvész s a közönség kárára vezet. Volt eset, hogy a megnyert müvek nem csak ki nem elégitettek, de nem is kellettek.

Ez állapotból, végre egyszer már ki kell emelkednünk. Erre intenek azonkivül még az idő s a mai körülmények is. Itt áll előttünk az idei nagy kiállitás, melyen müvészetünk egész erejét megfeszitve kiván megjelenni, hogy itthon először méltón mutathassa be magát a világnak. Fájdalom, nem teheti ezt áldozattal csupa hazafiságból megvárhatja ennek hasznát és költségei megtéritését is. Járuljunk a ránk vállalt nemes feladat nobile officiumánál fogva itt is segélyezéséhez. E szerint ez idén két nagy kiállitás is lévén, mind a kettőnek vásárán nem lehet ily csekély költséggel megjelennünk, minőt máskor egy nagy és mellékes kiállitásunk vett igénybe. Máskép is, ha valaha épen most van müvészetünk fejlődésében, midőn leginkább van szüksége gyámolitásra.

A müvészetnek és kiállitási képvásárunknak e magasabb dotácziójára felhozott indokokkal szemben, csak azaz egy ellenvetés állhatna, hogyha netalán az idei képvásár nem szolgáltatna elegendő méltó mütárgyat a megvételre; a mi ugyan nem igen gondolható, az idei kettős nagy kiállitás alkalmával. De hajlandók vagyunk ezt érvül elfogadni, s ez esetben azt ajánlanók, hogy ha a kiállitási jury e tekintetben valóban megakadna, misem ellenzi azt, hogy a fenmaradó összeggel a jövő évi képvásár dotáltassék. Vagy a mit még nemesebb és magasab

feladatnak vélnék, ha ez összeg kiválóbb közművek készitésére fordittatnék, megválasztva az erre alkalmas műveszeket és nagyobbszerű feladatokat. Mert véleményem szerint, épen ez lenne országos képzőművészeti társulatunknak egyik legnemesebb és legmagasabb feladata, ha ama összegeken felül, melyeket kiállitásaink művásárán és a tagoknak nyujtott sorsolási tárgyakon kivül kiadunk, a megmaradt, meggazdálkodott összegekért, a közhelyeken közczélra kitünőbb mestereink által készitendő monumentális műveket alkottatnánk, vagy csak ezek alkotását előmozditanók. Ebbe társulatunk hazafias, emelkedett érzetü és műszerető tagjai is, mint hazafias czélba, bizonyára készséggel belenyugodnának; ha azáltal nehány képpel kevesebb jutna is a köztük tartandó évi sorsolásra. Mert egy-két ily műnél a magántulajdonban jóval felérne a magasabb mérvü hazafias közmű, melyet az ő áldozatkészségökkel társulatunk készittetne. E magasabb irányt követik egyes külföldi hasonló műtársulatok.

Kevesebb sulyt fektetek amaz ellenvetésekre, melyek a művészet magasabb dotácziója helyett, inkább vagyonunknak és tőkénknek gyarapitását, nagyobb tartaléktőkék alkotását, vagy külön forgó-tőkék fentartását kivánják. Mindez kétségtelenül igen helyes és egészséges kereskedelmi és hitelbanki vagy takarékpénztári elv vagy nyereségre alapitott részvénytársulati igény lehet. De társulatunk, nemhogy nyerészkedni, hanem inkább áldozni van hivatva a művészetért. Ez sajátlag czélja és feladata. De a mennyire e mellett is a józan takarékosság minden társulatban szükséges és hasznos, ezt mindenben tekintetben a mint eddig követtük, ugy ezentul is követhetjük.

A mi továbbá a forgó-tőkét illeti, hatezer forintot tettünk az idei költségre, melyre alig lehet szüksége oly társulatnak, mely tagjaitól egész éven át befolyólag mintegy huszezer forintot és házaiból félévenkint 6000 forintot, nem számitva a többi jövedelmet, vesz be, és mely összegek pénztárainkban folytonos forgó tőkét képeznek. Ha valahol ellenben megtakaritás kivánatos, ugy ezt nem a mostohán dotált művészeten, hanem az adminisztrácziónak évenkint emelkedő kiadásaiban kellene keresni és megtenni.

Mindannak daczára a választmány három szónyi többsége elvetvén az előterjesztést, melylyel 14 ezer forint ajánltatott a művészet és művásárlás számára és hatezer a tartalék forgó-tőkeül, az eddigi művásárlási összeget csupán négyezer forinttal kivánja emeltetni. Ez az, mit tisztelt közgyülés, kivántam tájékozásul előterjeszteni. (Általános helyeslés.)

*

A *választmányt* a következőleg egészitették ki: tagok lettek a művészek részéről: *Feledi* Tivadar, *Feszty* Árpád, *Morelli* Gusztáv, *Paczka* Ferencz, *Roskovits* Ignácz, *Spányi* Béla, *Zala* György, a műpártolók részéről: *Csapó* Vilmos, *Lipthay* Kornél, *Lechner* Lajos, *Tisza* Lajos gróf, *Szalay* Imre és *Zichy* Antal. A választás megejtésével a közgyülés déli 1 órakor véget ért.

Az országos honvéd-gyülés.

— márczius 8.

A holnap megtartandó országos honvédgyülés, ma megtartott előértekezletéből itélve nem fog abban a mederben lefolyni, melyben azt megtartani akarták azok, kik a Görgey rehabilitálását inscenirozták. A szabolcsmegyei honvédegylet a mozgalmat elitélő inditványnyal lép az országos honvédgyülés elé, s most a körül foly a csatározás, hogy felvétessék-e az inditvány a holnapi gyülés napirendjére, vagy pedig a választmány által elkészitett napirend tárgyaltassék. A mai előértekezlet nem jutott e tárgyban megállapodásra, a hangulat annyira izgatott, az értekezlet lefolyása pedig annyira viharos volt, hogy határozat nélkül oszlottak szét a tagok. A ma délutáni *előértekezlet* lefolyásáról a következőkben értesülünk.

Tisza László a központi választmány elnöke nyitotta meg az értekezletet délután öt órakor a megyeház nagy termében. Beszédében hangsulyozta amaz óhaját, hogy ugy az értekezlet, mint az országos gyülés lefolyása legyen nyugodt és komoly, mely méltó a nagy események multjához. Ezután előterjesztette a holnapi gyülés napirendjét, melyet a központi választmány a következőkben állapitott meg: Elnöki megnyitó. A küldöttek igazolása. A hitelesitő tagok megválasztása. A központi bizottság jelentése. A megváltoztatott alapszabályok előterjesztése. Inditványok.

Az értekezlet kezdetén mindjárt erélyes felszólamlások történtek a napirend ilyen megállapitása ellen; szóba került meg a választmány mandatumának lejárta, többen kivánták az uj választást. Gaál Elek inditványt tesz, hogy a központi bizottság mielőtt a gyülés tárgyalásokba bocsátkoznék — mondjon le s vezesse a gyülést az ujból megválasztandó tisztikar. Többen a bizalom és bizalmatlanság kérdésének tárgyalásába bocsátkoztak, a nélkül, hogy határozott irányban nyilatkoztak volna. *Margittay* Gyula orsz. képviselő volt az első, ki határozott alakban tette meg inditványát. Elitéli azt az eljárást, melyet az előértekezleten tapasztal s azt egyszerüen maneuvrirozásnak jellemzi. Kivánja, hogy a mostani tisztikar, melynek megbizatása lejárt, számoljon be, igazolja, hogy kellő időben miért nem tartatott meg az országos honvédgyülés s a megválasztandó bizottság tárgyalja az inditványokat. Az erre kifejlődött vitában résztvettek Jekelfalussy Lajos, Krudy Gyula, Bajusz József, Tisza László. A hangulat mindinkább izgatottá vált, higgadt tárgyalás helyett megszólalták a szenvedélyek ugy, hogy az értekezlet minden megállapodás nélkül oszlott fel s ezzel befejezetté vált a két párt között a nyilt szakadás.

Azok, a kik a Margittay és társai által beadott inditványt tárgyaltatni kivánják s a Margittay által formulázott inditvány körül csoportosulnak, esti hét óra után a Báthory kávéházban gyültek össze s ott beszélték meg a holnapi nap teendőit. A másik párt társas vacsorára gyült össze a Magyar király szállodába. A társas vacsorán élénk eszmecserét fejtettek ki a jelenvoltak a napirend tárgyai körül, s számos felköszöntő hangzott el a honvédek közti barátságos egyetértésre. Komlóssy mondta az első felköszöntőt Tisza László egészségére, mire Tisza László felelt, fejtegetve a higgadt, komoly magatartás szükségét. Felköszöntőket mondtak még Máár István a kunszentmiklósi, Beck Antal a pozsonyi honvédegylet küldöttje.

*

A szabolcsmegyei honvédegylet megbizásából Margittay Gyula ma délben a következő inditványt nyujtotta be a központi bizottság elnökéhez:

Az orsz. honvédegylet közp. igazgató-választmány tekintetes elnökségéhez

Budapesten.

Alólirottak, mint a szabolcsmegyei honvédegyletnek kiküldött képviselői, nyert utasitásunkhoz hiven, a Görgei Arthur rehabilitácziója érdekében, bajtársaink egy kis töredéke által 1884. május hó 30-án kibocsátott nyilatkozat folytán, az 1848—49. orsz. honvédegylet alapszabályainak 15-ik §-ban előirt jogkedvezmény mellett e f. hó 9-ik napján helyben tartandó orsz. honvédegylet közgyülésében leendő tárgyalás végett a már alulirt helyen és napon következő inditványt nyujtunk be:

Inditvány.

Mondja ki az orsz. honvéd-közgyülés, mint e kérdésben egyedül illetékes forum, miszerint a Görgei Arthur 1848—49. szabadságharczunk fővezére érdekében, 1884. május hó 30-ik napján, bajtársaink egy kis töredéke által kibocsátott és a történelem meghamisitására ez által az utónemzedék félrevezetésére czélzó nyilatkozat aláirásának egyoldalu eljárását rosszalja és azt magáról nemcsak elutasitja, de sőt ezzel szemben, menten minden szenvedélyességtől, komoly, higgadt megfontolás után, isten és ember előtt ünnepélyesen kinyilatkoztatja, hogy a nemzet közvéleménye által már 35 év előtt Görgei Arthurra kimondott honárulás vádját föntartja, őt e hazára erkölcsileg halottnak nyilvánitja. Kelt Budapesten, 1885. márcz. 8-án, d. e. 11 órakor. Krudy Gyula, Székely Benedek, Gaal Elek, Margittay Gyula, mint a szabolcsmegyei honvédegylet kiküldött képviselői.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A Pikáns Naptár** sajtópörét e hónap 26-dikán tárgyalja a fővárosi esküdtszék. A vádat alkalmasint dr. *Jeszenszky* Sándor kir. alügyész fogja képviselni.

— **A könyomatos ujság tévedése.** Nagy zavart okozott Győrött és Sopronban a *Magyar Hiradó* czimü könyomatos értesitő tévedése, mely a napokban félrevezette a fővárosi lapokat azzal a hirrel, hogy a királyi kuria a Fischer-Szigethy-párbajügyben hozott itéletet, holott az életben maradt fél, dr. Fischer Gyula már a mult év deczember havában kiállotta büntetését. A kuria itélete, mint helyreigazitó sorainkban emlitettük, arra a párbajra vonatkozott, mely két évvel ezelőtt folyt le dr. Fischer Sándor győri ügyvéd és Fischer Sándor gyalogsági hadnagy közt. A *Győri Közlöny*-ben olvassuk, hogy a könyomatos értesitő tévedése kellemetlen meglepetést szerzett a soproni törvényszék elnökének is, ki már-már azt hitte, hogy a Fischer-Szigethy-ügyre vonatkozó iratokat tévedésből más akták helyett felterjesztették a kuriához.

— **Lefkovits Ignácz** volt nyiregyházai leánynevelőintézet-tulajdonos bünügyét, kinek viselt dolgai annak idején oly méltán keltettek általános fölháborodást, e hó 4-én tárgyalta a nyiregyházai törvényszék. A vádlottat Halasi János ügyvéd védte, a vád képviselője Lázár Kálmán kir. ügyész volt. A törvényszék este 6½ órakor hirdette ki az itéletet, mely szerint Lefkovics Ignácz a btk. 249. §-ába ütköző szemérem elleni vétségben mondatott ki vétkesnek s ezért három havi fogházra és 100 forint pénzbüntetésre itéltetett. A kir. ügyész és a vádlott felebbeztek.

MULATSÁGOK.

— **A fővárosi iparosok körében** ma este minden tekintetben sikerült hangverseny volt, melyet Forray Ilona kisasszony rendezett, ki maga is zajos tetszést aratott szavalatával, előadva Aranytól «*A méh románcza*»-t és Vörösmarty «*Petike*»-jét. A műsor többi számai is élénk tetszésre találtak, nevezetesen Szilassy Irén kisasszony és Tanács János ur éneke, továbbá Rudassy László, Bereczky Imre, Zsinkó István, März József és Malossik Ferencz urak játéka zajos tapsokat arattak énekükkel. Puks Ferencz zenetanár növendékei közül: Ledovszky Mariska, Greksa Vilma, Kohn Irénke és Spitzer Matild kisasszonyok, továbbá Weiss Bódog és Réthy László urak. A hangverseny után táncz volt, melyben részt vettek: Cserna Lidia, Buschák Sarolta, Forray Ilonka, Fábián nővérek, Schäffer Irma, Kalna nővérek, Muschal Matild, Schützenberg nővérek, Klein Ida, Vámossy Tilda, Bódy Mariska, Hoffenberg Mariska, Hock nővérek, Janicsek nővérek, Szilassy Irén, Ledovszky Mariska, Greska Vilma, Kohn Irén, Spitzer Regina, Spiegel nővérek; továbbá Obermayer Lajosné, Forray Józsefné, Fábián Antalné, Parall Ferenczné, Szohner Károlyné, Henszlmann Imréné, Bódy Jánosné, Kalna Benedekné, Hoffenberg Antalné, Janicsek Károlyné, Klein Józsefné, Grubern Károlyné, Handa Frigyesné, Huber Jánosné, Elischer Jánosné, Lipp Károlyné, Kaliwoda Józsefné stb.

A Cornelia betegsegélyző- és temetkezési egylet ma este tánczvigalmat rendezett az Osinger-féle vendéglő helyiségében. A nagyszámu közönség mindvégig élénk jó kedvvel mulatott s a négyeseket 60—70 pár tánczolta, köztük a következő hölgyek: Czinege Mariska, Szabó Emma, Darányi Mariska, Rácz Ida, Rácz Szeréna, Kunesch Irma, Junghardt Róza, Szász Erzsike, Steinitz Malvin és Zsófi, Vevlovszky Emilia, Császár Gizella és Jolán, Bajkovecz Irma és Janka, Kocsi Lidia, Novák Irma, Hornyák Katalin, Lang Katalin, Proksch Polda, Skornyák Teréz, Rindt Karolin és Anna, Brechtl Erzsébet, Jagelszky Aranka, Teichmann Apollonia és Mariska; továbbá Kiszely Imréné, Vastaghné, Walláné, Császár Józsefné, Vontszenin Jánosné, Ludwig Józsefné, Sovány Ignáczné, Kállay Jánosné, Tokai Károlyné, Rindt Károlyné, Czinege Pálné stb.

— **A miskolczi kör** segélyalapja javára műkedvelői előadással egybekötött zártkörü tánczvigalmat rendez márczius 9-én a fővárosi iparosok körében. Az előadás kezdete 8 órakor.

— **Az I. ker. polgári kör** e hó 18-án (szerdán) jégpályája javára a krisztinavárosi sörcsarnok helyiségeiben házi tánczmulatságot rendez.

HÁZASSÁG.

— **Fekete Endre** szabadságolt állományu honvéd-huszárhadnagy és postatiszt ma délután 5 órakor vezette oltárhoz a kalvintéri reform. templomban özv. Valy Antalné leányát, Vilmát. Násznagyok voltak: a vőlegény részéről *Tóth* Ernő országgyülési képviselő, a menyasszony részéről sógora Benes János, az *Egyetértés* belső dolgozótársa, nászasszonyok: Lendvayné *Fancsy* Ilka és Benes Jánosné urnők, nyoszolyóleányok Djenes Mariska, Jászffy Jolán és Aurora és Dombay Ilonka kisasszonyok, vőfélyek: Bakó Géza honvéd-huszárfőhadnagy és Sebessy Sándor honvéd-huszárhadnagy.

— **Ludikar Tivadar** közös hadseregbeli szabadságolt állományu főhadnagy e hó 4-én oltárhoz vezette *Bertalan* Györgyike kisasszonyt, Bertalan Pálnak, a luhi-Margitforrás tulajdonosának kedves leányát.

— **Dr. Steinhardt Mór** köz- és váltóügyvéd, Arad város tb. tiszti főügyésze ma tartotta esküvőjét *Kemény* Berta kisasszonynyal, Kemény Dávid fővárosi háztulajdonos kedves és müvelt leányával.

GYÁSZROVAT.

Grimm Rezső, a pécsi főreáliskola volt rajztanárát holnap temetik el a Rókus-kórház halottas kamrájából. A lipótmezei országos tébolyházban halt meg, a hová néhány évvel ezelőtt szállitották, mert gondos tanulmányai közben elméje megzavarodott. Szomoru sorsa mély részvétet keltett ismerősei körében, kik tisztelték benne a tehetséges festőt és a buzgó tanárt. Halála, mely nagy szenvedésektől váltotta meg, csak vigasztaló lehet mindazokra nézve, a kik őt becsülték és szerették. Bánatos özvegye a következő gyászjelentést adta ki: Grimm Rezsőné szül. Barbecot de Lamontesiere a saját, valamint rokonai nevében, mély fájdalommal jelenti szeretett férjének Grimm Rezső akad. festész és állami rajztanár folyó évi márczius hó 6-án, élete 53-ik és boldog házasságának 25-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei e hó 9-én délután 3 órakor fognak a Rókus-kórházi halottas házában, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a kerepesi ut melletti temetőben örök nyugalomra tétetni.

Dr. Schwimmer Ernő egyetemi tanárt sulyos csapás érte. Egyetlen fia, Aladár, egy szép reményekre jogositó 17 éves ifju, a napokban elhunyt Meránban, hová üdülést ment keresni. A megszomorodott atya Meránba utazott, hogy a halottat Budapestre szállittassa, hol szerdán, e hónap 11-én fogják eltemetni.

Gróf Kornis Károlyné szül. Markovics Jozefa asszony halálát tudatja a következő gyászjelentés: Gróf Kornis Károly, a gyászoló férj, Károly, Mária, Jozefa gyermekeivel s ujonszületett kisdedével, s özv. Markovits Emánuelné szül. Csupor Jozefa, a számos testvér, sógor, sógornő és rokon nevében is a legbensőbb s legmélyebb fájdalomtól lesujtva jelentik az önfeláldozásig szerető hü, gondos nőnek és legjobb anyának, a felejthetetlen, szerető és szeretett leánynak, testvérnek, sógornőnek s illetve rokonnak gönczruszkai gróf Kornis Károlyné, szül. terpesti Markovits Jozefának folyó márczius 6-án, reggel 8 óra or, a halotti szentségek ájtatos felvétele s rövid, de sulyos szenvedés után életének 39-ik, s legboldogabb házasságának 20-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó márczius hó 8-ik napján, d. e. ½10 órakor, az Ujsoron fekvő 12. szám alatti háznál történendő beszentelés és a v.-olaszii róm. kath. plébánia-templomban tartandó engesztelő szent miseáldozat után fognak a v.-olaszii sirkertben levő gr. Haller-féle sirboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Nagyvárad, 1885. márczius 6.

Vidovich Ferencz Szabolcsmegye törvényhatósági tagja, a bogdányi járás volt országgyülési képviselője, a kisvárdai járás volt szolgabirája és thassi földbirtokos e hó 5-én éjjel 57 éves korában meghalt. A család a következő gyászlapot adta ki elhunytáról: Vidovich Ferenczné, Novák Petronella és gyermekei László, Lilla, Margit, Ferencz, István és Menyhért, továbbá Vidovich György, Vidovich Antal és Menyhért, családjaik nevében is fájó szivvel tudatják a jó férj, apa és testvér Vidovich Ferencznek f. évi márczius hó 5-én éjjel 1 órakor, életének 57-ik évében végelgyengülés folytán történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi márczius hó 6-án délután 3 órakor fognak a thassi sirkertben örök nyugalomra tétetni. Thass, 1885. márczius 5.

TÁVIRATOK.

Kolozsvár, márcz. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ma Kolozsvártt az *erdélyrészi arisztokraczia* nagy értekezletet tartott a *főrendiházi reformjavaslat tárgyában.* Az értekezleten id. báró Jósika Lajos elnöklete alatt Bornemisza, Jósika, Bethlen, Bánffy, Mikes, Nemes és Teleky családok számos tagja volt jelen. Elvül kimondatott, hogy a reform nem tekintetik párt-kérdésnek, arra nézve egyedül az erdélyi érdekeket tekintik döntőnek. Az eltérő nézetek miatt határozat nem hozatott; ez a Budapesten ugyane tárgyban a törvényjavaslat főrendiházi tárgyalása előtt tartandó szélesbkörü értekezletnek tartatott fenn.

Zágráb, márcz. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az idevaló egyházmegyei lap nemrég vakbuzgó fanatizmussal telt czikket közölt *Miskatovics* kormánypárti képviselő, egykori lelkész ellen, a melynek politikai háttere félreismerhetlen volt. Hirlik, hogy e czikk következtében az eddigi szerkesztőséget felmentik.

Zágráb, márcz. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Mihalovics* bibornok-érsek Budapesten kelt leirattal elfogadta Smeticsko szemináriumi rektornak ez állásáról való leköszönését. A Paukovics párbaj-ügyből ismert Smeticsko utódjául a nustári lelkészt emlegetik. Nustár a bán birtoka. A papnevelőintézet vezetésében a tanév végével további változások várhatók.

Berlin, márcz. 8. A «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» a hirlapok ama közleményével szemben, mintha Bismarck gróf utazásának az volna a czélja, hogy elősegitse Angolország és Oroszország kiegyezését az afghán kérdést illetőleg, a következőket irja: Határozottan állithatjuk, hogy az afghán kérdés semmiféle összefüggésben sincs Bismarck Herbert gróf utazásával; az Oroszország és Angolország közt fönforgó differencziák épen nem oly élesek, hogy egy harmadik hatalmasságnak kellene jó szolgálatait felajánlani.

Páris, márcz. 8. *Brière de l'Isle* tábornok táviratilag tudatja, hogy f. hó 3-án este Tuyen-Quanba érkezett. A «fekete lobogósok» és a yün-nani hadsereg a Tuyen-Quan előtt levő szorosban erősen elsánczolták volt magukat. Nagyon kemény küzdelem keletkezett, melyben a franczia csapatok az eddiginél is csodálatra méltóbb vitézséget tanusitottak. Az ellenség az ostromot a megelőző éjjel megszüntette volt. A tuyenquani helyőrség, daczára annak, hogy az ellenségnek sikerült a sánczokon rést ütni, visszaverte az ellenség hétszeri rohamát. Az ellenség roppant veszteségeket szenvedett. *Negrier* tábornok szétrombolta a khinai határerőket, nagymennyiségü hadiszert semmisitett meg, melyek raktárakban voltak fölhalmozva és légbe röpitette a «China kapujá»-jának nevezett erődöt.

Páris, márcz. 8. A «Temps»-nek jelentik *Hanoiból* mai kelettel: A francziák a khinaiak védműveit Tueyenquam előtt két napi harcz után elfoglalták. A *khinaiak* rendkivül ellentállást fejtettek ki, azonban *teljesen szétverettek* és roppant veszteségeket szenvedtek.

Buenos-Ayres, márcz. 7. Az *argentini* köztársaság pénzügyminisztere benyujtotta lemondását, melyet az elnök elfogadott.

Bécs, márczius 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az angol-orosz viszály alkalmasint békés uton fog elintéztetni. — Nagyon valószinü, hogy Bismarck Herbert gróf missziója ezzel az ügygyel is kapcsolatban áll és hogy a német birodalmi kanczellár fia által felajánltatta közbenjárását ennek az ügynek a rendezésére.

Pétervár, márcz. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az Angliával való rendkivül feszült viszony daczára orosz részről nem tesznek semminemü katonai előkészületeket. Az orosz hadsereg az afghán határon csupa oly csapatokból áll, melyek béke idején is a határ közelében szoktak lenni. Arról sem hallatszik semmi, hogy az oroszok a kaspi tengeren tuli vidéken készülődnének. Az ottani csapatok törzskari főnöke és a kaspi tengeren tuli vasut igazgatósági főnöke Pétervárott vannak.

KÖZGAZDASÁG.

Zágráb, márcz. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Klein eszéki épitési vállalkozó előengedélyt nyert az Eszék-Nasicz-Pozsega-Batrina rendes vágányu vasutra. A tervezett vonalnak, mely Szlavoniát egész hosszában szeli, különösen az a rendeltetése, hogy az eszéki kereskedelmet élénkitse.

Bécs, márcz. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** A mai vasárnapi tőzsdén szilárd hangulat uralkodott. Az üzérkedés, tekintettel az illetékszabási novella előadójának javaslatain némi tartózkodást tanusitott, de figyelmet tanusitott a Nordd. Allg. Zeitung ama megjegyzéseinek, a melyeket Bismarck Herbert gróf londoni utazására vonatkozólag tett. Az anglo bank részvények a tegnap közlött mérleg hatása alatt némileg gyengültek. Ferdinand északi vasuti részvények a vasuti albizottság legujabb javaslataira emelkedtek. A járadékok megtartották árfolyamukat.

Jegyeztettek: Osztrák hitelrészvény 303.80—303.40, *magyar hitelbank* 312.50, angol-bank 107.75—106.75, unio bank 74.50—74.25, bankegyesület 107.75—107.60, tartományi bank 104.50—104.75, osztrák földhiteltársulat 239.75—239.50, magyar jelzálog hitelbank —.—, tramway 215.75—216, osztrák államvasut 307.25, Károly-Lajos vasut 269.50, déli vasut 140—140.40, czernoviczi vasut 225.25, északkeleti 177, Ferdinánd északi vasut 2492.50—2495, tramway 109, hécsi épitő társulat 83.50, do hány részvény 119.80—120.50, májusi járadék 83.62½—83.67½, osztrák aranyjáradék 109.32½—109.37½, magyar aranyjáradék 99.15—99.22½, magyar sorsjegy 119½, 1864. sorsjegy 172, osztrák vöröskereszt sorsjegy 16.75.

12 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 303.40, anglo bank 106.80, unio-bank 74.25, bankegyesület 107.50, tartományi bank 104.75, tramway 215.75, déli vasut 140.20, elbavölgyi 180, májusi járadék 83.65, *magyar aranyjáradék* 99.15, 20 frankos arany 9.79½, német birodalmi márka 60.47½.

Zárlat után: Osztrák hitelrészvény 303.40—305.80, *magyar aranyjáradék* 99.15.

A magánforgalomban osztr. hitelrészvény 305.60.

Bécs, márcz. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **A gabnatőzsdén** ma a vasárnapi forgalom igen korlátolt volt. Gyengébb newyorki jegyzések daczára a hangulat általánosan szilárd volt, csakis tavaszi rozs lanyhult a nagy kinálat következtében. *Buza* tavaszra 8.50—8.51, *zab* tavaszra 7.39, *tengeri* május—juniusra 6.17, juliusra—augusztusra 6.37-en, *rozs* tavaszra 7.13—7.12-ön, buza őszre 8.85—8.87-en jegyeztetett.

Páris, márcz. 7. (Esti terménytőzsde.) *Buza* folyó hóra 21.60 (= 10.57 frt), áprilisra 21.90 (= 10.72 frt), május—juniusra 22.40 (= 10.96 frt), májustól 4 hóra 22.90 (= 11.26 frt). — *Liszt* folyó hóra 47.25 (= 14.55 frt), áprilisra 47.50 (= 14.62 frt), május—juniusra 48.10 (= 14.81 frt), májustól 4 hóra 48.60 (= 14.96 frt). — *Olaj* folyó hóra 63.25 (= 30.98 frt), áprilisra 64.25 (= 31.46 frt), májustól 4 hóra 65.25 (= 31.94 frt), utolsó 4 hóra 66.50 (= 32.54 frt). — *Szesz* folyó hóra 47.— (= 25.06 frt), áprilisra 47.— (= 25.06 frt), májustól 4 hóra 47.25 (= 25.19 frt), utolsó 4 hóra 47.50 (= 25.32 frt). — *Átszámitási árfolyam*: 100 frk vista = 48.95 forint.

Newyork, márcz. 7. (Kabelsürgöny). Petroleum Newyorkban márcziusra 7⅞, Philadelphiában márcziusra 7⅝. — Liszt 3.25. — Piros őszi buza helyben 89 (= 8.09 frt), áprilisra 87⅝, (= 7.97 frt), májusra 88⅞ (= 8.08 frt), juniusra 90⅜ (= 8.22 frt), 100 kilókint. Tengeri 51 Gabona-fuvardij imperial-quarterkint Északamerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2⅛ (= 0.70 frt 100 kilókint.)

ORSZÁGOS KIÁLLITÁS.

= **Tüzjelző állomások a kiállitáson.** Az orsz. kiállitás területén *Kempelen* Béla tüzoltó-főparancsnok és *Müller* Béla kiállitási főmérnök tegnap jelölték ki az uj tüzjelző állomások helyeit. Összesen 32 tüzjelző állomás lesz, melyek éjjel egyszersmind az őrszolgálat folytonos ellenőrzésére fognak szolgálni. A két részre osztott területen két órát is alkalmaznak, melyek a tüzoltó őrparancsnoki épületben, a tüzoltó őrparancsnoki szobában lesznek elhelyezve s ezeken a jelzések mindig észlelhetők. Ez őrparancsnoki szoba a fővárosi tüzoltósággal egyenes táviróösszeköttetésben lesz s ezenkivül a főparancsnoknak az igazgatósági épületben levő hivatalos helyiségébe a helyi szolgálatra telefont állitanak be, természetesen az eddigi telefon-hálózat épségben hagyása mellett.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A keletnémet-magyar vasuti kötelék** osztályáru dijszabásához a VII. pótlék ápril 1-én lép életbe. Tartalma: A *dinnyedijszabás* hatályonkivül helyezése, *friss gyümölcs-küldeményeknél* az utirány előirásának megengedése, Kreuzburg, Laurahütte, Namslau, Oels és Tilsit állomások felvétele: a III. külön dijszabás tétele Schmolzról Budapestre; az *aszaltszilva* dijszabás helyesbitése és kiegészitése; Berlin állomásnak a *gazdasági gépek és tojás* kiviteles dijszabásaiba való felvétele, végre uj kiviteles dijszabások *bor, kénsav, tégla, cserhéj* és mindennemü *magvak* szállitására nézve. A pótlék példányai a m. kir. államvasutak dijszabási osztályában és a többi részes vasutaknál megszerezhetők.

⁂ **A halászati törvényjavaslat** tárgyalására egybehivott értekezlet utolsó ülésében a javaslatot egészen letárgyalta.

IPARÜGYEK.

— **A budapesti és vidéki cséplőgépészek** s gépgyári munkások, ma délután soroksári-utcza 23. számu helyiségében, *Csokonai* Gyula elnöklete alatt alakuló közgyülést tartottak. A gyülés megnyitása után Tompa Antal ügyvéd kifejtette az egylet czélját, mely abból áll, hogy a tömörülés által a nagy közönségnek alkalma nyiljék az aratás és egyéb szükséges alkalmakkor a gépészeket egy helyen találni. Másodrendü érdeke, hogy téli időben, midőn a munka szünetel, egyletté alakulva egymást segélyezzék. Elhatároztatott, hogy felhivást bocsátanak ki, melyben értesitik a közönséget megalakulásukról, hogy az alkuszok a munkaközvetitéstől elüttessenek. Az alapszabályok holnap terjesztetnek fel a belügyminiszteriumhoz. A legközelebbi közgyülés e hó 15-én lesz.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

⁂ **A szentlőrinczi tégla- és terracotta-gyár** részvénytársaság ma délelőtt 11 órakor tartotta rendes közgyülését *Pucher* József elnöklete alatt. Jelen volt 11 részvényes 470 részvény képviseletében. Elnök mindenekelőtt ama nagy veszteségről tett jelentést, mely a társulat alapitója, volt elnöke és igazgatója, gr. *Lónyay* Menyhért halála által érte. Inditványára a közgyülés jegyzőkönyvileg örökiti meg nagynevü alapitója emlékét. Az igazgatóság évi jelentése kiemeli, hogy a társulat özv. gróf Lónyay Menyhértnétől telepe számára megvásárolt egy 10 holdnyi telket 10 ezer frton s ehez képest a gyárat tetemesen kibővitette, uj épületekkel s felszereléssel látta el, miből a vállalat nagyobb mérvü jövedelmezősége bizton várható. A lefolyt évben összesen 4⅛ millió tégla gyártatott s ez az év folyamán el is kelt. A bruttó nyereség 11,348 frt 85 kr, melyből leirásokra 2448 frt 85 kr forditandó. Az alapszabályszerü jutalékok levonása után még fennmaradó 6000 frtot a közgyülés határozata értelmében a beruházásokra forditott függő adósság részbeni törlesztésére forditják. A jelentést a közgyülés tudomásul vette s a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta. Végül az igazgatóságba Pucher József, Salm Henrik és Hegedüs Béla, a felügyelő bizottságba pedig Bonke Gyula, Kutner Artur és Gerlay Vilmos egyhangulag megválasztattak s az igazgatóság felhatalmaztatott, hogy magát évközben a szükséghez képest egy vagy két taggal kiegészithesse.

⁂ **A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság** ma délelőtt tartotta közgyülését *Dessewffy* Aurél gróf elnöklete alatt. A felolvasott igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a vállalat a mult év folyamában jól volt ellátva munkával s tavaly is nem egy jelentékeny mü került ki gyáraiból. — A nagyobb munkák közül kiemeli az országos kiállitási csarnok vasszerkezeteit és érczdiszitését, a m. kir. operaház szinpadi gépberendezését, a központi pályaudvar vasszerkezeteinek jelentékeny részét és érczdiszitését, a fiumei kikötő uj raktárának vasszerkezeteit, az ottani világitó tornyot, ugy többrendbeli vasuti hid vasszerkezeteit. A folyó évi üzlet, a mennyire az eddigi megrendelések után következtetést vonni lehet, elég kedvezőnek igérkezik. A gazdasági gépgyárban a kisebb gépnemek között az ekék gyártása jelentékenyen szerepel. Azonban nemcsak többrendbeli gép, hanem nagy cséplőgép-garniturák és a hozzá való gőzmozgonyok is készülnek már e gyárban. Gyáraiban a mult évben hetenként átlag 1002 munkás dolgozott. A felhasznált vas mennyisége 73803 mmázsa, az eladott áruk összértéke 1.859,697 frt. A mult évi tiszta haszon 123,537 frt 74 kr. Ebből levonva a tartalékalap javára 4% = 4941 frt 50 kr, az igazgatóság jutalékára 8% = 9883 frt, 14,824 frt 50 kr. marad 108,713 frt 24 kr, hozzáadva az 1883. évi nyereményáthozatot 2,305 frt 20 kr. A közgyülés rendelkezésére áll 111,018 frt 44 kr, mely összegből a közgyülés határozataképen 6000 db részvény 1885. évi junius hó 1-én esedékes szelvényei darabonként **18** frtjával való beváltására forditatik 108,000 frt, az ezután fennmaradó 3,018 frt 44 kr az 1885. év számlájára iratik át. Továbbá elhatározta a közgyülés, hogy a 6000 db részvény szelvényeinek beváltása 1885. évi márczius hó 9 ik napjától kezdve történhessék a magyar országos központi takarékpénztárnál. Végül az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a közgyülés a felmentvényt megadta.

Közgyülések heti naptára.

— Márczius 9-től 15-ig. —

Budapesten:

Márczius 10. *Erzsébet-gőzmalom* d. u. 4 órakor.
» 14. Budapesti *fogyasztási szövetkezet* d. e. 11 órakor, első magyar *általános biztositó társaság* d. u. 4 órakor, *Pannonia viszonbiztositó* társaság d. u. 4½ órakor.
» 15. *Kisbirtokosok* országos földhitel-intézete d. e. 10 órakor, pesti *molnárok és sütők gőzmalom* részvénytársaság d. e. 10 órakor.

A vidéken:

Márczius 9. *Budakeszi* takarékpénztár.
» 10. *Varannói* takarékpénztár.
» 11. *Nyiregyházi* kereskedelmi és iparbank, *nagy-marosvisegrádi* takarékpénztár.
» 12. *Dombovári* takarékpénztár részvénytársaság, *siklósi* takarék- és hitelegylet.
» . *Galgóczi* hitelintézet, *lévai* takarékpénztár, *szombathelyi* kereskedelmi ipar és földmüvelési bank, *délvasmegyei* takarékpénztár Muraszombatban, *szepesiói* takarék- és hitelintézet Iglón, *vág-sellyei* takarékpénztár.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTOZSDE.

— Márczius 8. —

Gabonatőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

Kész áruban ma, miután a gabonacsarnok zárva volt, nem volt forgalom.

Határidőkben csak gyenge magánforgalom volt; az irány azonban, daczára az alacsonyabb newyorki árfolyamoknak szilárd maradt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.65, 8.64 és 8.65 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 1000 mm. 5.73 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 1000 mm. 6.83 frt.

Déli 12 órakor zárulnak.

Szokványbuza tavaszra	8.14—8.16
Szokványbuza őszre	8.64—8.66
Tengeri május juniusra	5.72—5.74
Szokványzab őszre	6.83—6.85
Kaposztarepcze augusztus-szeptemberre	12⅞—13.—

Értéktőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

A mai vasárnapi tőzsdén jelentéktelen volt a forgalom, de az irány szilárd maradt. — Osztrák hitelrészvény 303.80—304 közt ingadozván, maradt 303.80, magyar aranyjáradék 99.15—99.77½-en, magyar papirjáradék 94.15—94.17½-en köttettek.

12 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 303.80—303.90, magyar aranyjáradék 99.15—99.17½.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Gyarmatáruk.

Budapest, márcz. 8. (Wertheimer és Frankl czég jelentése az Egyetértés részére). A lefolyt hét üzleti forgalma számos vidéki vevők ittléte következtében élénk volt, de vevők többnyire csak ama czikkek iránt érdeklődtek, melyek a közeledő zsidó husvéti ünnepekre használtatnak. — *Czukor.* A belföldi nyersczukor-piaczokon a hét elején gyengébb volt a hangulat de miután a gyárak a leszállitott árak következtében kinálataikat beszüntették, kénytelenek voltak a vevők magasabb árakat fizetni. Az ily változatos hangulat mellett az árak körülbelül 1 forintot nyertek és miután a mérvadó piaczok napról-napra magasabb árfolyamot jelentenek, további áremelkedés bizton várható, mire még az a körülmény is befolyással lesz, hogy az idén a répatermelés előreláthatólag csekélyebb lesz, mint a mult évben volt. *Finomitott árukban* is látszólag az eddigi árjavulás tartós marad, miután az érdekeltség az utóbbi napokban élénk volt és a vevők teljes árakat fizettek. *Kávé.* E czikkben jelentékenyebb változást nem jegyezhetünk; a Rióból jövő lanyhább jelentések a havresi piaczon bekövetkezett jobb hangulat által kiegyenlitődnek, mig Ceylon-fajokban az üzlet változatlan maradt. — *Rizs* és *füszerek* változatlanok. — *Déli gyümölcsök* közül mazsola és pugliai jános-kenyér szilárdabbak, a többi változatlan. Jegyeztetik: finomitott czukor 35—36, mézlet 33.50—34.50, koczka 37, hulladék 32—33, sárga jegecz 44, fehér 54 forint, Budapesten fogyasztási adó nélkül.

Szeszüzlet.

Budapest, márcz. 8. (Az Egyetértés tudósitása.) Az árak csökkenése e héten további előmeneteleket tett, mert a kereslet elégtelen és az üzérkedés tétlen volt. A hét végével jegyzünk: nyers szesz 26.50—27 frtot, finomitott 30—30.50 frt 100 liter százalékonkint kész szállitásra.

NAPIREND: Márczius 9-én.

Naptár: Hétfő. — Róm. kath.: Francziska özvegy. — Prot. Adelaiz. — Görög-orosz: (febr. 25.) Taráz. — Zsidó: (adar 22.) — Nap kel 6 ó. 25 p., nyug. 5 ó. 57 p. — Hold kél 1 ó. 45 p. regg., nyug. 10 ó. 53 p. d. e. — Hold földtávolban este 10 órakor.

A főrendiház ülése d. u. 1 órakor.

A magyar tudományos akadémia II. (jog-, társ- és tört. tudományi) osztályának ülése d. u. 5 órakor. Értekeznek: Báró Nyáry Jenő, Kovács Gyula, Ortvay Tivadar.

Országos honvédgyülés d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében.

A budapesti zenekedvelők egyletének nagy hangversenye este 7½ órakor a vigadó nagy termében.

A fővárosi gazdasági és pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében.

A belvárosi társaskör zártkörü tánczestélye a vigadó éttermében.

Vörös-kereszt Erzsébet-kórház (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponta délelőtt 10—11½ óra között.

Matejkó képe a műcsarnokban (sugárut 81. szám) d. e. 9-től d. u. 1. Belépti dij 50 kr.

Muzeumban: term. rajz és népismetár d. e. 9-től d. u. 1.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1 és d. u. 3—5-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—4.

Muzeumi könyvtár d. e. 9 d. u. 1 óráig.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

NYILT-TÉR.

Dr. Baumgarten E. *gége- és fülgyógyász*, a bécsi közkórház volt alorvosa, lakik Dorottya-utcza 5. sz. a. rendel 3—5-ig. 792

Békei H. fényképész király-utcza 30. készit az ünnepek alkalmával 6 darab kabinet képet 6 frtért, 12 drb. vizitképet 4 frt 50 krért. 812

Hoff János maláta-kivonat-egészségi söre

Philadelfia vámházából a «Bi Weekly Journal Nr. 448 Vol IX of Medical and Surgical Science» 1885-iki évfolyam januári füzete kezeinkhez jutott, melyből Lamb W. W., az Egyesült-Államokban a gyógyáruk főfelügyelőjének és gyakorló-orvosnak az ezen lapban megnevezett gyógyszerre nézve fontos közleményt vettük. Ezen közlemény Eisner és Mendelsohn urakhoz, mint az Egyesült-Államokban a Hoff János-féle maláta-kivonat-egészségi sörére egyedüli ügynök Amerikában 320' Race Philadelfia. Tisztelt uraim! Én az utóbbi 5 évi magángyakorlatom alatt a Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sört használtam és ugy találtam, hogy ez a legjobb egészséghelyreállitási ital, erősitő és tápláló és mint ilyen ismert. Különösen jótékony hatásunak találtam lábbadozóknál láz után, gyenge emésztési esetekben, szoptató anyáknál, gyengélkedő gyermekeknél, ugy szintén a tüdőbajban. Alázattal Lamb W. W. gyakorló-orvos, az Egyesült-Államok gyógyáruinak főfelügyelője, Philadelfia kikötő-város. Az amerikai gyógyáruk főfelügyelősége Hoff János feltaláló és gyártulajdonos Berlinben és Bécsben maláta-kivonat-gyógyszereit nem csak egy rangba helyezte a gyógyárukkal, hanem még fölé is helyezte.

Főraktár Magyarország számára: Budapest, zsibárus utcza 7 sz.

90 kr. *Egy doboz* *90 kr.*

Henri Nestlé Gyermeklisztje.
Henri Nestlé condensált teje
egy doboz 50 kr.
Főraktár Neruda Nándor-nál
Budapesten.
Kapható Budapesten s a vidéken az összes gyógyszertárakban, gyógy- és füszerkereskedésekben.
Gyárjegy. 768

A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS
savanyuviz
folytonos használata mint
ivóviz járványos betegségek
alkalmával kitünő szolgálatot tesz. 658
Fris töltésben
mindenkor kapható
Édeskuty L.
m. kir. udv.
ásványviz-szállitónál Budapesten.
Ugyszintén minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.

Évi b. 207. Havi b. 6.

Budapest, márczius 9-én.

IBOLYAFALÓ.

Vigjáték 4 felv. Irta Moser.

Személyek:

Rembach	Pintér
Valeska	Csillag T.
Wildheim Zs.	Szacsvayné
Berndtné	Szatmáryné
Berndt Viktor	Náday
Feldt	Benedek
Belingné	Rajnai
Golevszki	Mészáros
Schlegel	Bérczi
János, inas	Halasi
Minna, komorna	Békessy I.
Péter, huszár	Faludi
Egy ur	Szalóki
Altiszt	Ujházi
Altiszt az őrs.	Horváth
Ujoncz	Tóth
Rembach szolg.	Sántha
Wildheimné sz.	Szilágyi

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márczius 10-én.

III. Richard.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, márczius 9-én.

Az operaház zárva.

Holnap, márczius 10-én.

Turolla E. k. a. és Perotti Gy. ur vendégjátékául:

Faust.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, márczius 9-én.

Nőemanczipáczió.

Eredeti énekes bohóság 3 felv. Irta Szigeti József. Zenéjét szerzette Serly Lajos.

Személyek:

Bátori Mihály	Horváth
Geröfi Janos	Tóth
Flóra	Pálmai Ilka
Özv. Zarándiné	Pártényiné
Árpád	Vidor
Kaczér Tamás	Tihanyi
Kleininger	Solymosi
Verebes	Ujvári
Csonka	Szilágyi
Dengelegi k. a.	Klárné
Judit	Béni I.
Lidi	Vidorné
Gyuri	Szabó
Boriska	Őri B.
Szakácsné	Szőcs K.
Kulcsárné	Izsóné
Vadász	Imrei
Inas	Magyari

Kezdete 7 órakor.

Holnap, márczius 10-én.

UGYANEZ.

VÁRSZINHÁZ.

Budapest, márczius 9-én.

A PRÓBA NYIL.

Vigjáték 4 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ

Budapest, márczius 9-én.

Pfingsten in Florenz.

Operette 5 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Orpheum

Uj! Uj! Uj! Steidler József énekes komikus! Uj! Uj! Uj! **Let fréres Bonola** 3 szoros reklornász, továbbá **Frie család** fellépése, különösen figyelemre méltó **Patti** Frie által adatik elő. **O Meer** torna család fellépése és az afrikai erdei ördög Jougleur és Huzionisták, továbbá az **első budapesti népénekesek** 4 nő és 4 férfi, a bécsi duettisták Schmultz és Katzer, a kitüntetett atletikus **Ch. Ernest Edelweiss** nővek tyroli énekesnők és az énekesnő **Ernest Luiza** asszony. 706

IDŐJÁRÁS márcz. 8. regg. 7 órakor.

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A depresszió (756—758) Oroszországban van, a nagy légnyomások (765—767), egyik északnyugotról, másik délről, Magyarország felett folynak össze. Kisebbedő hőmérséklet mellett, az idő változó, helyenkint esővel.

Hazánkban: Többnyire nyugotias, részben északi, helyenkint erős szelek mellett, a hőmérséklet jóval kisebb, a légnyomás jóval nagyobb lett. Az idő változó, derűs váltakozik borussal, az északkeleti nagyobb félben számos esőkkel. Csáktornyán jégeső, Zágrábban égi háboru, Szolnokon, Ungvártt és Magyar-Óváron vihar volt. Az északi kárpátok körül éjjel fagy volt.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Kevés hőváltozás mellett, általában változó, csendesebb időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak átva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbe tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta bélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltet

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Jómódu fiatal úr ki vidékről jött, itt tartózkodása alatt megismerkedni óhajt egy fiatal csinos nővel tisztességes szándékból. Levelek »Ernő« czimmel a kiadóhivatalba kéretnek. 2059

Házassági ajánlat. Egy 20,000 frttal és jó üzlettel rendelkező 38 éves ember óhajt egy 20-tól 40 éves leányt vagy özvegy nőt nőül venni, vagyonra nem reflektál. Ajánlatok kéretnek »P. D.« a kiadóhivatalhoz. 606

Fiatal, 1200 frt évi jövedelemmel rendelkező fővárosi tisztviselő, kinek már 5000 frt megtakarított pénze van, ösmeretség hiányában ily uton óhajt magához illő életpárt keresni. Levelek »Hebe« czim alatt arczképpel a kiadóhivatalba. 2101

Egy kitünő állásu és nagy jövedelmü 26 éves r. kath. fiatal ember, ki egészen egyedül árván áll a világon, ismeretség hiányában ily uton keres magához illő életpárt. Levelek arczképpel »F. . a« alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 2100

Egy kitünő, jövedelmező vállalat tulajdonosa keres magához illő életpárt. Ajánlat »Vállalkozó« jelige alatt a kiadóhivatalba kéretik. 2109

Ernőnek! Levelét vettem, — de késve — gondoljon máskor az eshetőségekre 7-dikén voltam a kitűzött helyen, de én többé nem taposom a járdát senki ember fiáért — pláne meg hiába, levél posterestante elvárja Fenimár. 615

Eladás.

Pékség eladó. esetleg bérbeadó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 532

Lakház Fóthon több szoba s hozzátartozókkal, istállók, tágas udvarok, nagy kert, kitünő ivóvizzel olcsón eladó, vagy nyáron át is kiadandó. Czim a kiadóhivatalban. 565

300 hectoliter jó minőségü 1884-iki fehér asztali bor eladó. Czim a kiadóhivatalban 2101

Czukrászüzlet vidéken olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2070

Eladandók elutazás végett butorok, tükrök, zongora, olajfestmények és műtárgyak sugár-ut 59. földszint 11-től 1 óráig. 601

Eladó több ezer cserépszárító **deszka** Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2107

Férfi toppánok, erős vichsbőrből, keztyübőr fedezettel, angol orral, elegáns legujabb divatu 3.80 kr.

Női toppán zerge vagy kittbőrből Bismark façon, magas vágással, legfin. 4.3 frt. **BRAUN W. H.**-nél Budapest, *Károly-utcza Károlykaszárnya bolt 3. a szervitatér közelében.* 688

Vétel.

Kerestetik megvételre a sugár-út környékén egy ház 30,000—40,000 frt értékben. Ajánlatok »Sch. Gy. 10.« a kiadóhivatalba küldendő. 2018

Olcsó családi ház kerestetik — a sugárut valamely mellék-utczájában — megvételre. Szükséges, hogy 2 lakás legyen benne s legalább kis kertnek átalakitható udvar. — Ára 10—12000 forint lehet, mely azonban részletenként lenne lefizetendő. — Bővebbet a kiadóhivatal. 2033

Megvételre kerestetik egy még nem nagyon használt ebédlő szoba berendezés, esetleg szőnyeg és függönyökkel együtt mérsékelt ár mellett. 2091

44 év óta fenálló vas- és füszerüzlet a legjobb forgalommal, fötőzsdével egy nagyobb vidéki városban eladó. Hol? megmondja a kiadóhival. 561

Páskét vagy zsalus könnyü kocsi kerestetik megvételre. Bővebbet a kiadóhivatal. 2003

Alkalmazást keres

Fiatal nős hivatalszolga ajánlkozik házmesternek, ki már ilyen minőségben alkalmazva volt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 108

Állatorvosnövendék még délutáni üres idejére bárminemü tisztességes foglalkozást keres. Ajánlatok »Sch. J.« alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2005

Délutáni foglalkozást keres egy müvelt, tehetséges fiatal ember, ki hosszabb idő óta egy helybeli könyv- és lapkiadóüzletben mint elsőrendü hivatalnok működik. Szives ajánlatokat »Délutáni foglalkozás« czim alatt az »Egyetértés« kiadóhivatala fogad el. 2086

Tisztességes és jól nevelt fiatal leány, ki nemrég árvaságra jutott, mint házikisasszony alkalmazást keres. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2012

Okleveles gépész, egyuttal gépészlakatos, ki már egy urodalomban ily minőségben alkalmazva volt, hasonló állást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 596

Fiatal nős hivatalszolga ajánlkozik házmesternek, ki már ilyen minőségben alkalmazva volt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 108

Gyermekkertésznő óhajtana lenni egy fiatal le.. y ki már ily minőségben működött. Beszél magyarul és németül. Esetleg a házi teendők végzésében is segédkeznék. 2068

Egy fiatal intelligens külsejü uri hölgy ajánlkozik egy helybeli vagy vidéki családhoz mint bonne 2—3 gyermek mellé, vagy pedig társalkodónőnek. Az illető beszél franciaul, németül és kitünően zongoráz. Bővebbet a kiadóhivatal. 2013

Magántitkári állást keres egy politika napilap belső munkatársa. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők. 2039

Egy fiatal özvegy nő, kinek egy 6 éves fia van, mint házvezetőnő vagy kulcsárnő óhajt alkalmaztatni valamely magas ur házánál. Levelek »A. A.« czim. 2019

Jól nevelt fiatal leány, beszél németül és keveset magyarul, bármily üzletben, de főkép czukrászdában vagy dohánytőzsdében alkalmazást keres. Felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2022

Gépész, Stabil Locomobil és cséplőgépre vizsgált és cséplésben több izben csépelt. évi állomást keres, Stabil vagy gazdaságban. 617

Egy nagyobb 2 emeletes házban házmesteri minőségben, jelenleg is alkalmazott, gyermektelen házaspár f. é. május 1-re hasonló minőségben alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2040

A fővároshoz közel levő helységben egy előkelő uri családhoz nevelő kerestetik, ki a franczia, német és angol nyelvekben előhaladottakat is oktatni képes és a zongorában, vagy hegedülésben kezdőket tanithat. Ajánlatok »Gr.« alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2087

Házi kisasszonynak ajánlkozik egy csinos, fiatal, jó családból való müvelt leány, mérsékelt fizetés, de jó bánásmód mellett. Bővebbet a kiadóhivatal. 2092

Egy fiatal ember, ki a könyvvezetés minden ágában jártas, esteli üres óráiban óhajt mint könyvvezető alkalmazást nyerni. 563

Egy teljesen megbizható jómódu ember alkalmazást keres mint házfelügyelő, vagy ehhez hasonló állásra ajánlkozik. Az illető biztositékot is képes letenni. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2096

Egy képzett gazdatiszt, ki 8 év óta egy nagy gazdaságban mint gyakornok müködik, a gazdaság minden ágában jártas, mint önálló gazdatiszt óhajtana alkalmaztatni. Bővebbet a kiadóhivatal. 2095

Vinczellér-képezdét jó sikerrel végzett egyén, ki nagyobb borkereskedésben már müködött, hasonló minőségben állást keres helyben vagy vidéken. Szives ajánlatok »Vinczellér« czim alatt a kiadóhivatalba intezendők. 2077

Kitünő rond- és diszfró délutáni alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 605

Alkalmazást nyer

Borkezelésben jártas ember jó bizonyitványokkal azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 618

Kerestetik egy vidéki nagyobb alföldi városba egy a vas és füszerárukban kitünően jártas segéd. Bővebbet a kiadóhivatal. 2012

Azonnal nyerhet alkalmazást egy nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvben jártas és jól zongorázik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2106

Egy gyakornok, keresztény kellő képzettséggel azonnal felvétetik Trummer József füszer- és borüzletében, Budapest, Zöldfa-utcza 30. sz. 616

Gazdasszony kerestetik, ki e belterjes gazdasághoz kitünően ért. Intelligens külső és ha csak lehet cautio kivántatik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2105

Egy fogadóba vidékre magányos ur mellé olyan ügyes gazdasszony kerestetik, ki az egész háztartást képes legyen vinni. 612

Gyógyszerészgyakornokul 5—6 gimnaziális osztályt végzett ifju nagyobb vidéki városban elfogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatal. 597

Okleveles gépész, egyuttal gépészkovács egy nagyobb grófi uradalomban április 1-re alkalmazást nyerhet. Bővebbet a kiadóhivatal. 592

Könyvelő azonnal alkalmazást nyerhet vidéken fakereskedőnél. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 602

Egy szép fiatal magyar hölgy tisztességes müvelt családból ki anyanyelvén kivül a német és franciát is tökéletesen birja, az országos kiállitás alkalmára a nagy iparcsarnokban egy kiállitott czikk mellé, mint megbizott nyer alkalmazást. Bővebbet a kiadóhivatalban. 610

Néhány ezer forinttal rendelkező csinos, fiatal müvelt *hölgy*, egy a fővárosban több év óta legélénkebb helyen fennálló *üzlet átvétele* által *biztos jövőt* alapithat magának. A tőke minimuma 30% tiszta jövedelmet hoz. Bővebb felvilágositás *levélileg* adatik. »*G. H. I. 2098*« által. 2098

Lakás és bérlet.

Az országos kiállitást látogatók figyelmébe. Külön bejáratu, kényelmesen butorozott utczai szoba hálófülkével egy, vagy két egyénnek napi dij mellett május elsejétől kiadandó. Előjegyezhetni már most. Czim a kiadóhivatalban. 541

2—3 szobás lakás kerestetik novemberre valamely uj, tiszta házban. Bővebbet a kiadóhivatal. A lakás lehet bármely kerületben. 2063

Két butorozott szoba egyenként is kiadandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 598

Pta Gubacson 80 hold föld bérbeadandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2053

Tiszta csendes urasági házban egy utczai és egy udvari lakás május 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2108

Képzelhető kényelmes lakást, teljes ellátást s minden megkivánható szolgálat teljesitését ajánlja fiatal gyermektelen házaspár oly vagyonos öreg urnak vagy asszonyságnak, ki hajlandó lenne őket örökbe fogadni s róluk — elhalálozása után atyailag gondoskodni. Ajánlatok »Örökbefogadás« czim alatt a kiadóhivatal közvetit. 2089

Különféle.

373

Lauffer Tivadar. Budapesten IV., hajó utcza 6 sz.

Kölcsön Könyvtár

Fiókja: STOLP K. O. utóda IV., váczi utcza 10 sz. az udvarban.

Minden üzleti vagy **magán, kényes természetü bajos** megbizásokat 599 **teljesit!** az **Öst. Interventions-Bureau,** Bécsben, VI. Casa piccola.

KIÁLLITÓKNAK

ajánlja műtermét mindennemü czimtáblák **festésére,** *czimertani és üvegedzési munkákra, valamint* **zászlók, czimerek és diszitési czikkek gyártmányait.** *Elvállal mindennemü diszitéseket mérsékelt kölcsöndij mellett.* 604

RUMBOLD B.

Budapest, muzeum körut 29. sz.

Dr. LERAS-féle PHOSPHORSAVAS VAS (vas-phosphorát.)

Ezen világos, viztisztaságu csaknem iznélki folyadék a legkönnyebben megemészthető állapotban tartalmazza a vasat és azon nagy előnynyel bir a többi vastartalmu gyártmány fölött, hogy a gyomornak minden megterhelése nélkül még a leggyöngébb személyek is használhatják. Ezen szer kiváló szolgálatot tanusít nőknél és fiatal fejlődő leányoknál, kik sápkórban és vérszegénységben szenvednek; szabályozza a havi tisztulást, növeli az étvágyat s főként erősítő gyógyszer, tehát hasznos lábbadozó és gyenge gyermekeknek.

Raktár az Osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszertárában.

Budapesten **Török József** gyógyszerésznél. 341

BUDAPESTI ASZTALOS-TÁRSASÁG

Fürdő-utcza 5., és Józseftér 1-ső szám.

Hazai készitmények.

A hazai asztalos társaság mesterei ajánlják nagy raktárukat kész **asztalos- és kárpitos-butorokkal, a legegyszerübbektől a legfinomabbakig,** igen olcsó árakon, jótállással a minőség szilárdságáért. 317

Képes árjegyzéket ingyen s bérmentesen küldünk. Vidéki megrendelések 10% felfizetés ellenében teljesittetnek. Csomagolásért 4 százalék.

Kiállitása

10 teljes, igen finom butor és szobaberendezési

INTERIEUR-NEK

igen finom szőnyegekkel, olajfestmények elsőrangu művészektől, franczia tükör, bronz- és nippes tárgyakkal

Kiházasitási kelengyének különösen alk lmas megtekintésre kiállitva és egyenként is bámulandó olcsó áron adatnak el.

Koronaherczeg (uri) utcza 3. szám alatt, ajtó 55.

NB. Egy nagy halmaz szőnyeg és több szoba használt, de jó karban levő butor különös olcsón adatik el. 754

Kérem! Olvassa!

Én egy hires pokrócz- és lótakaró-gyárnak egész készletét egy árverésnél a szabályszerü árnak feléért vettem meg és adok, mig a készlet tart

Csak 1 frt 80 krért

1550 darab óriási nagy, szerfelett vastag, széles, elpusztithatlan

LÓTAKARÓT.

Ezen takarók 180 czentiméter hosszuk és 120 czm. szélesek, szines sujtással ellátva és vastag, mint egy deszka tehát valóban elpusztithatlan.

Egy néhány száz köszönőlevél és sok utánmegrendelések mérvadó egyéniségtől általam rendelt pokroczokért, irodámban megtekinthetők, és ez által utánzó szédelgőktől tessék óvakodni.

Szétküldés készpénz vagy utánvét mellett. — Naponkint küldetnek ezen takarókból minden világtájba és mindenütt rendkivül visszhangra találnak, mivel azok mint ágytakarók is használtathatnak és előbb több mint kétannyiba kerültek. Czim: 750

WEBEWAAREN-MANUFAKTUR RABINOWITSCH

Wien, II. Schiffamtsgasse 20.

BUTOROK

lámpák, szőnyegek, függönyök minden elfogadható áron, eladandók magas uraságoktól. Megtekinthetők reggeli 9 órától esti 6 óráig, *kereskedelmi akadémia épület, váczi-körut 23. I. em. I. lépcső.* 774

Cs. és k. valamint a belga király által szabadalmazott

egy oldalu 5 frt. **sérvkötő-gyáros** két oldalu 10 frt.

BUDAPESTEN 385

orona herczeg-utcza 17. sz. a

Épen most jelent meg!

A „Pallas" **irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál** és ugyanott (Gránátos-utcza 6), valamint minden könyvárusnál kapható:

A MAGYAR ÖRÖKÖSÖDÉSI ELJÁRÁS BIRÓSÁGOK ELŐTT.

Irta

RÓNASZÉKI TRUX HUGÓ.

HITES KÖZ- ÉS VÁLTÓ-ÜGYVÉD

BUDAPESTI KIR. ITÉLŐ-TÁBLAI PÓTBIRÓ.

Ára 1 forint 80 krajczár.

Mindennemü TOROKBAJ

angnia, dyphteritis, makacs s idült torokhurut stb. ell ene

355 M. D. Faber C. M.

EUCALYPTUS-SZAJESSENCZIAJA Bécsben,

bevált és hatékony, naponként használva, mint biztos präservativ diphteritis és miasmaticus betegségek ellen különösen; iskola-látogató gyermekeknek mint óvszer nélkülözhetlen; az orosz kormány által a császári menházakban mint specificus gyógyszer vétetett alkalmazásba. Az Eucalyptus-szájessenczia minden gyógy- és jóhirü illatszertárban kapható.

Dr. C. M. Faber Bécsben, I., Bauernmarkt 3.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható. 647

Dr Leitner

42 év óta fennálló rendelési intézeteben, Budapesten, dob-utcza 18. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u: 1—5-ig este 7—10-ig

---

IGÉRVÉNYEK

BÉCS VÁROSI SORSJEGYEKRE

huzás április 1-én

főnyeremény 200.000 frt osztr. ért.

ár: 2 forint 50 krajczár és 50 krajczár bélyeg.

Magyar nyereménykölcsön sorsjegyekre	**3% osztr. földh.-zálogievél sorsjegyekre**
huzás április hó 15-dikén.	**huzás április hó 15-dikén.**
főnyeremény 100000 frt osztr. ért.	**főnyeremény 50000 frt osztr. ért.**
ár: egész 3 frt és 50 kr. bélyeg; fél 1 frt 75 és 50 kr. bélyeg	**ár: 1 frt és 50 kr. bélyeg.**

786

A pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete.

GUMMI ÉS HALHÓLYAG

a legjobb s legbiztosabb óvszer készülékek egyedül valódi párisi tuczatja 1, 2, 3, 4. és 5 frt, megküldi titoktartás mellett utánvéttel

Mosé Sándor gummi-áruk ügynöksége

Bécs, Kölnerhofgasse 4. 109

Ugyszintén párisi szivacskák tuczatja 2 és 3 frt

A FRANKLIN-TARSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható — az osztr. tartományok számára SZELINSZKI GYÖRGY cs. kir. egyet. könyvárusnál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve.

A mostani viszonyokhoz alkalmazva.

Földbirtokosok, gazdatisztek s földmivesek használatára; de kiváltképen a magyar földmivelőnép számára;

különös figyelembevételével annak,

miképen lehet és kell a gazdászatot czélszerűen rendezni, lehető legjövedelmezőbb fokra emelni és csinositani.

Irta

GALGÓCZY KAROLY.

Ötödik kiadásban átnézte és bővitette

Dr. FARKAS MIHÁLY.

Első kötet: Földmivelés.

Ára füzve 1 forint 20 krajczár o. é.

Második kötet: Állattenyésztés.

Ára füzve 80 kr.

1600/1885.

Árverési hirdetmény.

Szolnok város tulajdonát képező városi és piaczi helypénz szedési jog 1885. évi márczius 19-én d. u. 3 órakor az ujvárosház tanácstermében 1885. évi május 1-től 1888. évi április 30-ig terjedő három évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 3000 frt évi haszonbér.

A feltételek a főjegyzői **hivatalban** *megtekinthetők.*

Szolnokon, 1885. márczius 1-én.

817 **Elek Dávid,** *polgármester.*

A »**Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára **Szelinszki György** cs. kir. egyet. könyvárusnál Bécsben, I., Stephansplatz Nr. 6.

VERNE GYULA

DÉL CSILLAGA

A GYÉMÁNTOK HAZÁJA

REGÉNY

FRANCZIÁBÓL FORDITOTTA

GYÖRGY ALADÁR

50 képpel.

Ára füzve 1 frt 60 kr.

Titkos betegségek

miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit

Dr. PÁPAY

koron, ar. érdemkeresztes tb. megyei főorvos

Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 443

Rendel 9—5-ig délután este 6— 7-ig levélileg is

SÁRKÁNY BIZOMÁNYI BUTOR-CSARNOKA

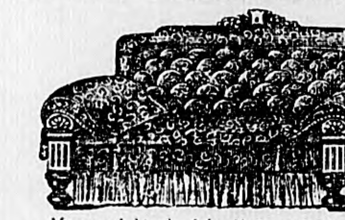

BUDAPESTEN,

Gizella-tér 3. sz. I. emelet, a Deák Ferencz-utcza sarkán az egyemeletes házban,

ajánlja a magas uraságoknak és nagyérdemü közönségnek csarnokában elsőrendü **hazai asztalos és karpitos mesterek közremüködéseikkel nagyszerü választékban elhelyezett elegáns salon-, ebédlő-, háló és fogadó-termek butorait,** ugyszintén **polgári kiházasitásokra** készitett **egyszerü** de **szolid asztalos és kárpitos butorokat.** — Nagy készlet legujabb divatu, izlésteljesen kiállitott **szalongarniturákból atlasz, selyem, bársony, buretti, crepp szatin és juttaszövetekből rendkivül olcsó árak mellett.** 810

Feljárat a Gizella-téri oldalról 3. I. emel.

az egyemeletes házban a Deák Ferencz-utcza sarkán.

Megrendelések **kárpitos, asztalos esztergályos** munkákra, ugy helyből, mint vidékről azonnal szilárdan lelkiismeretesen a **legolcsóbb gyári árak** mellett eszközöltetnek.

Képes árjegyzékek a bel- és külföldre bérmentesen küldetnek szét.

A GYÜMÖLCSTENYÉSZTÉS TANA

vezérfonalul gyümölcstenyésztési előadások és önképzés számára **Dr. Lucas Ede és Dr. Medicus Frigyes** ily czimü munkájának 5-ik kiadása nyomán, magyara forditotta illetőleg átdolgozta

VILLÁSI PÁL,

a keszthelyi magy. kir. gazdasági tanintézetnél főkertész és kertészeti tanár. 105 a szöveg közzé nyomott fametszettel

Ára 2 frt helyett csak 1 frt.

Kapható a PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság-nál, **Budapest, gránátos utcza 6. sz.,** valamint minden helybeli és vidéki könyvárusnál.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

ad. 1. 7234/85. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti személypályaudvarán létesitendő olajgáz-gyár-épület előállitásához szükséges építési munkákra nézve ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ezen munkálatok összesen 11.444 frt 38 krral vannak előirányozva.

A tervek, a költség számitás, a szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyfeltételek a m. k. államvasutak budapesti épitésvezetőségénél (Sugárut 39. sz. III. emelet) délelőtt 8-tól 12 óráig és délután 2 órától 6 óráig megtekinthetők.

Ezen munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. évi márczius hó 14-én déli 12 óráig bélyegzetten és lepecsételve következő felirattal ellátva nyujtandók be alulirott igazgatóságnál (Budapesten, VI, sugárut 87. sz. III. em. 25. ajtó.)

»Ajánlat a m. kir. államvasutak budapesti személypályaudvarán létesitendő olajgáz-gyár-épület tárgyában.

Az ajánlatra nézve megállapitott 600 frtnyi bánatpénz a m. k. államvasutak központi főpénztáránál vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas, de a napi árfolyamnak csak 90%-ával számitandó értékpapirokban legkésőbb f. évi márczius hó 14-én délelőtti 10 óráig teendő le.

Pósta utján beküldendő ajánlatok térti vevény mellett adandók fel.

Budapesten, 1885. márczius hó.

Az igazgatóság.

349

BRZORÁD J. REZSŐ sárospataki malomkövei

Sárospatakon,

elvitázhatlanul a világ **első** malomkövei. Mert a legfinomabb őrlésre, ép oly jók, mint a francia kövek; a **derczeőrlésben** pedig rendkivüli módon felülmulják a franczia köveket. Legjobb bizonyitéka ennek az a körülmény, hogy még **nyugot Németország részére is nagyon keresettek** ahol egy pár sárospataki malomkő **150 márkával drágább,** mint ott a francziák. Tehát egészen alaptalan, ha itteni némely malomtulajdonos a köveket drágáknak találja, ahol **olcsóbbak,** mint a francziák.

Megrendelések elfogadtatnak.

1. **Brzorád J. Rezső** kovamalomkő-gyárában **Sárospatakon** (posta-, vasut- és távirda állomás.) — 2. A

Főraktárban Budapesten

GEITTNER és RAUSCH uraknál

3. **Szegeden Pálfy testvérek** uraknál. — 4. **Aradon Magyari Ferencz** urnál. — 5. **Nagyváradon Kugler Albert** urnál és 6. — az alólirottnál.

Árjegyzékek az elősorolt helyekről kivánatra bérmentve küldetnek.

Miután vállalatom fenállása óta még sohasem voltam képes valamennyi megrendelést a tulajdonképeni idény alatt junius—októberben pontosan teljesiteni, — kérem bárminemü szükségletre nézve a megrendeléseket lehetőleg minél előbb megtenni.

Számos megrendelést kér

Mély tisztelettel

Mogyorós, Utolsó posta Táth.

BRZORÁD J. REZSŐ.

Én Csillag Anna

az óriás hajjal a nagyérdemü közönségnek tudomására hozom, hogy általam feltalált hajnövesztő pomádét, melynek 14 havi használata után **hajam 185 centiméter** hosszt ért el, a nagyérdemü közönség használatára bocsátom és kizárólag nálam kapható köcsögönként **50** krajczár, **1 forint,** és **2 forint.** Hajkenőcsöm orvosi tekintélyektől különös jó szer gyanánt lett elismerve haj és szakálnövesztésre, fejfájás, migraine, hajkihullás, korpaképződés és kopaszszá levés ellen, erősiti a hajgyökeret, előmozditja a haj- és szakállnövést és a legfin. toilette kenőcs.

Csillag és Társa

Budapest, VI. király-u. 26.

Csillag Anna kisasszony maga az elárusitónő.

A vidékre való szállitás csak a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett eszközöltetik.

ANNA CSILLAG.

760

Titkos betegségek,

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon **uői betegségeket,** melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket,** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt cs. k. oszt.-főorvos.

Lakás: Budapest, Terézváros gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár uttól jobbra a második ház.

Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. 1933

Nőknek külön váróterem.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

HIRDETMÉNY.

16870. szám.

A magy. kir. államvasutak budapesti főműhelytelepén létesitendő vizvezeték előállitásának biztositására nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A létesitendő munkálatok költségei 23903 forint 50 krral vannak előirányozva.

A terv, a költségvetés, a szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött föltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyfeltételek a magy. kir. államvasutak magasépitmény ügyosztályában (Budapest, VI. ker. sugárut 85. szám. III. emelet 40. ajtó) a hivatalos órák alatti hétköznapon 8—2-ig, vasárnap 9—12-ig megtekinthetők.

Ezen munkára teendő ajánlatok legkésőbb folyó év márczius hó 17-én déli 12 óráig nyujtandók be alulirott igazgatóság épitési szakosztályához (Budapest, sugárut 85. sz. III. emelet).

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve és a következő felirással ellátva nyujtandó be:

»Ajánlat a magy. kir. államvasutak központi főműhelytelepén létesitendő vizvezeték előállitására.«

A 600 forintnyi bánatpénz a magy. kir. államvasutak főpénztáránál vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, azaz folyó évi márczius hó 16-án déli 12 óráig teendő le.

Az értékpapirok csak a napi árfolyam 90%-ával fognak számittatni.

Pósta utján beküldendő bánatpénzek tértivevény mellett adandók fel.

Budapest, 1885. márczius hó 6-án.

Az igazgatóság.

I. CS. KIR. SZAB. DUNAGŐZHAJÓZASI-TÁRSASÁG.

Hirdetmény.

Folyó évi márczius 7-től kezdve a helyi hajók a vámpalota és Ó-Buda között, — az összes közbeeső állomásokat érintve, — reggeli 6 órától esti 7 óráig, óránként, az egész órákban közlekednek.

Budapesten, 1885. márczius 5-én.

A forgalmi igazgatóság.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.